

FÆLLES EVALUERING 2017-18

SYDSLESVIGRAPPORT

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indhold

Indholdsfortegnelse	1
Introduktion	3
Prøveordning, nøgletal og læsevejledning	3
Sammenfatning: Anbefalinger og indsatser	5
Dansk læsning 2.-6. årgang	10
2. Årgang – ordlæseprøve 1	11
3. Årgang – ordlæseprøve 2	12
4. Årgang – sætningslæseprøve 2	13
5. Årgang – sætningslæseprøve 2	15
6. Årgang – tekstlæseprøve 6	16
Samlet vurdering og konklusion på læseprøverne 2.-6. Årgang	18
Anbefalinger til læseprøverne 2.-6. Årgang	18
Dansk læsning 7. årgang.....	21
Samlet vurdering og konklusion på læseprøverne	23
Anbefalinger til læseprøverne	23
Dansk retstavning.....	24
4. Årgang – ST3	24
7. Årgang – ST6	25
Konklusion og anbefaling staveprøverne i 4. og 7. årgang	26
Tysk Læsning.....	28
2. Årgang – WLLP-R 1-3	29
3. Årgang – WLLP-1-3	30
4. Årgang – WLLP-R 4	30
5. Årgang – WLLP-R 4	31
6. Årgang - SLS	31
7. Årgang – SLS	32
Samlet vurdering på prøverne	32
Konklusion og anbefalinger til kommende indsats/tiltag	32
Tysk stavning	33
4. Årgang – stavning 2017	34
7. Årgang – stavning 2017	34
Konklusion og anbefalinger	35

Matematik	36
2. Årgang – MG1	36
4. Årgang – MG3	41
7. Årgang – MG6	54
Samlet vurdering	66
Anbefalinger til indsatser	67

INTRODUKTION

PRØVEORDNING, NØGLETAL OG LÆSEVEJLEDNING

I skoleåret 17/18 er det andet år i træk at vi afprøver den "nye" prøveordning med nye obligatoriske prøver og indtastningsmodulet på SharePoint.

Skoleforeningens Fælles Evaluering – obligatoriske prøver (alle prøver gennemføres før efterårsferien)						
Skoleåret 2017-2018						
Klasse	Dansk Læsning	Tysk Læsning	Dansk Retstavning	Tysk Retstavning	Matematik	Engelsk
2.	Gruppelæs: OS1	WLLP-R 1-3			MG1	
3.	Gruppelæs: OS2	WLLP-R 1-3				
4.	Gruppelæs: SL2	WLLP-R 4	ST3	DRT3	MG3	
5.	Gruppelæs: SL2	WLLP-R 4				Engelsk Evaluering
6.	Gruppelæs: TL	SLS				
7.	Læseprøve	SLS	ST6	R-FIT	MG6	Engelsk Evaluering
8.						
9.						
10.						

De "lyserøde" prøver er de obligatoriske prøver. Det er disse prøveresultater som ligger til grund for denne rapport. Samtlige prøver blev gennemført før efterårsferien 17-18 på nær engelskprøven i 5. årgang, som fandt sted i foråret 2018. Disse resultater indgår ikke i denne rapport. Engelskprøven for 7. årgang indgår i år heller ikke i denne rapport, da den helt nye prøve i skrivende stund ikke har en sammenlignelig oversigt over de enkelte klasseresultater, som ville give mening i denne rapport.

Elevtallene for samtlige årgange i prøveperioden er som følger:

2. årgang	540
3. årgang	506
4. årgang	503
5. årgang	512
6. årgang	456
7. årgang	474

Læringsgruppeeleverne er ikke indregnet i disse tal og deltager som udgangspunkt ikke i Fælles Evalueringen, medmindre læreren vurderer, at det faglige niveauet er nogenlunde klassesvarende.

Som noget nyt starter denne rapport med en oversigt over sidste års anbefalinger og de deraf udledte indsatser inden for hvert fag. Anbefalingerne for dansk læsning er baseret både på sidste års anbefalinger samt de tidligere "Status for læsning"-rapporter fra PPR, som fra i år indgår i Sydslesvigrapporten.

De enkelte diagrammer i denne rapport er fremstillet af data fra lærernes SharePoint-indtastning og layout er lavet af Team Fælles Evaluering.

Teksterne og anbefalinger til de enkelte fag er udfærdiget af de enkelte fagkonsulenter. Dansk læsning 2.-6. klasse er udfærdiget af PPR-konsulenten.

Februar 2018

Redigeret af TEAM Fælles Evaluering,

Sally Flindt-Hansen, Alexander Rambow og Katrin Lass

SAMMENFATNING: ANBEFALINGER OG INDSATSER

	Prøveresultater 16/17 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 17/18	Prøveresultater 17/18 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 18/19
DANSK LÆSNING 2.-7.	TIDLIG INDSATS- LÆSEINDLÆRING Styrk samarbejdet om "Tidlig literacy" i overgangen dagtilbud/skole	Kursus-eftermiddag om overgange (gentagelse af 16/17)	Yderligere fokus på overgange, styrket samarbejde om elever i skriftsproglige vanskeligheder – tidlig indsats Nedsættelse af arbejdsgruppe, der samarbejder om kortlægning af tiltag for tidlig indsats.	
	Fortsat læsesklub i indskolingen	Bibeholdt læsesklubressourcen (succeskriterie: antallet af svage læsere stadig under 5 % er opfyldt i 17)	Fortsat læsesklub i indskolingen	
	OPKVALIFICERE IGANGVÆRENDE LÆSETILTAG Kortlæg læsebåndspraksis på skolerne – "Best-practice"	Opfordring til at se på skolernes læsebånd i FEVA-oplægget uge 35, på skoleledermøde samt til læsekoordinator- mødet	Undersøg hvad skoler med fin læseudvikling i indskolingen gør – hvad virker? se pilotprojekt – Styrk læsningen)	

	Prøveresultater 16/17 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 17/18	Prøveresultater 17/18 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 18/19
	Opfølgning på Faglig læsning – pilotprojekt med deltagere fra kurset "Læseguides" Hjælp til implementering af "Mål for Sprog og Læsning" i alle fag .	Kursus "Læseguides" blev afholdt. Pilotprojekt – nej. Opfordring til at medtænke de nye "Mål for Sprog og Læsning" i oplægget uge 35 Tryk og omdeling af "Mål for Sprog og Læsning" til alle lærere	Kurser i faglig læsning udbydes af fagkonsulenterne	
	Forøge læsehastigheden og brugen af læseteknikker, - strategier gennem læremidlet FrontRead	Indkøb af læseprogrammet FrontRead . Obligatoriske læsekurser på 5.,6. og 7. årgang gennemføres	Fortsat abonnement på læseprogrammet FrontRead	
	Fokus på læseteknikker og læsestrategier . Der produceres "langtidsholdbar" folder samt plakat.	Plakat og foldere udgivet og omdelt.	Fortsat fokus på implementering af folderne. Oplæg på lærerværelser om implementering af disse tilbydes.	
	Kurser eller pædagogiske eftermiddage i informations- søgning , herunder skærmlæsning, for alle lærere (fx projekt opgaven)	En kursuseftermiddag blev tilbudt	Kurser eller pædagogiske eftermiddage i informationssøgning, herunder skærmlæsning, for alle lærere (fx projekt opgaven)	

	Prøveresultater 16/17 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 17/18	Prøveresultater 17/18 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 18/19
	Styrke den meningsgivende dimension af læsningen (ordforråd/sprog) ved at opkvalificere i sprogbasert undervisning og systematisk ordforrådstræning Dialogmøderne for nyansatte kunne medtænkes i denne opkvalificering.	Afholdt to kurser: "Brug sproget" og "På spor af ord" Dialogmøder for nyansatte mere fokuseret på sprogundervisning og ordforrådstræning.	Pilotprojekt " Styrk læsning " på en skole/eller distrikt. Hele lærerteamet/indskolingen kører "fælles front" på sprog- og læseområdet ved at bruge principperne fra sprogbasert undervisning med supervision og opfølgning.	
	INDGRIBENDE INDSATS PPR kontakter skoler med lave læseresultater og tildeler målrettet læseindsats	Indsats på enkelte skoler – (ressourcefordelingen skal nytænkes, da timerne evt. skal medtænkes fra skolestart)	PPR kontakter skoler med lave læseresultater og tildeler målrettet indsats (hvordan tildelingen skal iværksættes skal nytænkes evt. som en del af pilotprojekt "Styrk læsning")	
	Målrettede teamkurser til skoler med svage læseresultater	Ikke implementeret endnu	Se pilotprojekt "Styrk læsning"	
			Fokus på forældre som ressource i læsningen – evt. tema på en læsekoordinatordag.	
			Fokus på LÆSEMOTIVATION Læsefestival 2019 planlægges. Nedsættelse af arbejdsgruppe, der skal kortlægge/styrke området "læsemotivationen"	

	Prøveresultater 16/17 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 17/18	Prøveresultater 17/18 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 18/19
TYSK LÆSNING 2.-7.	Tysk læsning bør medtænkes i de fremtidige læseindsatser	Opfodring fra tyskkonsulenten på skoledermødet om FE	Tysk læsning bør medtænkes i de fremtidige læseindsatser	
DANSK STAVNING 4. OG 7.	Frivillig brug af ST-prøven hvert år	Mulighed for gratis bestilling	Frivillig brug af ST-prøven hvert år	
	Obligatoriske møder på 4. og 7. årgang	Aflyst	Obligatoriske møder på 4. og 7. årgang	
	Abonnement på det digitale læremiddel grammatip.com samt digitale ordbøger	Købt Købt	Fortsat abonnement på grammatip.com samt digitale ordbøger	
	Fokus på stavestrategier – udkast til stavestrategier på da/ty	I bero	Fokus på stavestrategier – udkast til stavestrategier på da/ty	
TYSK STAVNING 4. OG 7.	Fokus på "Grundwortschatz"	Er indarbejdet i de nye læreplaner	Fokus på "Grundwortschatz"	
MATE- MATIK 2., 4. OG 7.	MG-prøveordningen fortsætter uforandret i 17/18.	Opfyldt	MG-prøveordningen fortsætter uforandret i 18/19.	
	Arbejdsgruppe i indskolingen med henblik på tidlig matematik	Matematikvejleder på fællesskolerne skal være tovholderne. Der er ikke vejledere endnu, konceptet er udarbejdet.	Opstart af konceptet for matematikvejleder som skal blive en del af ressourcecentret på fællesskolerne. Desuden vil obligatoriske evalueringsmøder være mere gavnligt for resultatbehandling.	
	Matematikvejledere uddannes til Fællesskoleområderne	Koncept er udarbejdet og afleveret til EvO i oktober 2017 som går videre med dette.		

	Prøveresultater 16/17 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 17/18	Prøveresultater 17/18 Anbefalinger	Indsats i skoleåret 18/19
	Undersøg om prøverne passer til de nye læreplaner	Ingen indsats, da læreplansarbejdet ikke er afsluttet.	Undersøg om prøverne passer til de nye læreplaner	
	Undersøgelse af hvor de "stærke/svage" matematikerelever bevæger sig hen fra 4. til 7. årgang	Ikke muligt, da databehandlingen stadig er på basisniveau og en nøje dataanalyse ikke er mulig endnu.	Undersøgelse af, hvor de "stærke/svage" matematikerelever bevæger sig hen fra 4. til 7. årgang	
	Mulighed for indtastning af frivillige prøver	Har ikke været en mulighed	Mulighed for indtastning af frivillige prøver	
ENGELSK 5. OG 7. KL.	Afventer yderligere prøveår – indsamlinger af erfaringer med de nye prøver.	Udvikling af prøven til 7. årgang	Udvikling af sammenlignelige "kategorier" for 7. årgangs prøven	

DANSK LÆSNING 2.-6. ÅRGANG

Introduktion

De danske læseprøver for 2.-6. klassetrin indgår i skoleåret 2017/18 endnu ikke i afrapporteringen på SharePoint, men bliver stadig taget af skolens læsekoordinator og indtastet på Skoleportalen fra forlaget Hogrefe, som det har været praktiseret de sidste 4 år. Læseprøverne er et standardiseret evalueringmateriale, som indgår i det samlede prøvemateriale "Skriftsproglig udvikling" fra forlaget Hogrefe. Det er i år 4. gang at vi kører med dette prøvesystem.

Skoleforeningens 2. og 3. årgang bliver prøvet i ordlæsning, og 4. og 5. årgang bliver prøvet i sætningslæsning. Vores 6. klasser bliver for andet år i træk prøvet i tekstlæsning. For alle prøver gælder, at læseprøveresultatet er opgjort i antal læsere inden for 6 forskellige kategorier, der hver udtrykker en fase i læseudviklingen. Den sidste kategori, Elitelæser, figurerer dog ikke i forbindelse med Ordlæseprøve 1 samt Tekstlæseprøve 6.

Før-fasen	Erkendelse	Stabilisering	Beherskelse	Automatisering	Elitelæser
-----------	------------	---------------	-------------	----------------	------------

Da de forskellige prøver stiller forskellige krav til læsefærdigheden, er det ikke sådan, at man kan sammenligne fx en stabiliseringsfase i ordlæseprøverne med en stabiliseringsfase i sætningslæseprøverne.

Jo flere elever, der ligger i kategorierne til højre, desto bedre er klassens samlede resultat. Vi betegner eleverne som 'sikre læsere', når de befinder sig i kategorierne 'Beherskelse', 'Automatisering' eller 'Elitelæser'.

Siden 2013 har vi haft den målsætning, at antallet af sikre læsere skal forøges hvert år.

Nøgletal

I år er der 2518 elever, der har deltaget i læseprøverne fra 2. til og med 6. klassetrin. I alt er der indskrevet 2560 elever på disse klassetrin. 42 har af forskellige årsager ikke deltaget i prøverne.

De samlede resultater

2. Årgang – ordlæseprøve 1

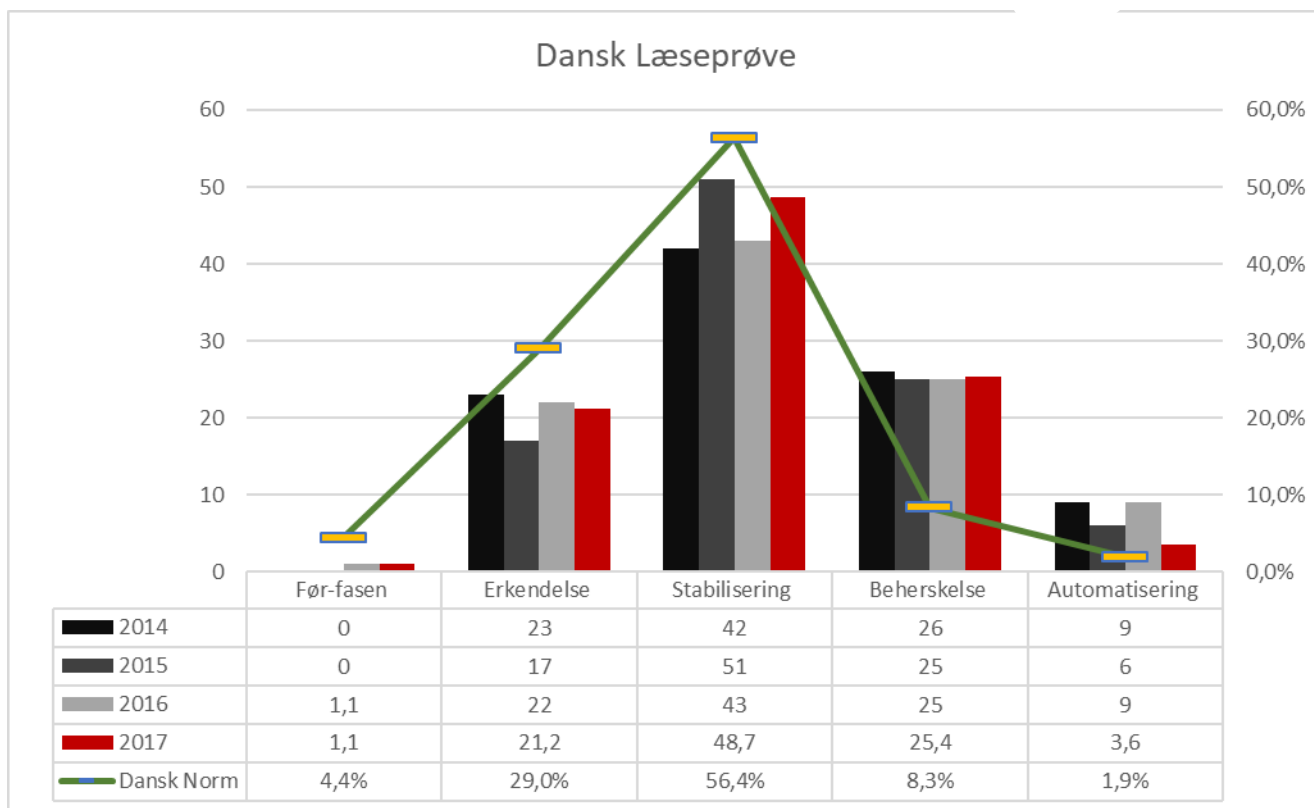

Diagram 1

Diagram 1 viser fordelingen af hele 2. årgang i de forskellige læse kategorier samt sammenligningen med fordelingen i de foregående tre år. Den grønne streg viser den danske norm, hvor vi sammenligner os med en dansk **1. klasse i efteråret**. I forhold til danske elever, har vi samlet set over dobbelt så stort antal sikre læsere (kategorierne "Beherskelse og automatisering").

I det følgende diagram (2) ses udviklingen i forhold til vores målsætning om at forøge antallet af sikre læsere. Heraf ses, at antallet af sikre læsere desværre er faldet med 5 % i forhold til 2016. Antallet af sikre læsere er nu det laveste igennem de sidste 4 år. Antallet af helt usikre læsere er faldet minimalt (under 1 %).

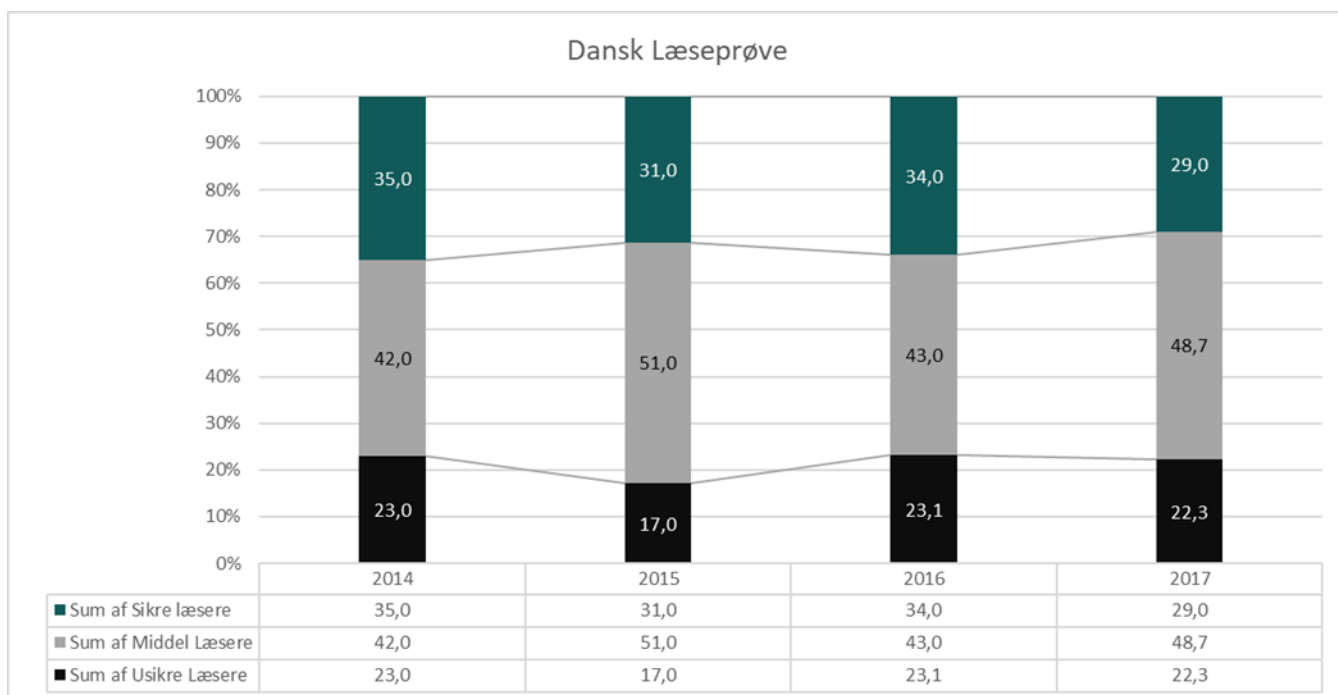

Diagram 2

3. Årgang – ordlæseprøve 2

Diagram 3 viser fordelingen af hele 3. årgang i de forskellige læse kategorier samt sammenligningen med fordelingen i de foregående tre år. Den grønne streg viser den danske norm, hvor vi sammenligner os med en dansk **2. klasse i foråret**. I forhold til danske elever, har vi lidt færre sikre læsere på 3. årgang, til gengæld også færre usikre læsere end tilsvarende danske klasser. Vi har i år fået et antal af elitelæsere på denne årgang. Ca. 2 % af årgangen befinder sig i denne kategori i år.

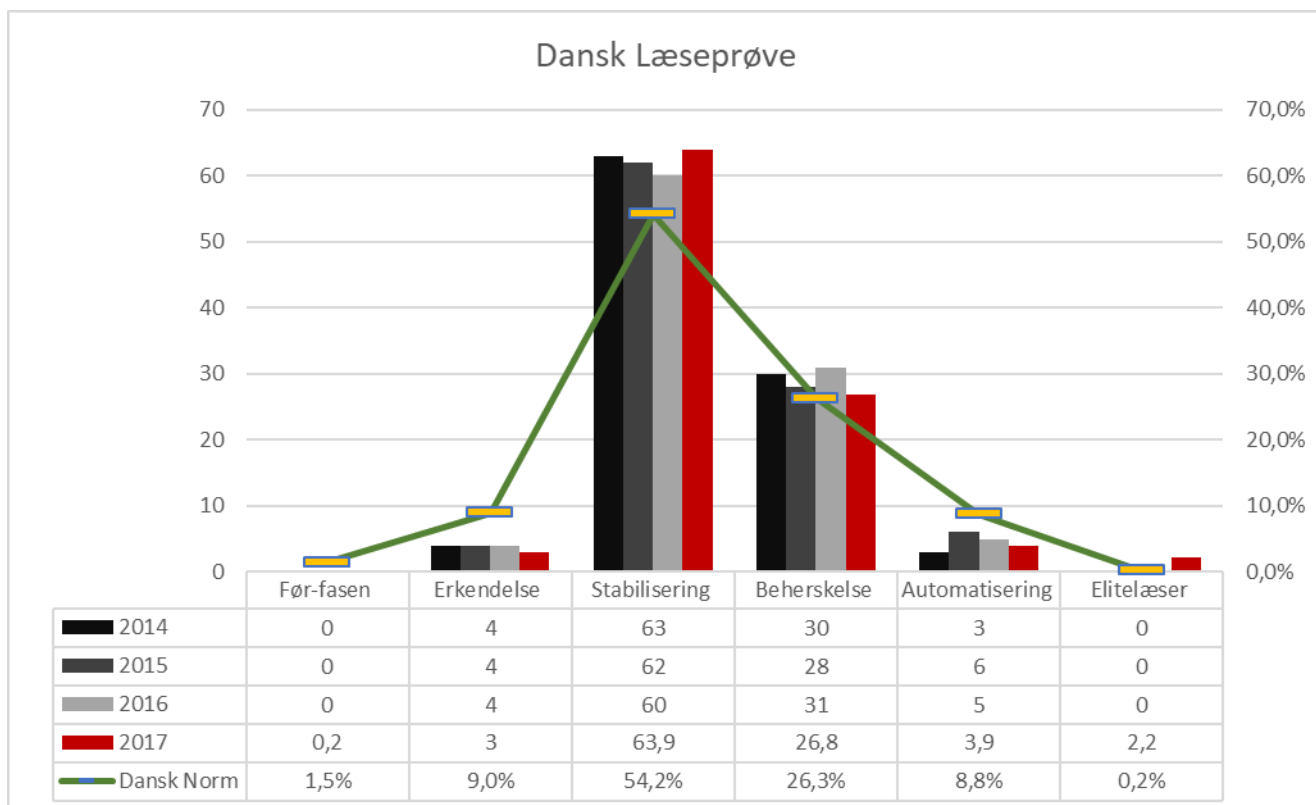

Diagram 3

I det følgende diagram (4) ses udviklingen i forhold til vores målsætning om at forøget antallet af sikre læsere, hvor vi kan se, at antallet af *sikre læsere er faldet med godt 3 %* i forhold til sidste år og ligesom på 2. årgang er det i år det **laveste antal af sikre læsere over en periode på 4 år**. Antallet af helt usikre læsere er stort set det samme, der er et lille fald på under 1 %.

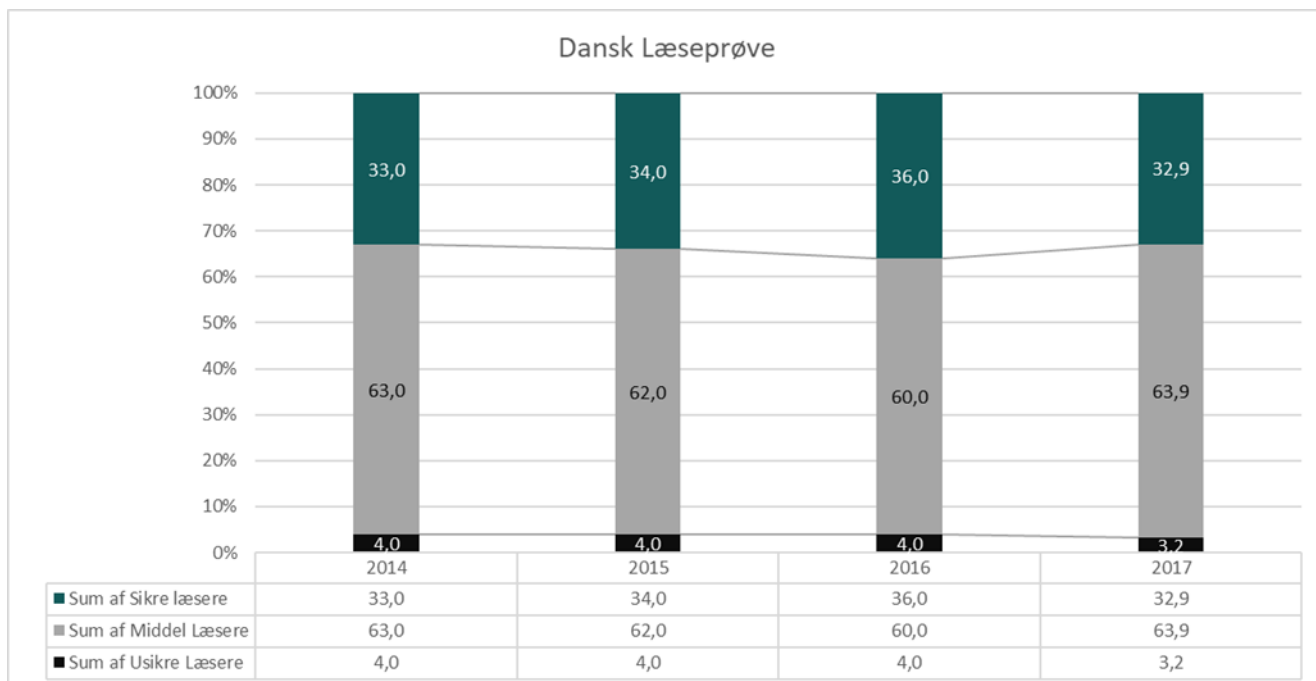

Diagram 4

4. Årgang – sætningslæseprøve 2

Diagram 5 viser fordelingen af hele 4. årgang i de forskellige læse kategorier samt sammenligningen med fordelingen i de foregående tre år. Den grønne streg viser den danske norm, hvor vi sammenligner os med en dansk **3. klasse i foråret**. I forhold til danske elever, har vi ca. 10 % færre sikre læsere i forhold til Danmark, men også lidt under 10 % færre usikre læsere i forhold til DK.

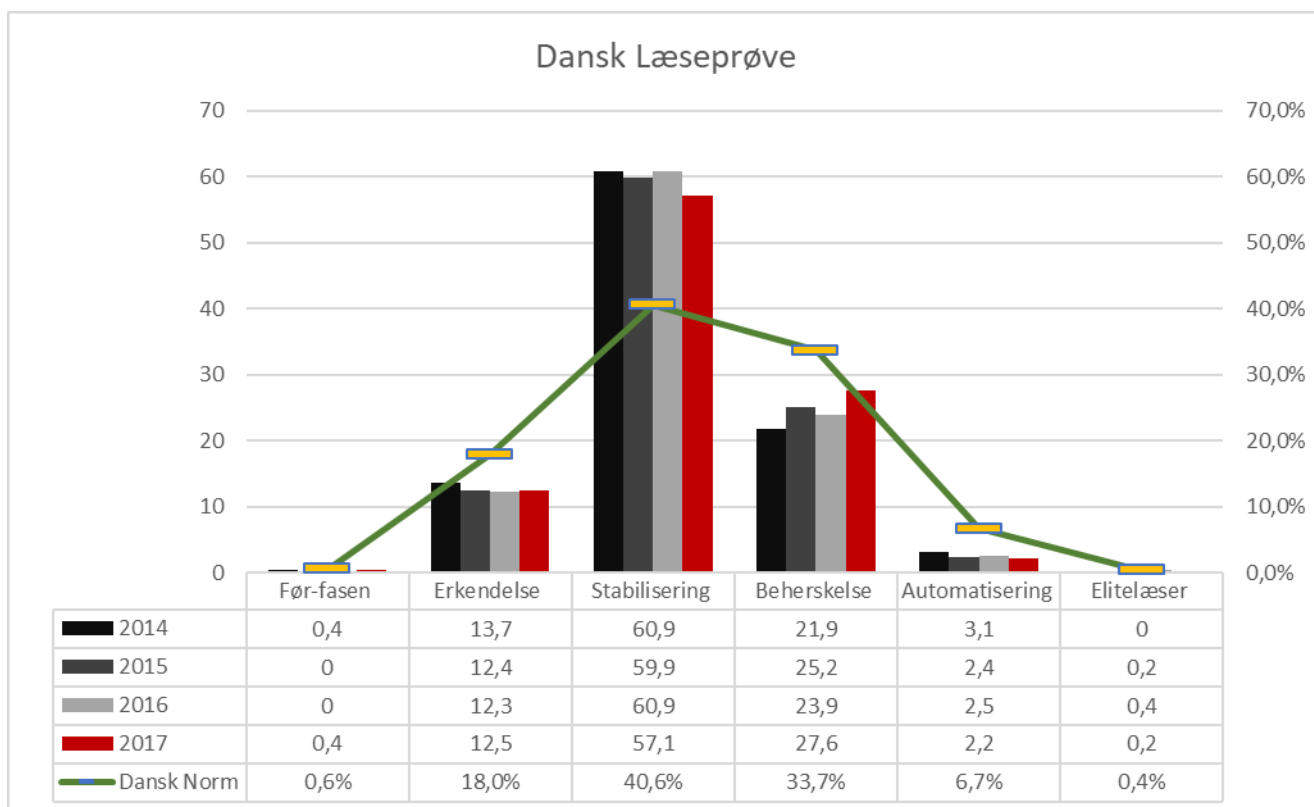

Diagram 5

I det følgende diagram (6) se udviklingen i forhold til vores målsætning om at forøge antallet af sikre læsere. På 4. årgang har vi forøget vores antal af sikre læsere med godt 3 %. Vi har nu **det højeste antal af sikre læsere** igennem en periode over 4 år. Antallet af usikre læsere er stort set ens på ca. 13 %.

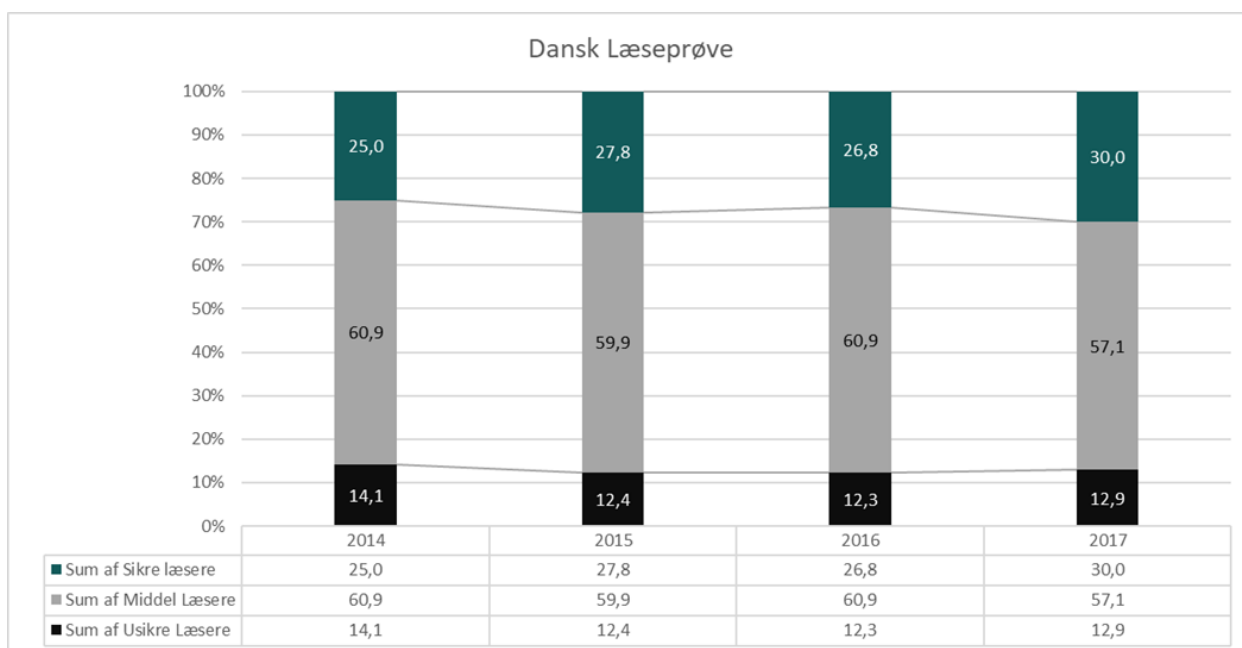

Diagram 6

5. Årgang – sætningslæseprøve 2

Diagram 7 viser fordelingen af hele 5. årgang i de forskellige læse kategorier samt sammenligningen med fordelingen i de foregående tre år. Den grønne streg viser den danske norm, hvor vi sammenligner os med en dansk **4. klasse i foråret**. I forhold til en sammenlignelig dansk folkeskoleklasse, har vi stort set samme antal af sikre læsere. Vi har færre usikre læsere på under 5 % i forhold til DK, hvor antallet er på godt 10 %.

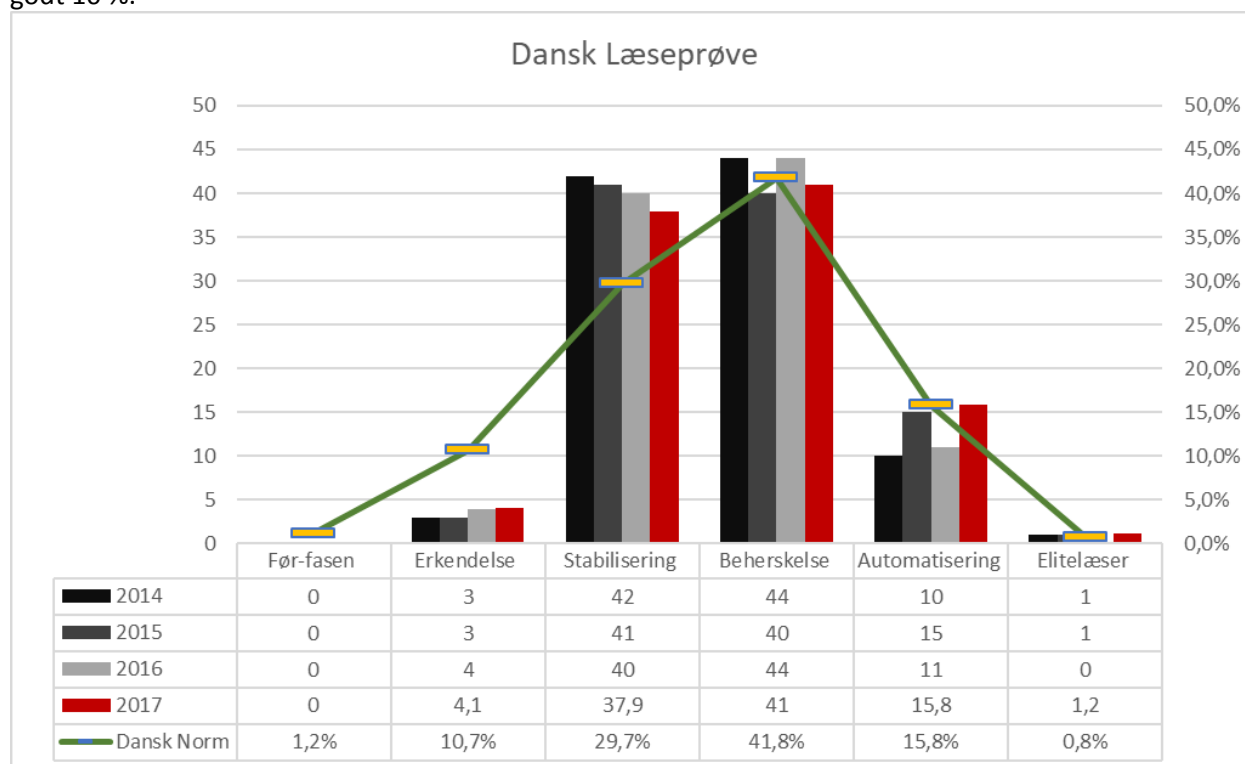

Diagram 7

I det følgende diagram ses udviklingen i forhold til vores målsætning om at forøge antallet af sikre læsere. Vi har **forøget vores antal af sikre læsere med godt 3 %**. Vi har i år det højeste antal af sikre læsere, som nu er oppe på 58 %. Antallet af usikre læsere er stort set uforandret på ca. 4 %.

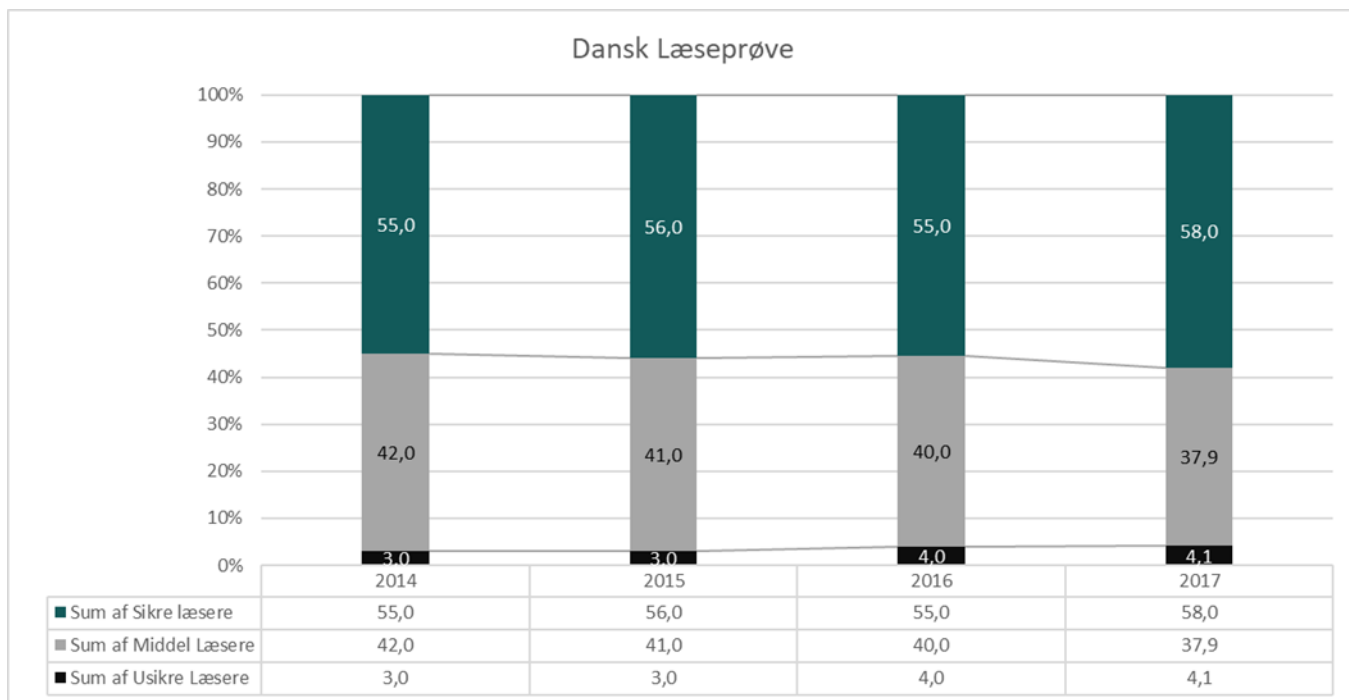

Diagram 8

6. Årgang – tekstlæseprøve 6

I det følgende ses fordelingen af 6. årgang i de forskellige læsekategorier sammenlignet med sidste års resultater, hvor den grønne streg angiver den danske normfordeling svarende til en dansk 5. klasse i foråret. Det er andet år, vi indsamler resultater på denne prøve. Her viser sammenligningen med den danske norm, at der er en TYDELIG forskel mellem antallet af sikre læsere i Danmark og Sydslesvig. Som nævnt indledningsvis er denne prøve en prøve, der stiller krav til læseforståelsen og anvendelse af fleksible læsestrategier. Vi har næsten dobbelt så mange usikre læsere, samt mere end dobbelt så få sikre læsere. Middelgruppen er næsten ens.

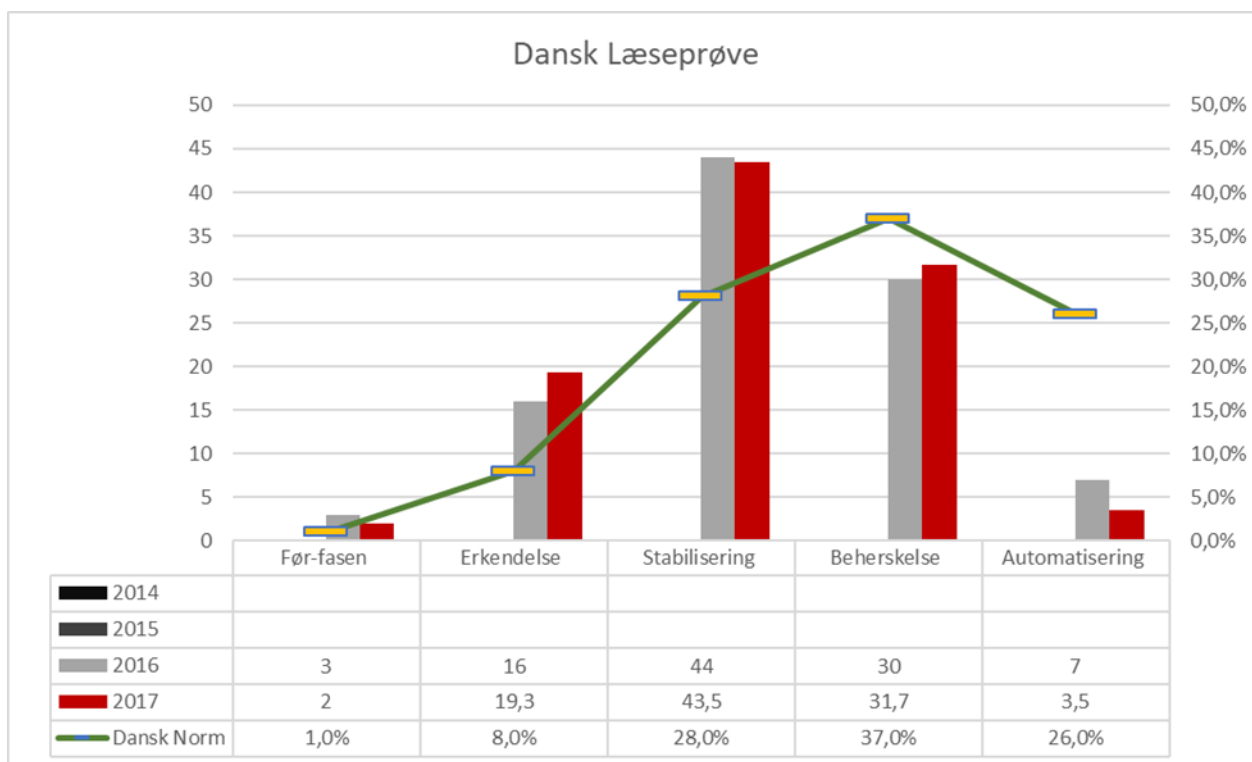

Diagram 9

Som det følgende diagram viser, er vi faldet i forhold til vores målsætning om at forøge antallet af sikre læsere i forhold til sidste år (et fald på lidt under 2 %). Antallet af usikre læsere er desværre ligeledes forøget med godt 2 %, og det er godt hver femte elev i vores 6. årgang, der placerer sig her.

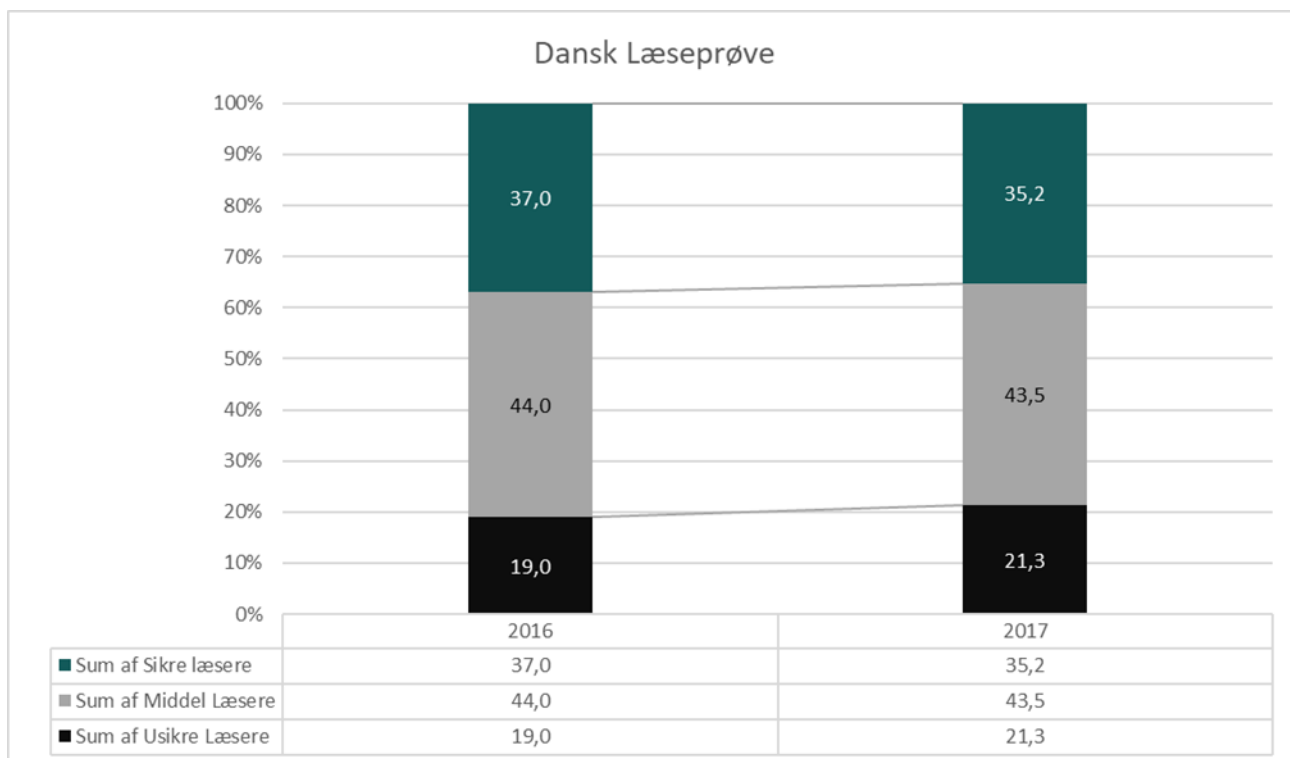

Diagram 10

Samlet vurdering og konklusion på læseprøverne 2.-6. Årgang

Vores målsætning om at forøge antallet af sikre læsere fra år til år kan vi desværre ikke holde på alle årgange:

2. og 3. årgang – fald i antallet af sikre læsere

4. og 5. årgang – stigning i antallet af sikre læsere

6. årgang – fald i antallet af sikre læsere

På **2. og 3. årgang har vi et fald på godt 5 % i antallet af sikre læsere**, og vi har i år på begge disse årgangen det laveste antal af sikre læsere igennem de sidste 4 år. Det går den forkerte vej. Positivt er det dog, at vi har et meget lavt antal usikre læsere, hvor vi især på 3. årgang har det laveste antal af usikre læsere gennem de sidste 4 år. Det vil sige, at vi **ser ud til at have fat i noget rigtigt, i forhold til at få de usikre læsere med i løbet af indskolingen**. Her tænker jeg især på vores læseindsats med læseskub og tidlig indsats i forhold til specialundervisning og læseindlæring.

På **4. og 5. årgang** – hvor vi jo går over til en anden slags prøve, som sætter lidt flere krav til læseforståelsen – ser vi heldigvis den modsatte tendens i forhold til 2. og 3. årgang: Her har vi nemlig på begge årgange en **stigning i antallet af sikre læsere på godt 3 %**, og på begge årgange har vi nu de højeste antal sikre læsere i forhold til tidligere år. Det går den helt rigtige vej. Antallet af usikre læsere er stort set ens. Vi har igennem alle årene haft en fin udvikling i forhold til at fange de usikre læsere fra 4. til 5. årgang, hvor vi ser et fald fra ca. 13 % usikre læsere på 4. årgang og ned til kun at have 4 % usikre læsere på 5. årgang. Her kan vi konkludere, at vi ser ud til at være gode til at **lave målrettede læseindsatser for den meget usikre læsegruppe** – det er fx specialundervisningen, der her ser ud til at have den ønskede effekt.

På 6. årgang prøves eleverne i læsning af en længere sammenhængende tekst med større krav til læseforståelsen. Resultatet afspejler elevens færdighed i at kunne læse rimelig flydende, have ordkendskab, kunne danne inferenser, have viden om verden samt fleksibel anvendelse af læsestrategier. Det er alt sammen læsefærdigheder, der bruges i forbindelse med læsning af fagtekster. Da en stor del af viden på mellemtrin/overbygning hentes i fagtekster, er dette læseresultat en vigtig indikator i forhold til, hvorvidt eleven får udbytte af faglig læsning.

Sidste års nedslående resultat med denne 6. årgangs prøve har desværre vist sig ikke at være en enegænger. Vi er i år yderligere **faldet ca. 2 % i antallet af sikre læsere** på 6. årgang, og vi har også fået flere helt usikre læsere – også her en stigning på 2 %. Vi kan altså konkludere, at vi nu for andet år i træk kan se, at godt hver 5. elev er meget usikker i denne læsedisciplin, og at vi kun har 1/3 elever, der er sikre. En væsentlig detalje er også, at vi – i modsætning til prøverne for 2.-5. årgang – her på 6. årgang **tydeligt ligger under de danske tilsvarende normer** – både hvad angår antallet af usikre og antallet af sikre læsere.

Anbefalinger til læseprøverne 2.-6. Årgang

Anbefalingerne i forhold til at styrke læsningen kan i år sammenfattes i følgende 3 udsagn:

- Hold fast i det, der virker
- Styrk den faglige læsning via sprogbaseret undervisning
- Fokuser på læsemotivationen

Hold fast i det, der virker

Vi skal fortsætte med det, der ser ud til at nedbringe antallet af usikre læsere: tidlig indsats, læseskub og specialundervisningsindsats for elever i skriftsprogsvanskeligheder. Her er de obligatoriske prøver og

opfølgning på prøveresultaterne en vigtig brik i forhold til at fange de elever, der har brug for en særlig indsats.

For at forhøje antallet af sikre læsere i indskolingen, anbefales det at undersøge, hvad de læselærere gør, som år efter år har gode læseresultater i indskolingsfasen. Ligeledes bør der igen kigges på den koordinerede undervisning i dansk og tysk, og om den parallelle læseindlæring på begge sprog på en eller anden måde kan have en synergieffekt i læseindlæringen¹.

Styrk den faglige læsning via sprogbaseret undervisning

For at forhøje antallet af sikre læsere på mellemtrinnet – især med baggrund i 6. årgangs prøven i faglig læsning – anbefales det at starte et **pilotprojekt "Styrk læsning"**. Projektets formål er at afdække mulighederne for at styrke læsningen på en skole evt. et helt fællesskoledistrikt ved at inddrage/uddanne og iværksætte en sprogbaseret læseundervisning for **samtlig**e lærere på den pågældende skole eller fællesskoledistrikt. Dette med baggrund i følgende overvejelser:

I vores tidligere anbefalinger har vi gjort opmærksom på "The forth grade slump", som betegner den "hurdle" i læseudviklingen omkring 4. klassetrin, hvor faglig læsning begynder at spille en afgørende rolle i læsningen, og hvor en del elever falder fra. Vores 6. årgangsprøve viser netop denne tendens – derfor kan vi ikke "hvile" på de gode resultater fra 4. og 5. årgang i år, da læseprøverne på disse årgange IKKE viser, hvordan det står til med den mere funktionelle læsefærdighed, som fx måles i læseprøven for 6. årgang.

Den nyligt offentliggjorte PIRLS-læseundersøgelse, der måler ca. 300.000 4.årgangselevs læsekompetence fra 54 forskellige lande, peger ligeledes på, at både danske og tyske elever har en udfordring med læsning omkring 4. klassetrin. Konklusionen på den danske PIRLS-undersøgelse er, at det er gået tilbage med læsekompetence i de danske 4. klasser. Trods forskellige læseindsatser er de danske elever tilbage på niveauet fra 2006, hvor andre lande har overhalet Danmark "indenom", så man nu er rykket fra en 5. til en 13. plads.² I Tyskland er det det samme billede, der gør sig gældende. Læsefærdigheden stagnerer, og eleverne ligger på stort set samme niveau som i 2001 på trods af forskellige indsatser. Tyskland placerer sig i det nederste midterfelt i sammenligningen med andre lande og ligger også under Danmark. Både Tyskland og Danmark er blevet overhalet af andre (især europæiske lande). Der ses i begge lande en stor spredning mellem svag og stærk læsekompetence inden for en årgang. I Tyskland er der godt 11 Procent stærke læsere, sammenlignet med Finland, Irland og Polen, hvor procenttallet ligger på godt 20 %.³

Hvad kan vi så bruge dette til i sydslesvigsk sammenhæng? Vi skal for det første være opmærksomme på, at der i vores nabolande er fornyet fokus på den videregående læsning, så vi ikke mister en hel generation af læsere. Det kræver, at læseindsatser og tiltag igen bliver kigget efter i sømmene. Vi ved rimelig præcist, hvad der virker i forhold til at styrke læsning; herunder faglig læsning og ordforråd. Stort set alle de indsatser vi i Sydslesvig har satset på i de senere år er veldokumenterede anbefalinger med baggrund i international læseforskning (fx fokus på læsestrategier, læseskub, læsebånd osv.) Hvorfor ser vi så ikke de store jordskredssejre i forhold til en forøgelse af antallet af sikre læsere? En af grundene kunne være, at de tiltag som vi anbefaler ikke nødvendigvis bliver fuldt ud integreret og implementeret i undervisningen. Udgivelser af mål og handleplaner, foldere og plakater samt afholdelse af kurser er ikke nødvendigvis ensbetydende med ny praksis i klasseværelset. Det danske Nationale Videncenter for Læsning gør opmærksom på, at forandring sker, når man fx i Folkeskolen får læsevejlederne med ind i klasserne som medpraktikere *eller* når man får implementeret

¹ Center for Mindretalspædagogik er i gang med et projekt om koordineret undervisning i indskolingen i 2018.

² <http://edu.au.dk/aktuelt/nyhed/artikel/danske-4-klasseelever-er-blevet-daarligere-til-at-laese/>

³ https://www.kmk.org/fileadmin/Dateien/pdf/PresseUndAktuelles/2017/IGLU_2016_Berichtsband.pdf

tiltag, hvor hele skoler er på "kursus" med opfølgning og feedback på undervisningen i klasserne. Dette er fx dokumenteret med skoler, der afprøver "Sprog giver faglig læring"⁴ og VIS-projektet⁵.

Anbefalingen er derfor at starte et pilotprojekt på en skole/et distrikt, hvor HELE skolen med hjælp fra vejledere implementerer og omsætter principperne for en sprogbaseret tilgang til læsning (principper fra "Dansk som Andetsprog" samt "Faglig læsning"-områderne).

Fokusér på læsemotivationen

PIRLS-undersøgelsen viser også, hvordan det står til med læseglæden blandt 4. klasses elever. Her er det kun 20 % af de danske elever, der svarer, at de rigtig godt kan lide at læse i modsætning til 43 % internationalt. Jan Mejdning, som står for den danske del af PIRLS, forklarer, "Der tegner sig desværre det samme kedelige mønster for samtlige nordiske lande: Læselysten er faldet, siden vi sidste gang gennemførte undersøgelsen i 2011. Det er et problem, fordi netop læselysten har stor betydning for elevernes læsekompetence". Det samme gør sig gældende i Tyskland.

I slutningen af 2017 kom resultaterne af en anden stor dansk læseundersøgelse "Børns Læsning 2017", som er en kvantitativ undersøgelse af danske børns læse- og medievaner i fritiden⁶. Undersøgelsen er en del af projektet "En generation af stærke læsere – Greb til læselyst", og 8721 børn fra 3.-7. klasse har deltaget i undersøgelsen (godt 20 % af eleverne i denne undersøgelse har angivet, at de taler et andet sprog end dansk derhjemme). PISA-undersøgelser har tidligere vist, at der er stor sammenhæng mellem høj læsekompetence og mængden af fritidslæsning samt læsemotivationen, så konklusionerne er interessante. Udover at give forskellige indblik i læsevaner, valg af tekster og kønsforskelle i læseadfærd, så konkluderes det, at børn generelt bruger mindre tid på at læse nu end i 2010, og at det især er hos **piger og på 5. årgang**, at der ses fald i tiden brugt på læsning.

Det er ligeledes en vigtig pointe, som skal medtænkes i læseindsatsen. Er der nogen grund til at tro, at samme tendens ikke også ses hos de sydslesvigske elever? Hvad kan vi – i samarbejde med skolebiblioteket og måske også Dansk Centralbibliotek gøre for at bibeholde læsemotivationen hos vores børn? Læsefestival 2019 med fokus på at styrke læselysten er et skridt i den rigtige retning. Der anbefales dog, at der yderligere nedsættes en arbejdsgruppe, der tager fat på temaet læsemotivation.

Januar 2018, Katrin Lass, pædagogisk konsulent på PPR

⁴ <http://www.videnomlaesning.dk/aktuelt/nyheder/2016/sprogfokus-giver-faglig-laering/>

⁵ <https://www.emu.dk/modul/projekt-vis-%E2%80%93-l%C3%A6sevejlederprojektet>

⁶ <http://www.fremtidensbiblioteker.dk/uploads/website/pdfer-lselyst/BrnsLsningenkelt.pdf>

DANSK LÆSNING 7. ÅRGANG

Introduktion

Læseprøverne for 7.-10. årgang, hvoraf 7. klasse er obligatorisk, består af to prøver pr. sæt, der samlet screener dele af eleverne læsefærdigheder med fokus på forskellige læseteknikker.

Formålet med læseprøverne er at:

Skønlitterær tekst	Fagtekst
- måle elevens stillelæsningshastighed ved alderssvarende lette tekster (læseteknik, der anvendes: nærlæsning) - sammenholde hastigheden med elevens forståelse angivet ved antal rigtige svar	- måle elevens evne til informationssøgning vha. antal rigtige svar - sætte fokus på læseteknikkerne skimme- og punktlæsning (fragmentlæsning v. skærmtekst) ved multimodale tekster

Man kan læse mere om prøverne på <http://evaluering.de/laesning/dansk-7-10-klasse/om-Skoleforeningens-laeseprøver>

Årets nøgletal

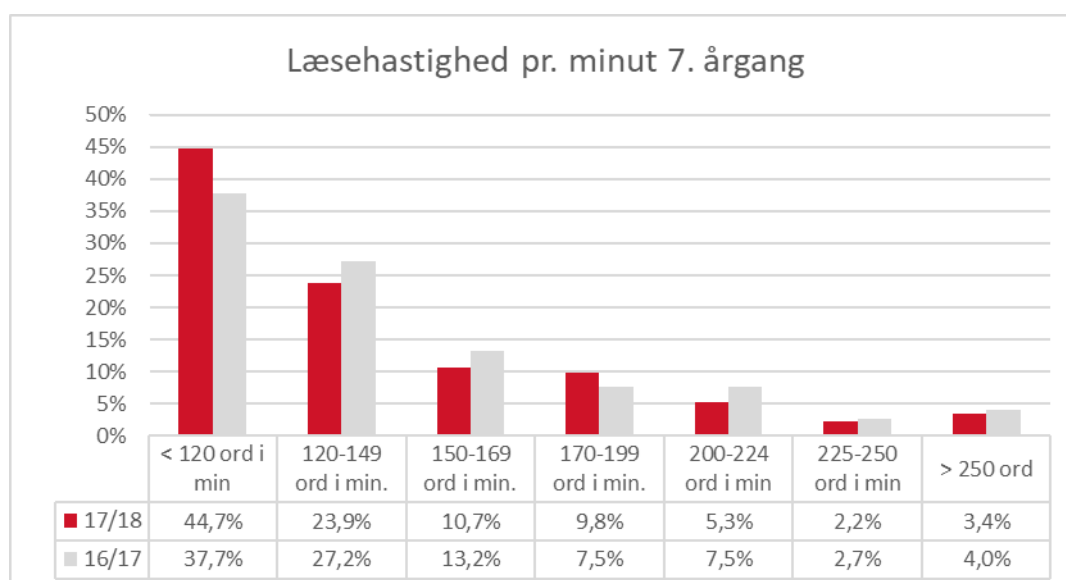
I 2017 deltog 356 elever ud af 474 elever. 118 elever har dermed ikke deltaget i prøven.

De samlede resultater

Målet for læsehastigheden i 7. årgang er 170 ord/minut og derover ved udgangen af 7. årgang.

Grafen herunder viser, at en stor del af eleverne (69%) i den skønlitterære tekst læser meget langsomt under 150 ord/minut, hvilket er en stigning ift. sidste år med 4%. Specielt er det markant, at en stor procentdel (44,7%) ligger under 120 ord pr. minut, hvilket er et mål, der burde være opnået på 4.-5. årgang. Dette er en stigning på 7% i forhold til sidste år.

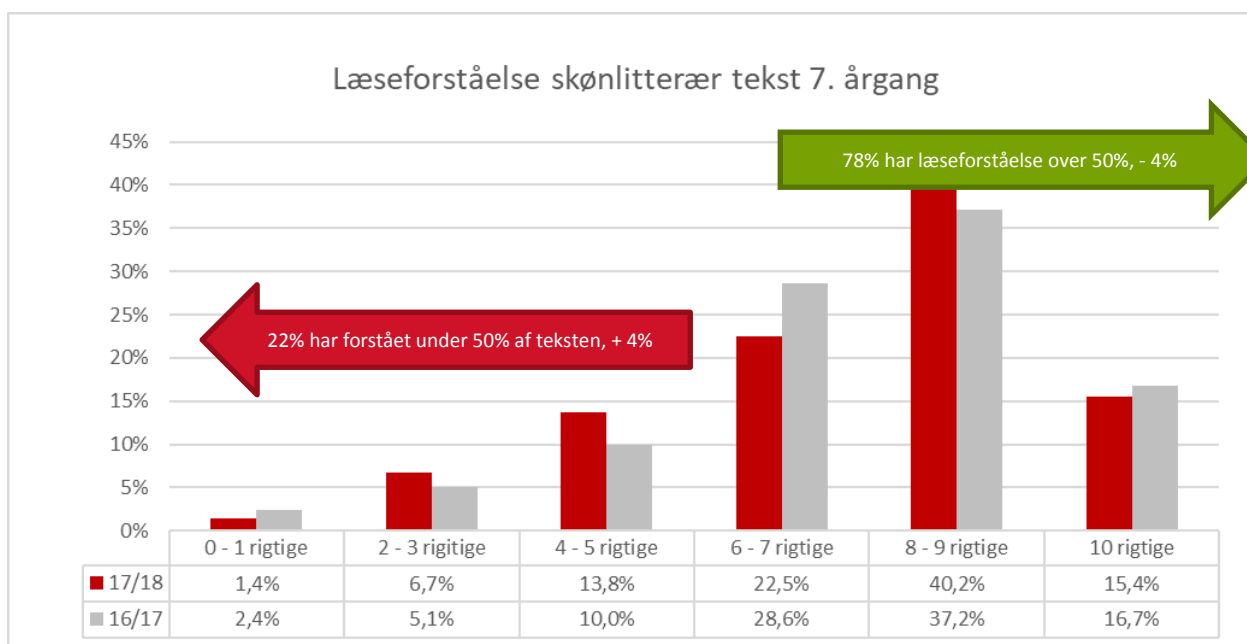
Samlet set er der 21 % af eleverne, som ligger i "det grønne område" som hurtige læsere, hvilket er stabilt i forhold til sidste år, og 11 % er godt på vej, hvilket er et fald på 2% fra sidste år.

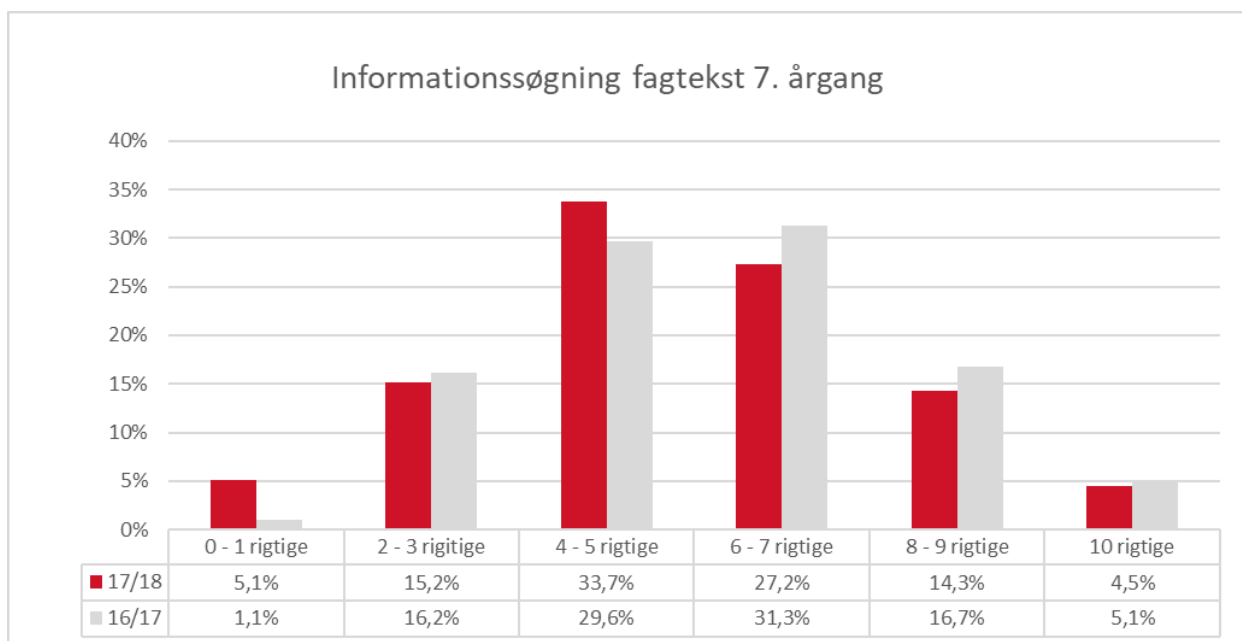

Til gengæld ses i diagrammet herunder tendens til, at mange af eleverne på 7. årgang er gode til indholdslæsning og behersker læseteknikken nærlæsning, dog i langsomt tempo: 78% ligger i år over 50% i læseforståelse, hvilket er tilfredsstillende. Desværre er tendensen faldende ift. sidste års 82,5%.

Tilsvarende er andelen af elever, der ligger i det kritiske område, hvor man har forstået under halvdelen af de stillede spørgsmål, stigende på i år 22% i forhold til sidste års 17,5%.

Herunder ses resultaterne af læseprøven i informationssøgning, som viser, at en 54 % af eleverne i 2017 ikke er sikre i læseteknikkerne orienteringslæsning, skimming og punktlæsning i multimodale fagtekster ift. sidste års 47%. Dette er desværre en stigning i antallet af usikre informationssøgere.

Samlet vurdering og konklusion på læseprøverne

Der er fortsat brug for en målrettet indsats for at få de langsomme læsers hastighed i vejret. Læsemængden i skolen stiger i 7.-10.kl., og langsomme læsefærdigheder kan hindre læring i mange fag. Det vil her være vigtigt, at den øgede læsehastighed ikke går ud over forståelsen for den enkelte elev. Desuden er der behov for fokus på informationssøgningsfærdigheder, da lidt under 50% af eleverne viser usikre informationssøgningsfærdigheder.

Anbefalinger til læseprøverne

De anbefalinger, som kunne læses i afsnittet dansk 2.-6.klasse, er selvfølgelig i høj grad relevante for vores udskolingselever også. Derfor gentages de ikke her, men i stedet ridses kort yderligere fokus op:

- **Fortsat abonnement på læseprogrammet FrontRead**, der igangsætter en hurtigere og mere effektiv læsning: fortsat obligatoriske kurser i 5., 6. og 7.klasse og evt. også obligatorisk i 4. og 8.klasse. Frivilligt på 3., 4., 9. og 10. klassetrin. Et fortsat abonnement vil give mulighed for at se, om dette års indsats giver resultater i næste skoleårs FE.
- **Indsatser for teams:**
 - Målrettede teamkurser til de teams, der har hele klasser, der viser svage læseresultater.
 - Kurser om læsning af fagets tekster/faglig læsning/sprogbaseret undervisning for fagteams
 - Implementering af læsestrategifolderen og ordstrategiplakat, som blev lanceret sommeren 2017 "uge 35". Fortsat tilbud om oplæg om disse for skolernes teams.
- Implementering af "Målene for sprog og læsning"
- Kurser i eller pædagogiske eftermiddage om informationssøgning, herunder skærmlæsning, for alle lærere. Fx i forbindelse med projektopgaven, som mange lærere er involveret i.
- Fokus på FE's formidling af læseresultaterne. Læses og forstås rapporterne? Hvordan får vi gjort skolerne opmærksom på tendensen? Undersøgelse og evaluering.

Januar 2018, Tina Joost, pædagogisk konsulent for faget dansk

Dansk retstavning

Introduktion

ST-prøverne er obligatoriske for 4. og 7. årgang. I år er det anden gang, at staveprøven på 7. årgang er obligatorisk. ST-prøverne er standardiserede diagnostiserende evalueringsmaterialer, der beskrives nærmere på: <http://evaluering.de/dansk-retstavning>

Årets nøgletal

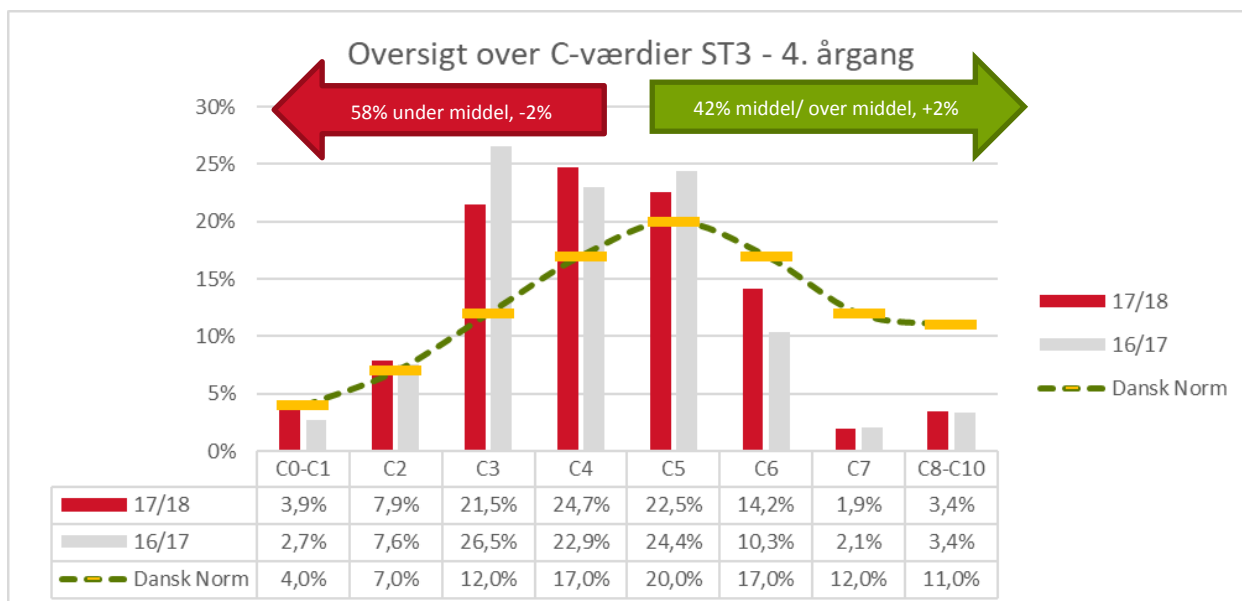
I 2017 deltog 462 ud af 503 elever fra 4. årgang. 41 elever har ikke deltaget i prøverne.

På 7. årgang deltog 354 ud af 474. 120 elever har ikke deltaget i prøverne.

De samlede resultater

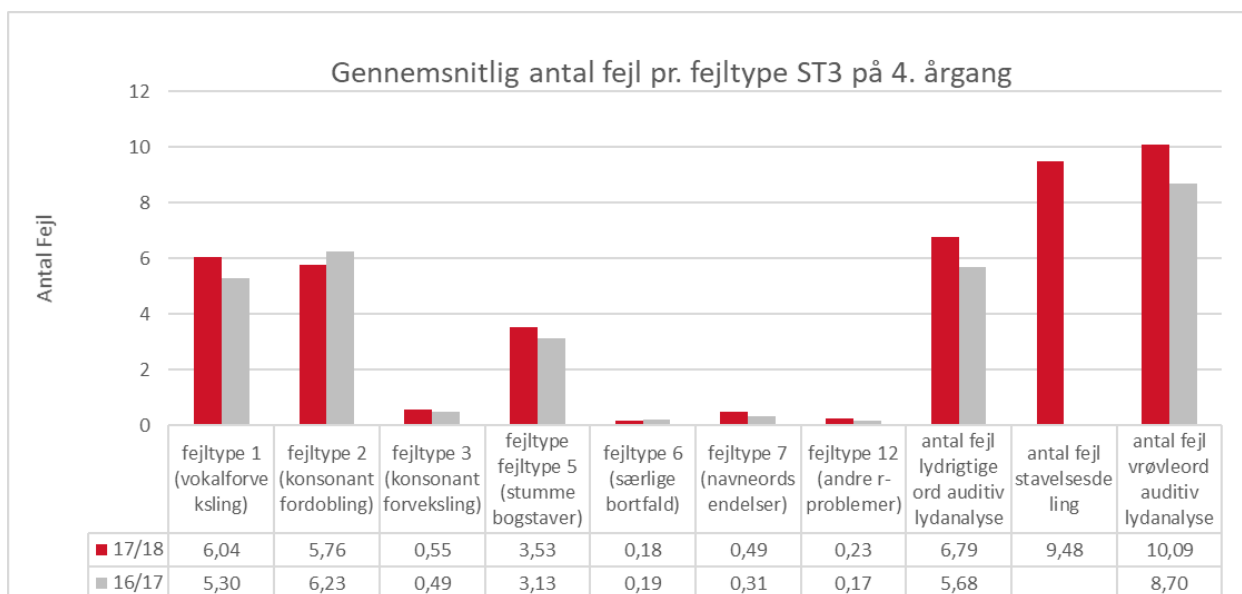
4. Årgang – ST3

Når vi sammenligner vores tal for de sidste år med den danske norm, ser vi, at 58% af vores elever på 4. klassetrin ligger under middel (C5 markerer middel), hvilket er en lille fremgang i forhold til 2016 (knap 60%). Som noget positivt ses der i 2017 samlet set en fremgang i de elever, der ligger middel og over middel – en stigning på 2%.

Nedenstående statistik viser, hvilke fejltyper eleverne hyppigst laver. For faglæreren kan klassens tal bruges fremadrettet til at målrette undervisningen og differentiere efter elevernes behov.

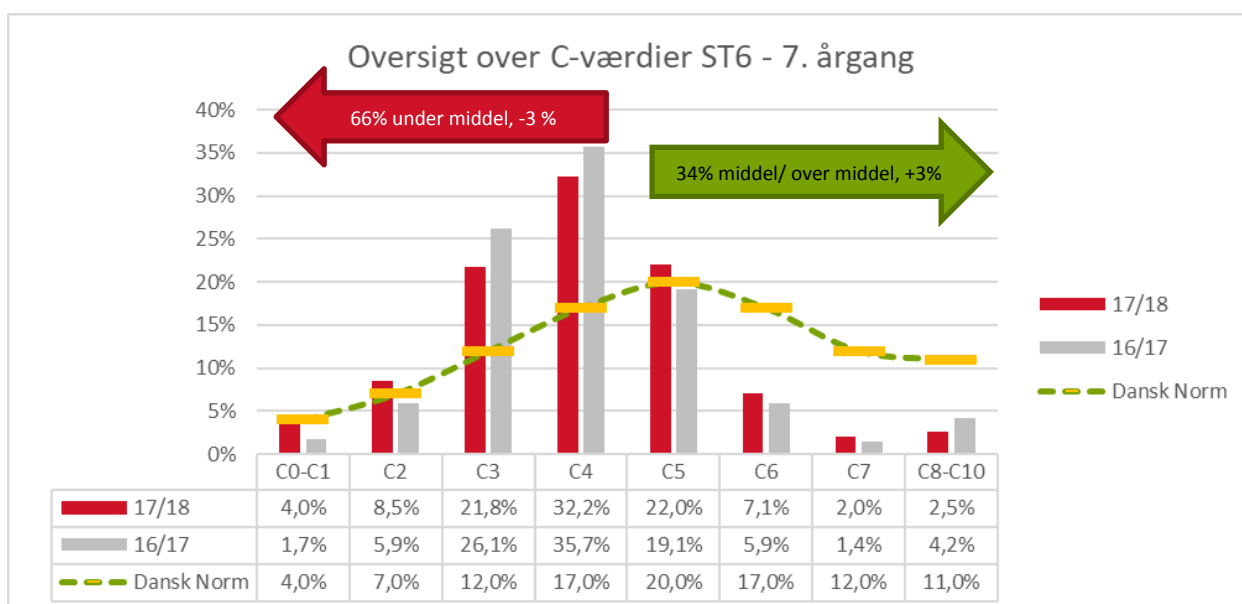
For mig som dansk konsulent viser tallene, hvilke fejltyper vores elever har sværest ved, hvilket kan være nyttig viden i vejlednings- og rådgivningssituationer.

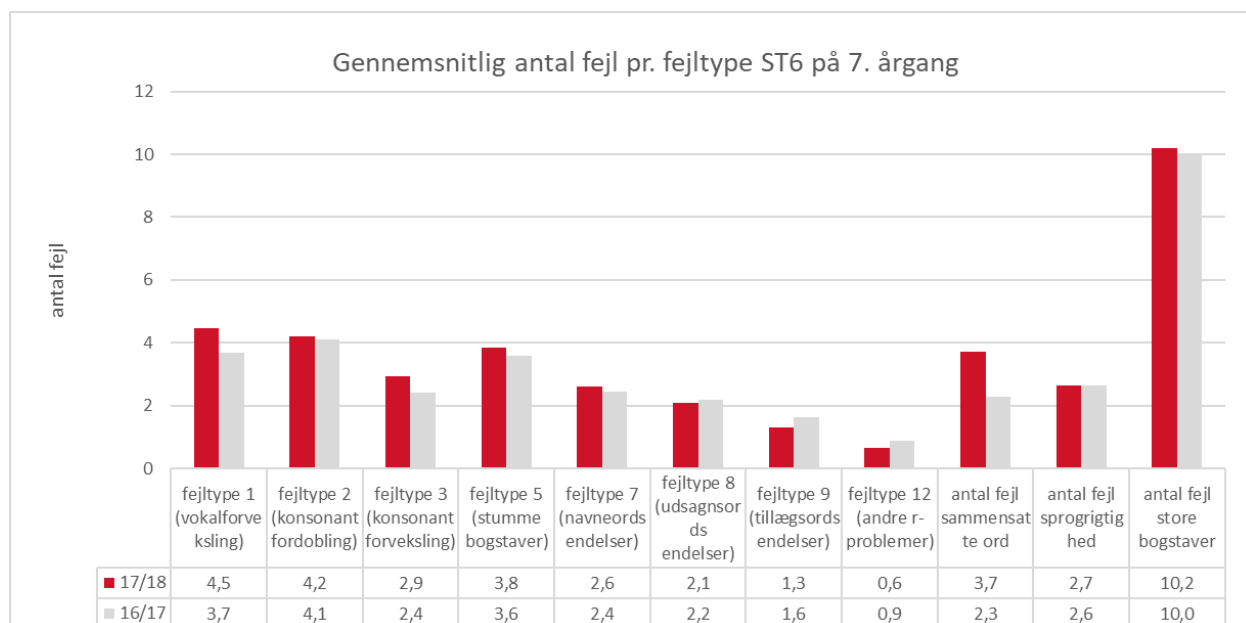
Kategorierne i grafen ovenfor, der indeholder "auditiv lydanalyse", er de fejltyper, der volder elevernes størst problemer. Denne fejltipe kan indikere, at der er risiko for ordblindhed.

7. Årgang – ST6

Resultaterne for ST6 prøven viser et lille fald i antallet af usikre stavere i forhold til 2016: I år ligger 66% af eleverne under middel (C5= middel) til forskel fra 2016, som lå på 69%. Det er positivt, men dog ikke så godt som i 2015, hvor 53% af eleverne lå under middel.

Bemærk: C2 Resultaterne for 2016 indeholder også C0 og C1 fra 2016, da datasættet ikke haves enkelt.

I grafen herover ses flest fejl i kategorien ”store bogstaver”, hvilket er en typisk Sydslesvig-udfordring, da substantiver skrives med stort på tysk, men ikke på dansk.

Konklusion og anbefaling staveprøverne i 4. og 7. årgang

Resultaterne på både 4. og 7. årgang viser en lille fremgang i elevernes retstavningsfærdigheder, men da vores elever ligger med 58% (4. årgang) og 66% (7. årgang) under middel, er der stadig brug for målrettet indsats på dette område.

Fremadrettet anbefales:

- Fortsat **kommunalt abonnement på evalueringsredskaber**
 - Evalueringsredskabet "ST-prøverne" og læremidlet Grammatip.coms Staveprøve afdækker elevernes fejltypes, og samtidig giver Grammatip.com mulighed for at arbejde differentieret og fremadrettet med ST-prøvernes resultater. Jeg opfordrer til, at ST-prøver stadig stilles gratis til rådighed for skolerne, så økonomiske begrænsninger ikke afholder den enkelte skole fra at bruge evalueringsredskaberne.
 - Fortsat tilbud om formøde om vejledning i ovenstående evalueringsredskaber
- Fokus på **stavestrategier og kontekstorienteret staveundervisning** i vejledning og rådgivning af lærere:
 - Stavestrategier: læringsstrategier giver eleven et metablik og metasprog om stavning og styrker eleven som staver
 - Kontekstorienteret staveundervisning, dvs. stavning i meningsfulde sammenhænge
 - fx at læremidlet Grammatip.com og eller lign. træningsmaterialer inddrages i en undervisningsmæssig kontekst, som fx i elevernes tekstfremstilling
 - at træningen af de 500 hyppigste ord, som nu er obligatorisk i læreplanen for dansk, indgår i en kontekstorienteret sammenhæng fx i forbindelse med elevernes læsning og skrivning. (Der udarbejdes vejledning i læreplanen for dansk)
- Fokus på **ordlærestrategier**:
 - Fokus på implementering og udbredelse af plakaten "ordlærestrategier", som blev produceret og distribueret sidste skoleår.
 - Fortsat abonnement på digitale ordbøger. Elever fra mellemtrinnet og opefter vil gennem digitale ordbogsmuligheder på dansk (fx via mobiltelefon) have nemmere og hurtige ved at slå ord op både i undervisningen og i fritiden, når de bruger det danske sprog. Denne ordlærestrategi vil kunne styrke elevernes bevidsthed om at være nysgerrige på sproget og se rigtige stavemåder (ordbilleder).
- Forslag om obligatoriske møder på 4. og 7. årgang med visning af samlet evaluering af resultaterne med pædagogisk vejledning "Fra evaluering til indsats" i teams.
- En fortsat styrket indsats i forhold til læsning og skrivning. Bedre læse- og skrivekompetencer og herigennem styrket ordforråd styrker styrke elevernes stavefærdigheder jf. literacytankegang, hvor skrivning og læsning gensidigt understøtter hinanden.

Januar 2018, Tina Joost, pædagogisk konsulent for faget dansk

TYSK LÆSNING

Introduktion

Følgende testmateriale er blevet anvendt med hensyn til faget tysk:

Læsning, 2.-5. klasse

Die WLLP-R (Würzburger Leise Leseprobe – Revision) ermöglicht die ökonomische Erfassung der Leseleistung im gesamten Grundschulbereich. Dieser Speed-Test (fünf Minuten) mit 140 Wörtern misst die Dekodiergeschwindigkeit, indem geschriebenen Wörtern jeweils vier Bildalternativen gegenübergestellt sind und das korrespondierende Bild anzustreichen ist. Für Klasse 5 gibt es einen besonderen Testbogen mit 180 Wörtern (Testheft Klasse 4).

Reine Bearbeitungszeit: fünf Minuten; inklusive Instruktion: 15 Minuten.

Die Auswertungszeit pro Schüler beträgt etwa zwei Minuten.

Læsning, 6.-8. klasse

Das SLS (Salzburger Lese-Screening) ist ein besonders ökonomisches Verfahren zur **Testung der basalen Lesefertigkeit**. Eine im Alltag einfach zu messende Größe, die gute Auskunft über die technische Lesefertigkeit gibt, ist die **Lesegeschwindigkeit**. Das SLS erfasst diese mit einer natürlichen Leseanforderung: dem Lesen von Sätzen.

Reine Bearbeitungszeit: drei Minuten; inklusive Instruktion: ca. zehn Minuten.

Die Auswertungszeit pro Schüler beträgt etwa zwei Minuten.

Nøgletal

På 2. årgang har 460 elever ud af 540 deltaget.

På 3. årgang har 448 elever ud af 506 deltaget.

På 4. årgang har 451 elever ud af 503 deltaget.

På 5. årgang har 414 elever ud af 512 deltaget.

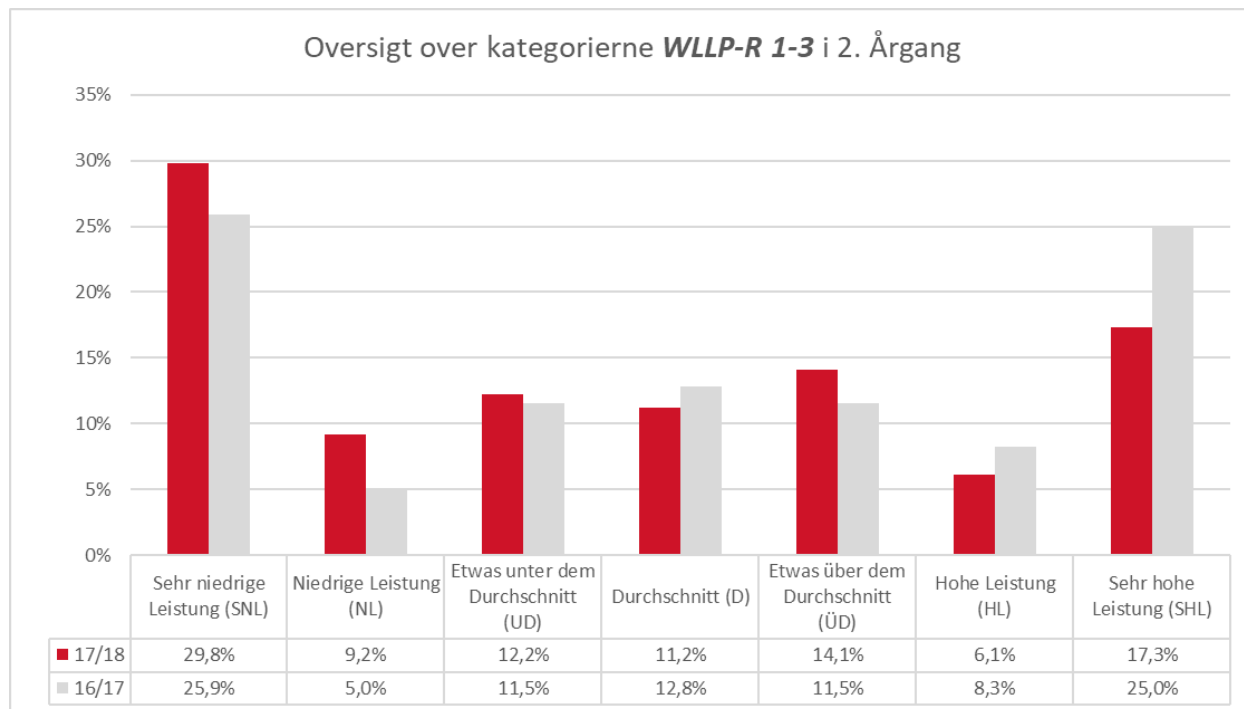
På 6. årgang har 363 elever ud af 456 deltaget.

På 7. årgang har 431 elever ud af 474 deltaget.

Samlede resultater

2. Årgang – WLLP-R 1-3

17/18

SNL&NL (39,2)

D (37,5)

HL&SHL (23,4)

16/17

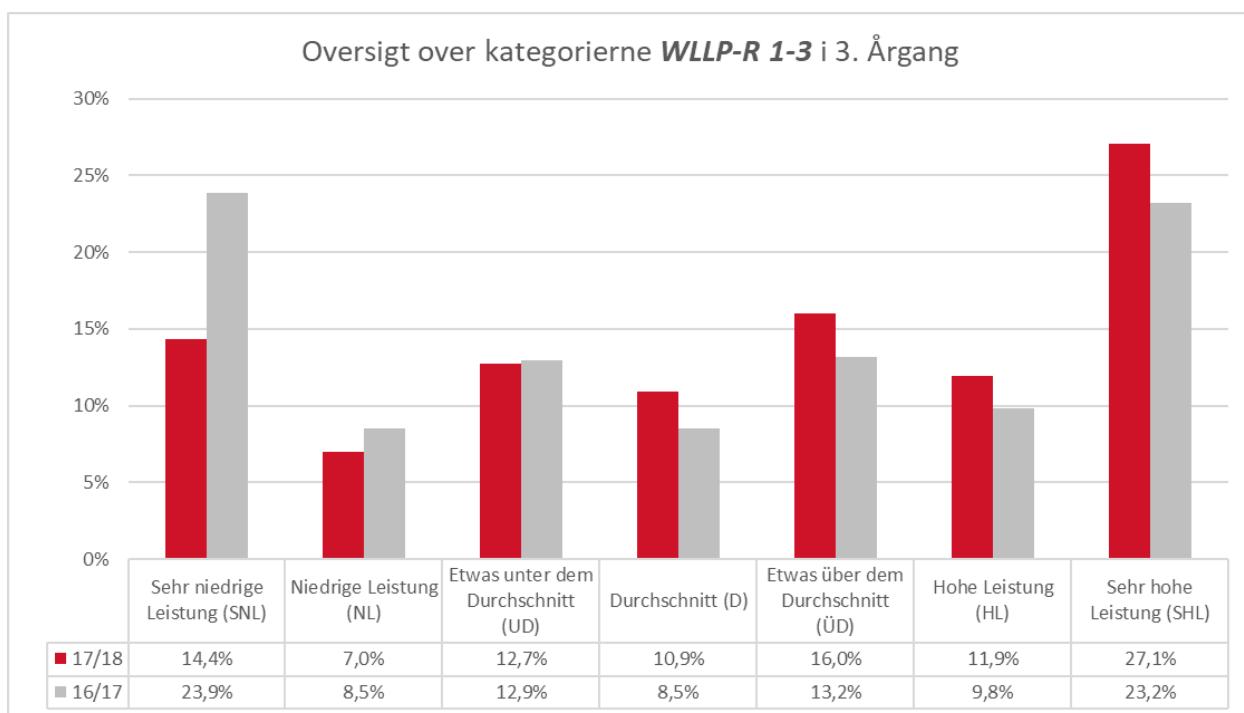
SNL&NL (30,9)

D (35,8)

HL&SHL (33,3)

3. Årgang – WLLP-1-3

17/18 SNL&NL (21,3)

D (39,5)

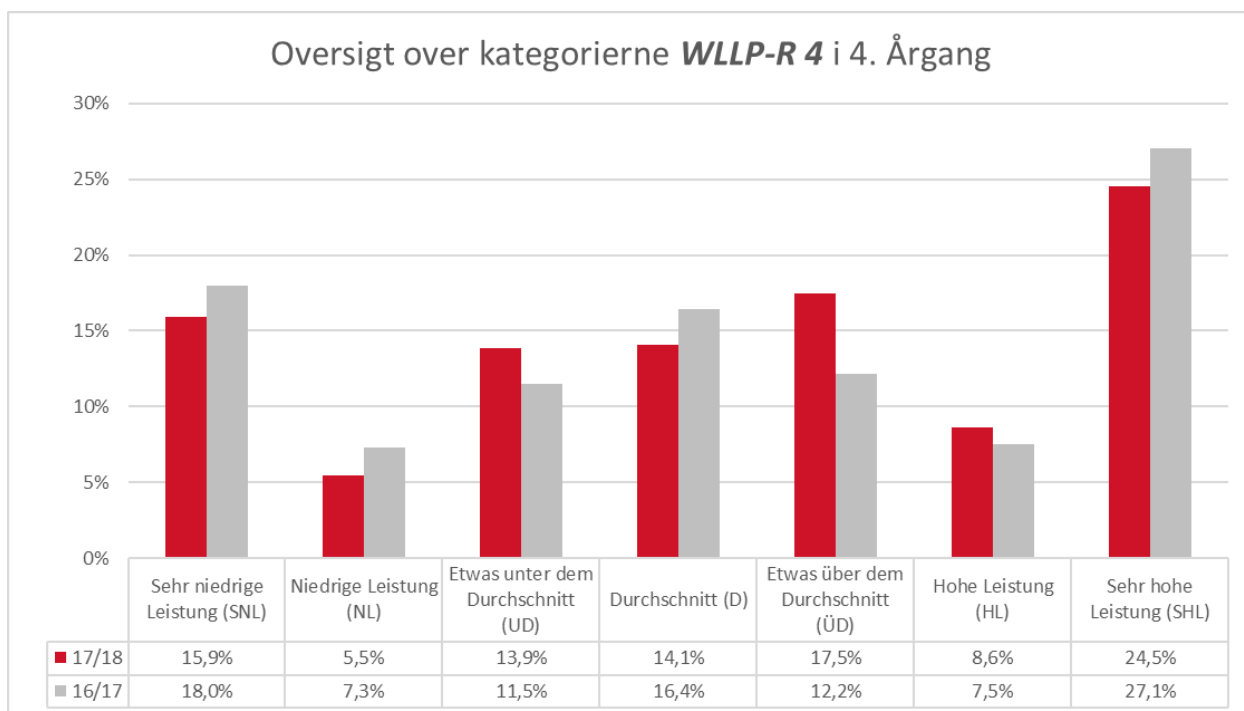
HL&SHL (39,2)

16/17 SNL&NL (32,4)

D (34,6)

HL&SHL (33,0)

4. Årgang – WLLP-R 4

17/18 SNL&NL (21,4)

D (45,5)

HL&SHL (33,1)

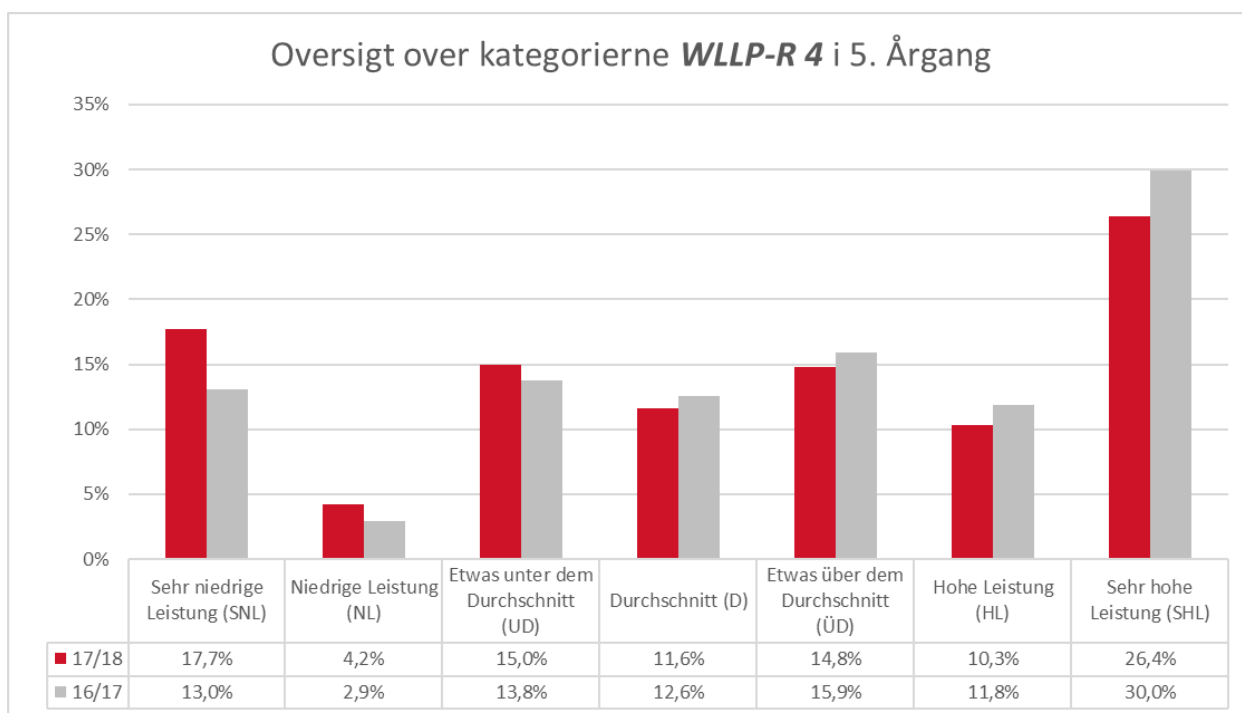
16/17 SNL&NL (25,3)

D (40,1)

HL&SHL (34,6)

5. Årgang – WLLP-R 4

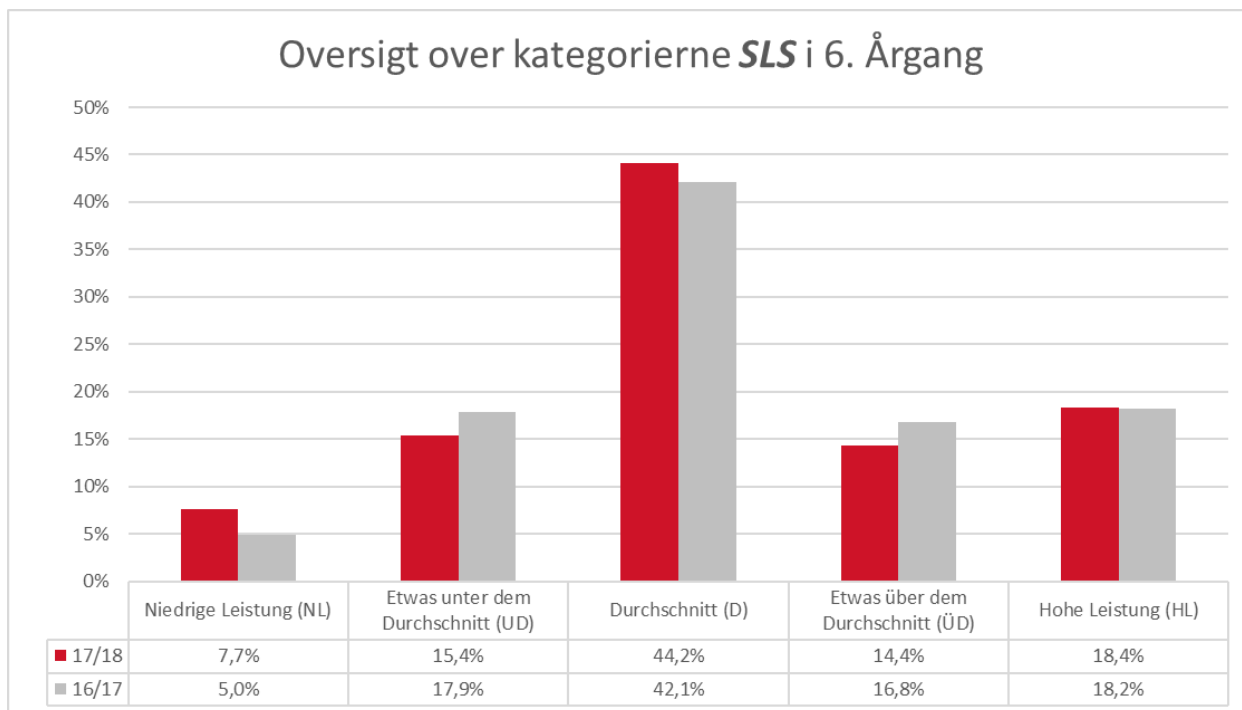

17/18 SNL&NL (21,9)
16/17 SNL&NL (15,9)

D (41,4)
D (42,3)

HL&SHL (36,7)
HL&SHL (41,8)

6. Årgang - SLS

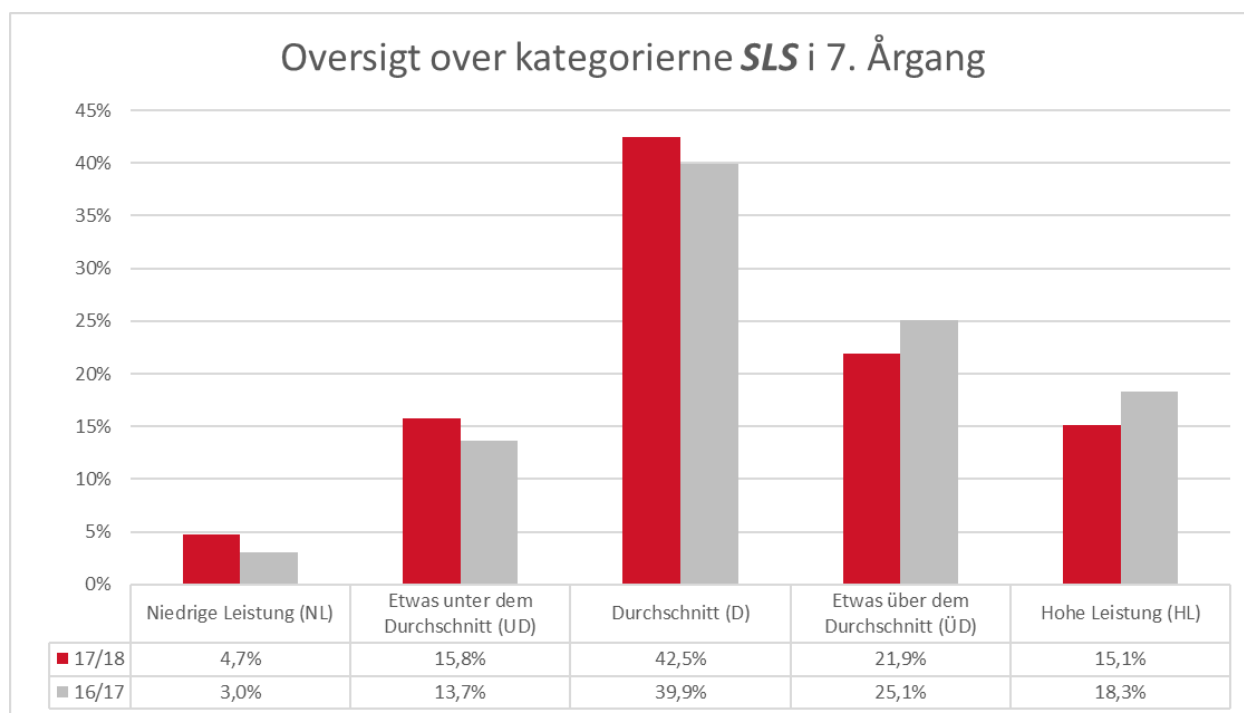
17/18 NL&UD (23,3)
16/17 NL&UD (22,9)

D (47,2)
D (42,1)

UD&HL (29,4)
UD&HL (35)

7. Årgang – SLS

17/18
16/17

NL&UD (21,4)
NL&UD (16,7)

D (44,0)
D (39,9)

UD&HL (34,6)
UD&HL (43,4)

Samlet vurdering på prøverne

Den obligatoriske læseevaluering viser bl.a. følgende:

39,9% af eleverne i begyndelsen 2.klasse (den fleksible indskolingsfase) ligger i deres læsekompetence betydelig under gennemsnittet. Denne gruppe er steget med 9% (16/17: 30,9%). Samtidig er gruppen af dygtigere læsere på dette klassetrin faldet med næsten 10% (fra 33,3% i 16/17 til 23,4% i 17/18).

Flere eleverne i nuværende 3.klasse har bedre læsekompetencer end årgangen sidste år. Antallet af læsere i med høj læsekompetence er f.eks. 6,2% højere end sidste år, mens antallet af elever med lav læsekompetence er faldet fra 32,4% til 21,3%.

Også nuværende 4.klasse har lidt bedre læsekompetencer end klassen året før. 45,5% af eleverne ligger i gennemsnitsområdet, mens 33,1% ligger over gennemsnittet.

For 5. til 7.klasserne tegner der sig det billede, at klasserne i forhold til klasserne året før har færre gode læsere (mellem 5,1 og 8%) men flere elever i gennemsnitsområdet (mellem 41 og 47,2%).

Alt i alt har omkring 20% af eleverne på alle årgange en læsekompetence der ligger betydelig under gennemsnitsområdet. Et billede vi kender fra årene før og fra forskning i bl.a. Tyskland og Danmark.

Konklusion og anbefalinger til kommende indsats/tiltag

Med hensyn til læsning i tysk viser det sig at omkring 1/3 af vore elever har store udfordringer i starten af skoleforløbet. Den parallelle dansk/tysk læseindlæring og forskelle i dansk- og tysk læsedidaktik er en udfordring for 1/3 af eleverne. Det viser sig dog at udfordringerne mestres i løbet af det 6-årige grundskoleforløb. Dog er der stadigvæk ca. 20% af eleverne i 7.klasse der er svage læsere og tendensen på vore skoler går den forkerte vej, da antallet af dygtige læsere dette år er blevet formindsket.

Forskningen viser, at hvis eleverne på dette tidspunkt ikke opnår en tilfredsstillende læsehastighed (omkring 130 ord/minut) holder de helt op med at læse.

De seneste års læseindsatsområderne har på de fleste skoler haft fokus på det danske sprog. Tysk læsning blev f.eks. i læsebåndsperioderne bevidst fravalgt, for at styrke læsning i dansk. Da der er intet der tyder på at der er en positiv korrelation mellem en dansk læseindsats og bedre tyske læseresultater anbefales det, at man i den kommende læseindsats medtænker tysk, således at vi allerede på et tidligere tidspunkt får nedbragt antallet af elever med læsevanskeligheder i tysk.

Januar 2018, Henry Bohm, skolekonsulent for tysk

TYSK STAVNING

Stavning, 4.klasse

Der DRT (Diagnostischer Rechtschreibtest) hat eine doppelte Zielsetzung:

1. Er misst objektiv die Rechtschreibleistung eines Schülers/einer ganzen Klasse.
2. Er ermittelt spezifische Fehlerschwerpunkte, die als Grundlage für eine gezielte Förderung dienen.

Der Test differenziert sehr gut im unteren Leistungsbereich und ist damit für die Diagnose von Rechtschreib-Schwierigkeiten besonders geeignet. Es werden Wörter nach Diktat in Lückensätze eingetragen.

Bearbeitungszeit, inklusive Instruktion: ca. 25-45 Minuten.

Die Auswertungszeit pro Schüler beträgt etwa fünf Minuten.

Stavning, 7.klasse

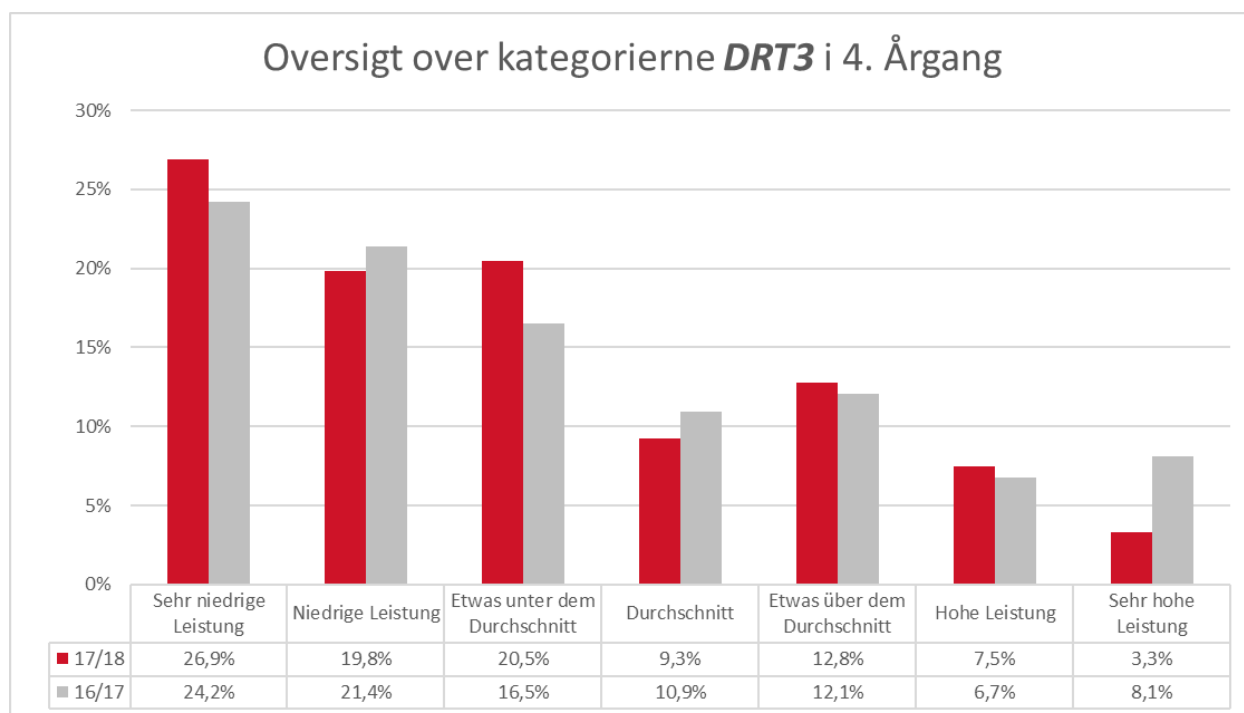
Der R-FIT 5-6+ (Fehleridentifikationstest) dient der ökonomischen Erfassung der Fähigkeit zur Identifikation von Fehlern der Rechtschreibung (Fehleridentifikation) sowie der Schätzung der allgemeinen Rechtschreibkompetenz. Bei der Fähigkeit zur Fehleridentifikation handelt es sich um eine in den Bildungsstandards und Kerncurricula formulierte Kompetenz des Unterrichtsfachs Deutsch. R-FIT 5-6+ besteht aus einem Text von 104 Wörtern, der 30 Rechtschreibfehler enthält. Nachdem der Text vorgelesen wurde, werden die Schüler aufgefordert, die Rechtschreibfehler zu markieren. Durch einfaches Auszählen und Verrechnen der korrekt identifizierten Rechtschreibfehler und der irrtümlicherweise falsch markierten Buchstaben wird ein Gesamtestwert ermittelt.

Bearbeitungszeit fünf Minuten; inklusive Instruktion: ca. acht Minuten.

Die Auswertungszeit pro Schüler beträgt etwa zwei Minuten.

4. Årgang – stavning 2017

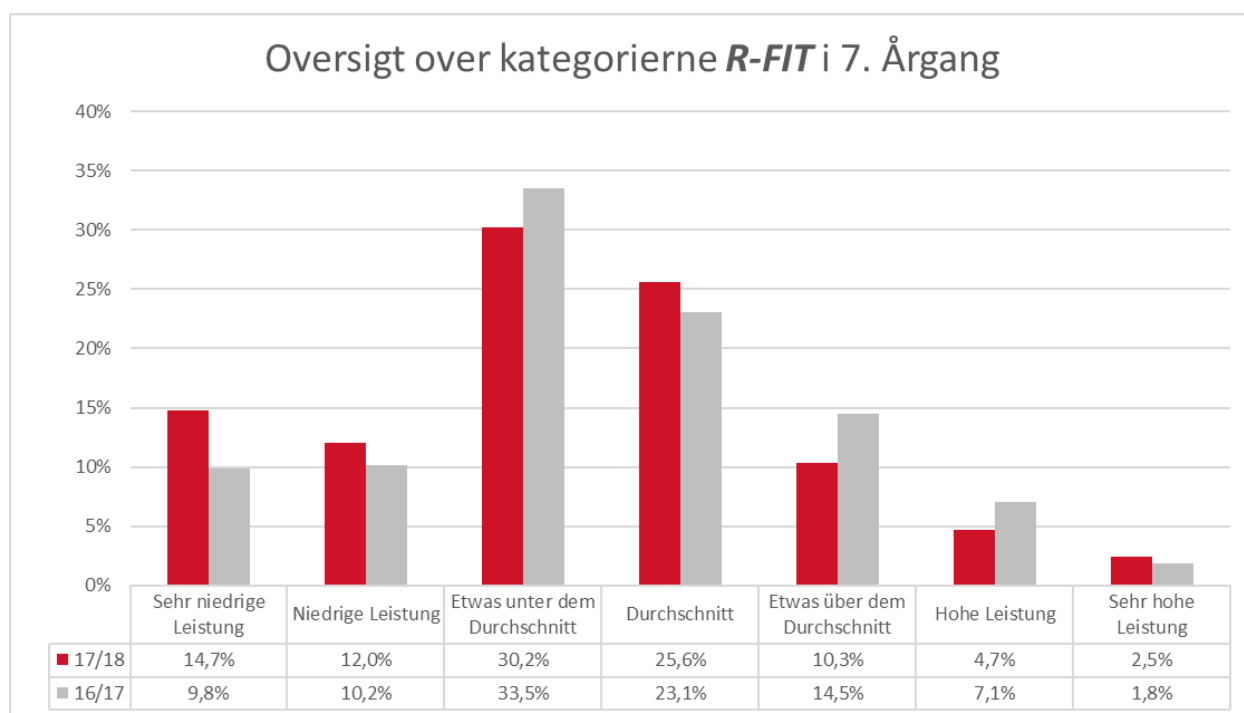

17/18 SNL/NL (47,7)
16/17 SNL/NL (45,6)

D (41,4)
D (39,5)

HL&SHL (10,8)
HL&SHL (14,8)

7. Årgang – stavning 2017

17/18 SNL/NL (29,4)
16/17 SNL/NL (20)

D (64,0)
D (71,1)

HL&SHL (6,6)
HL&SHL (8,9)

Konklusion og anbefalinger

I stavning har der siden 2006 tegnet sig det billede, at omkring 45% af eleverne i 4.klasse befandt sig i gennemsnitsområdet (UD, D og ÜD), mens ca. 40% befandt sig under (SNL og NL) og 15% over (HL og SHL) gennemsnitsområdet. Antallet af svage stavere i 4.klasse er de sidste 5 år steget kontinuerligt (fra 40,1% i 2014 til 47% i år). For første gang siden 2013 er der færre dygtige stavere end året før (2013: 11%, 2014: 14,6%, 2015: 14,7% og 2016: 14,8%). Tallet er faldet med 4% og ligger nu på 10,8%.

For anden gang gennemførtes en stave-evaluering i 7.klasse. Testen R-FIT er ikke en klassisk orddiktat som DRT men en fejlidentifikationstest, hvor elever i en tekst skal markere fejl i løbet af 5 minutter. De gode resultater fra sidste år kunne denne årgang ikke videreføre. Sidste år lå 80% af eleverne i gennemsnitsområdet eller derover. I år er tallet faldet til 70,6%. Testen viser også, at antallet af elever med staveproblemer der starter i fællesskolens 7.klasse er steget fra 20% til 29,4%.

Den samtidige læse- og staveundervisning i dansk og tysk er også en udfordring for elevernes stavekompetence. Næsten halvdelen (47,7%) af eleverne i 4.klasse har stavevanskeligheder, hvilket forringes i 7.klasse til 29,4%. Dette har været diskuteret på lærernes evalueringsmøder siden 2006, og der er blevet gennemført kurser og workshops også i samarbejde med dansklærerne de sidste år for at finde materialer og undervisningsforløb der kunne hjælpe. Tysklærerne er udfordret af, at det ordforråd tyske elever erhverver sig i de andre fag (f.eks. Mathematik, Heimat- und Sachkunde, Musik, Religion, Texttillehre) på Skoleforeningens skoler kun kan indlæres i tyskundervisningens timer. Mange af vore tysklærere underviser i projektforsløb (Frühling, Der Bauernhof, Weihnachten, Umweltschutz), hvor også et fagfagligt ordforråd indlæres, det tyske sprog bruges i meningsfulde faglige sammenhænge og som er motiverende for eleverne. Den intensive staveundervisning kan her komme for kort. I samarbejde med danskkonsulentten arbejdes der, i forbindelse med de nye læreplaner, på at indføre en "Grundwortschatz" til eleverne i 1.-4.klasse, som lanceres sommer 2018. Vi håber dermed at skabe mere fokus på ord, der skal kunne læses og staves på disse klassetrin.

Januar 2018, Henry Bohm, skolekonsulent for tysk

MATEMATIK

Introduktion

MG1, MG3 og MG6 belyser elevernes grundlæggende færdigheder i matematik og giver en sikker viden om elevernes standpunkt. MG-prøverne findes til alle folkeskolens klassetrin.

Årets nøgletal

På 2. årgang har 540 ud af 553 elever deltaget: 98% deltagelse → repræsentativ.

På 4. årgang har 503 ud af 542 elever deltaget: 93% deltagelse → repræsentativ.

På 7. årgang har 474 ud af 500 elever deltaget: 95% deltagelse → repræsentativ.

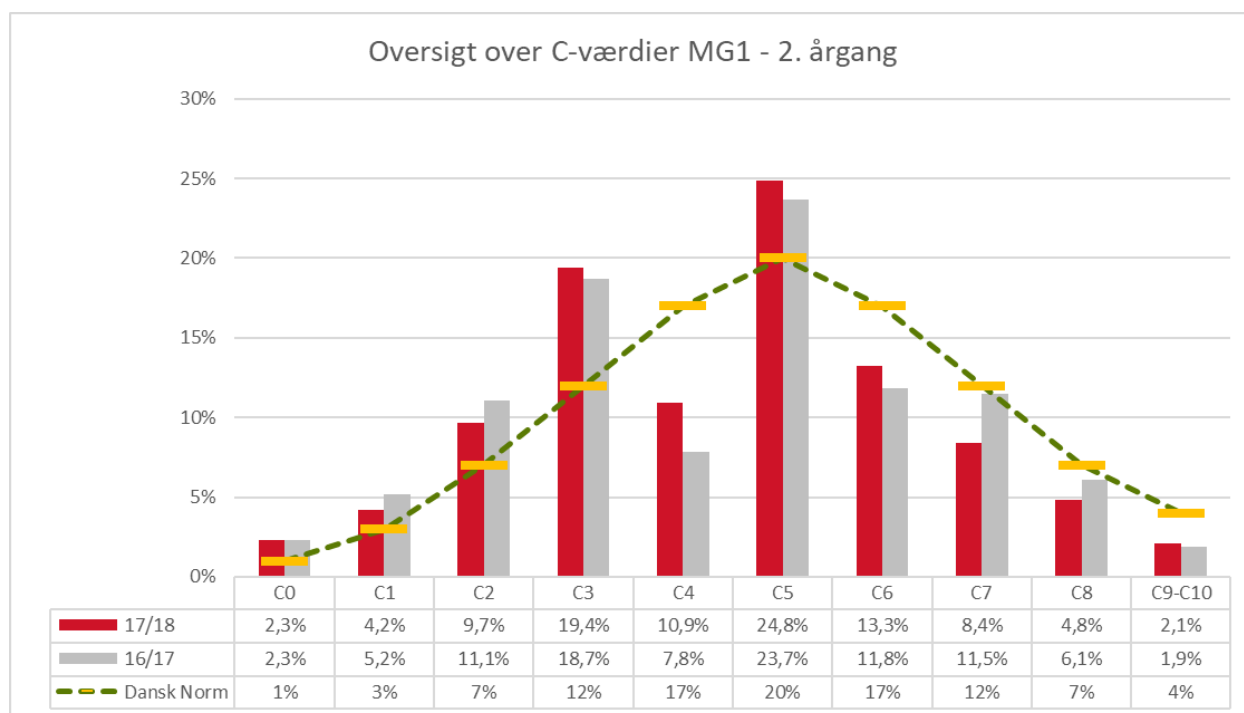
Der har på alle områder været en procentvis stigning i deltagende elever, så vi kan tale om, at datasættet afbilder Skoleforeningens resultater.

De samlede resultater

Samlet set svinger vores resultater meget. På 2. årgang ligger vi under den danske norm, på 4. årgang ligger vi over normen, på 7. årgang ligger vi under normen.

På 4. og 7. årgang har vi tal fra sidste års evaluering, hvor der kan siges, at 15/16, 16/17 og 17/18 svarer nogenlunde til hinanden. Det samme gælder for 2. årgang 16/17 og 17/18, der er dog en lille tilbagegang i resultaterne her i C7-C8 området.

2. Årgang – MG1

Grafen viser, at C-værdierne i indskolingen ikke lever op til målene.

C0-C2: 0-28 point (mere end 9 fejl)

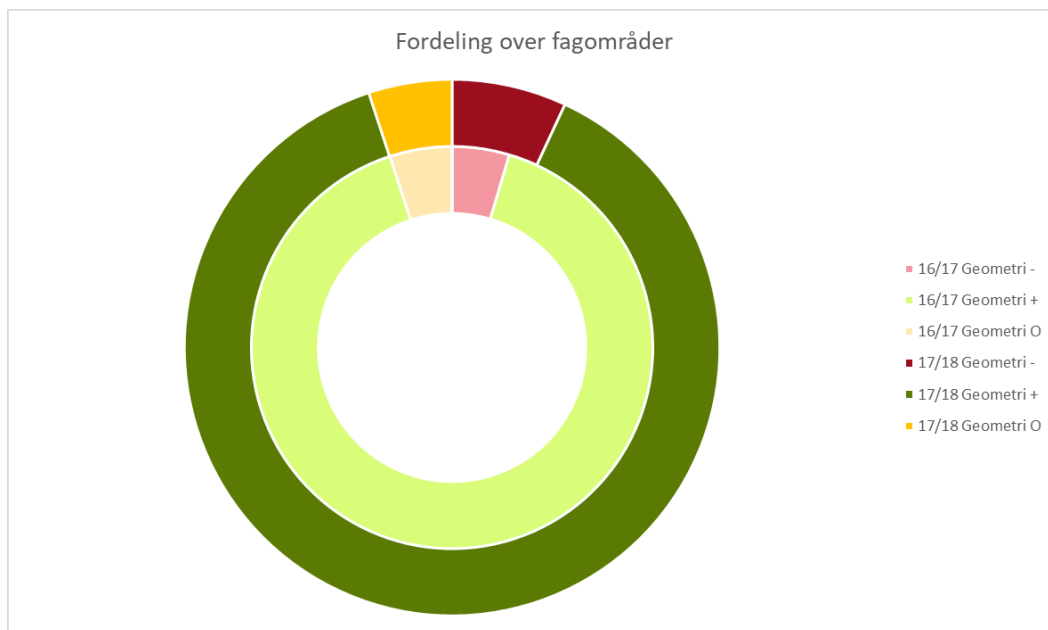

C3-C6: 29-35 point (max 9 fejl)

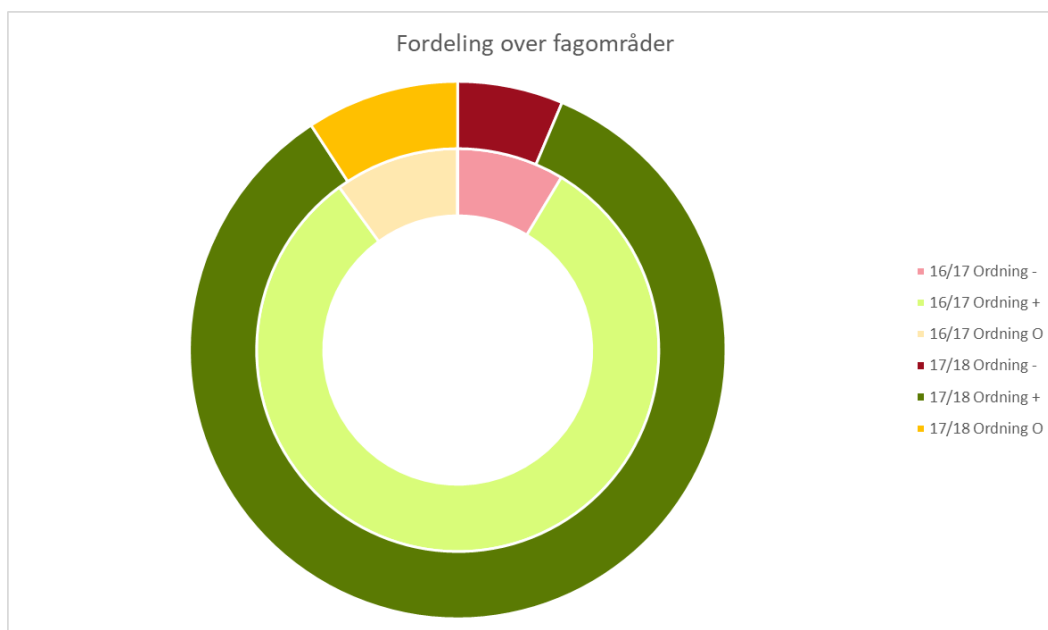
C7-C10: 36-38 point (max 2 fejl)

På 2. årgang ligger Skoleforeningen dårligere end den danske norm. Her er den manglende 0. klasse måske en grund til forskellen. Dertil kommer, at prøven skærer meget hårdt igennem i topområdet, så man ikke sikkert kan skelne mellem C7-C10. En del af fejlene kan også skyldes sproglige vanskeligheder og til dels også opgaver, der ikke sikkert er gennemgået i 1. skoleår. (Se billeder og grafer over de enkelte opgaver)

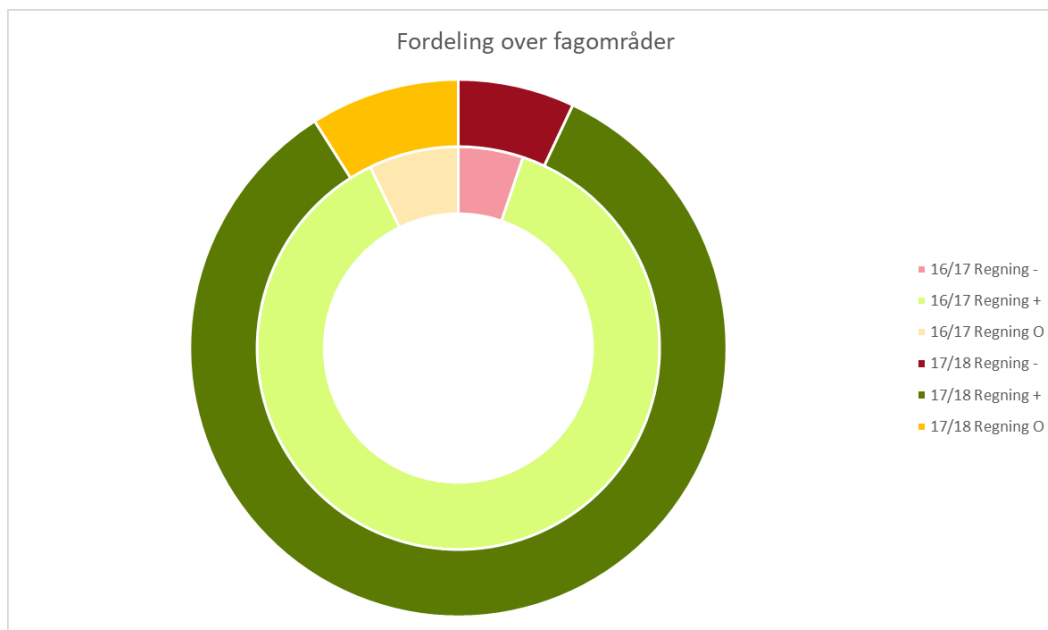
Oversigten over fagområderne viser, hvor problemområderne er.

I geometri kan vi se, at der i år er flere der har vanskeligheder i forhold til 16/17.

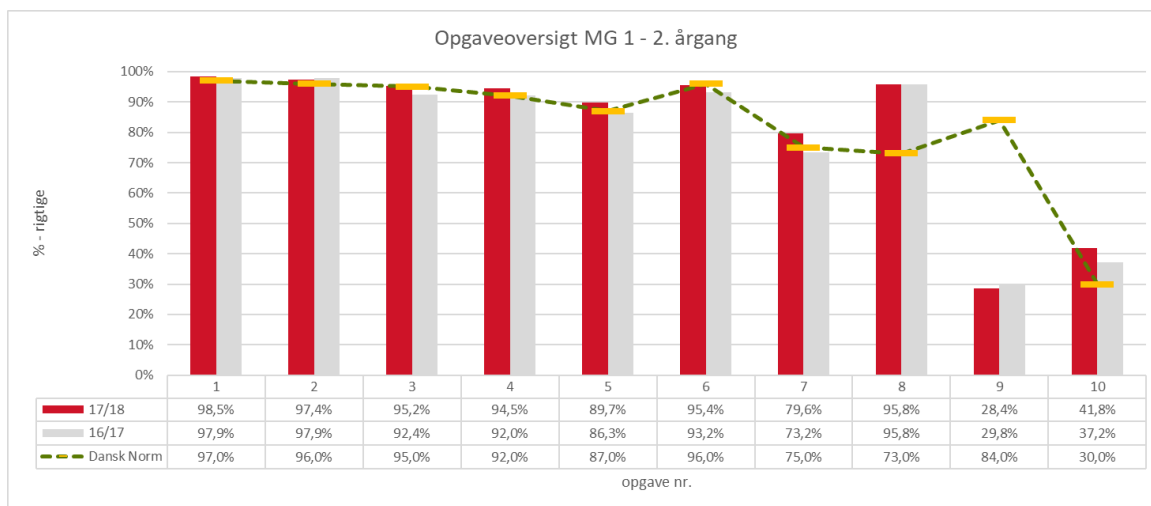

Oversigterne over fagområdet "ordning" (som omfatter opgave 32-39) viser, at sammenlignet med året før er der en positiv udvikling.

Grafen for fagområdet regning viser, at der sammenlignet med året før er færre der klarer sig uden problemer.

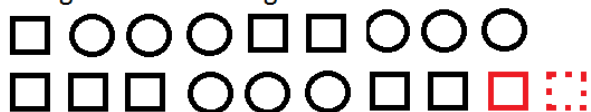
De efterfølgende grafer viser, hvor mange % af Skoleforeningens elever har svaret korrekt på en opgave, og hvad den danske norm er. Hertil skal der siges, at ikke alle opgaver lever op til læreplanen, så diskrepanser kan skyldes, at nogle områder først kommer på et senere tidspunkt. Desuden har vores elever ikke haft en 0. klasse som de danske elever. Der er overordnet ikke stor forskel sammenlignet med skoleåret 16/17.

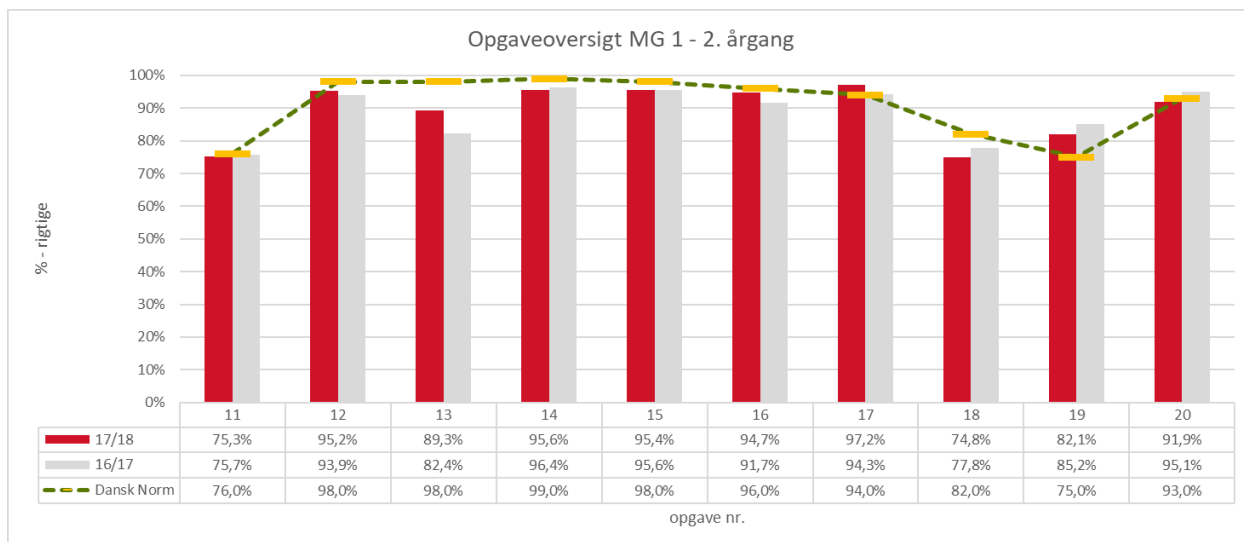
Opgave 9 er meget påfaldende med en afvigelse på over 54%

Tegn de to næste figurer i rækken.

9 tegn de næste to figurer

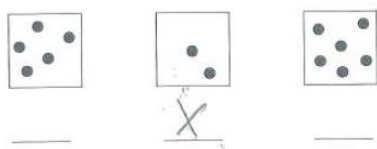
Opgaven er et godt eksempel på, at vi afviger drastisk på områder, der lægges vægt på senere i skoleforløbet.

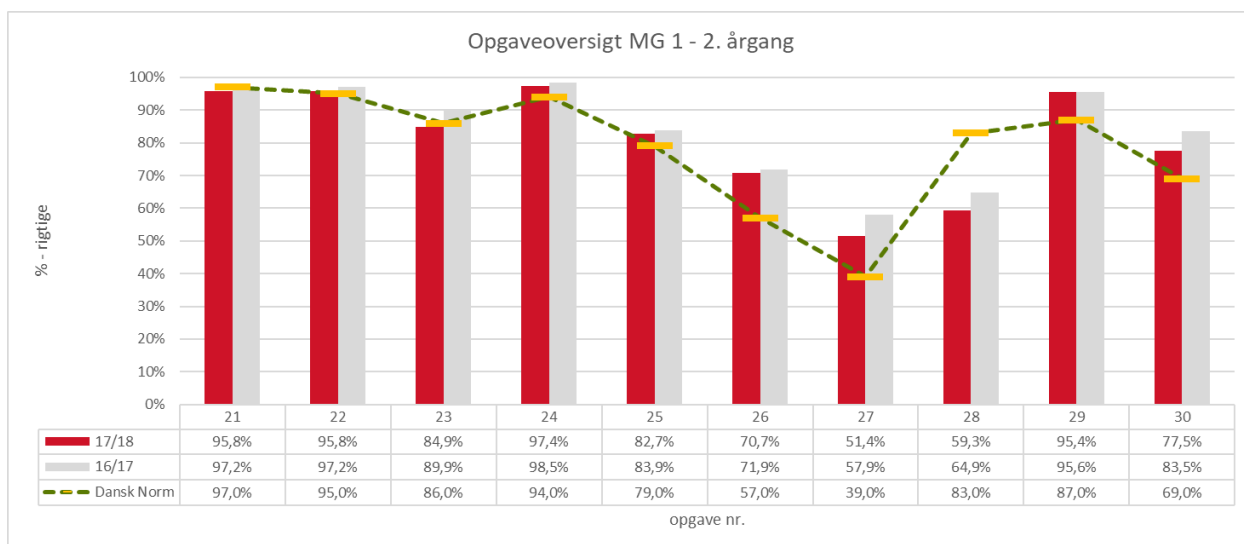
Opgave 13 – Fagbegreb er ikke på plads endnu.

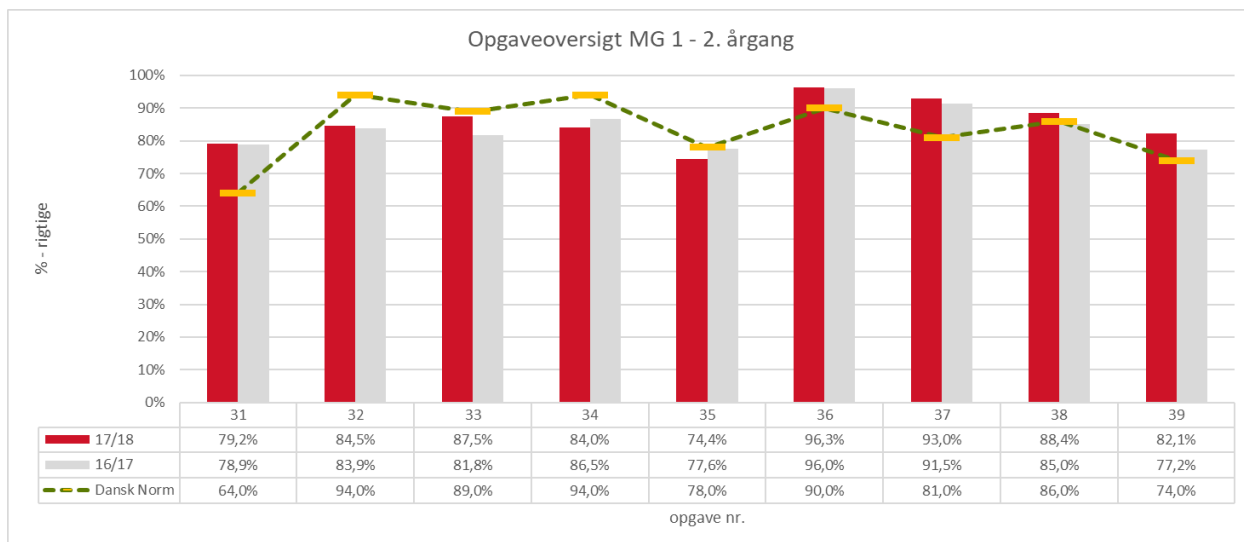
Færrest (sæt kryds)

13.

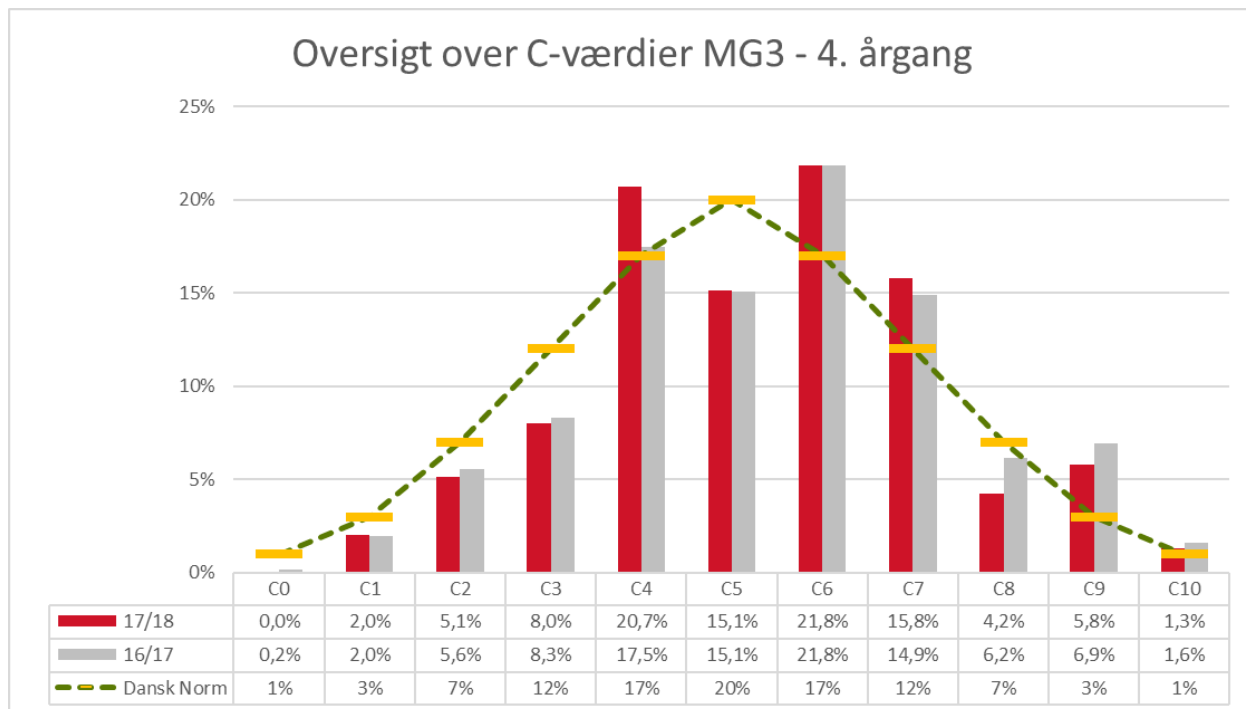
Opgaven er et eksempel på, de sproglige udfordringer eleven har. Fagbegrebernes vigtighed er igennem den sidste tid meget italesat over for lærerne. Den positive udvikling er dog ikke nødvendigvis et resultat af dette, da der kun er tale om en lille udvikling.

4. Årgang – MG3

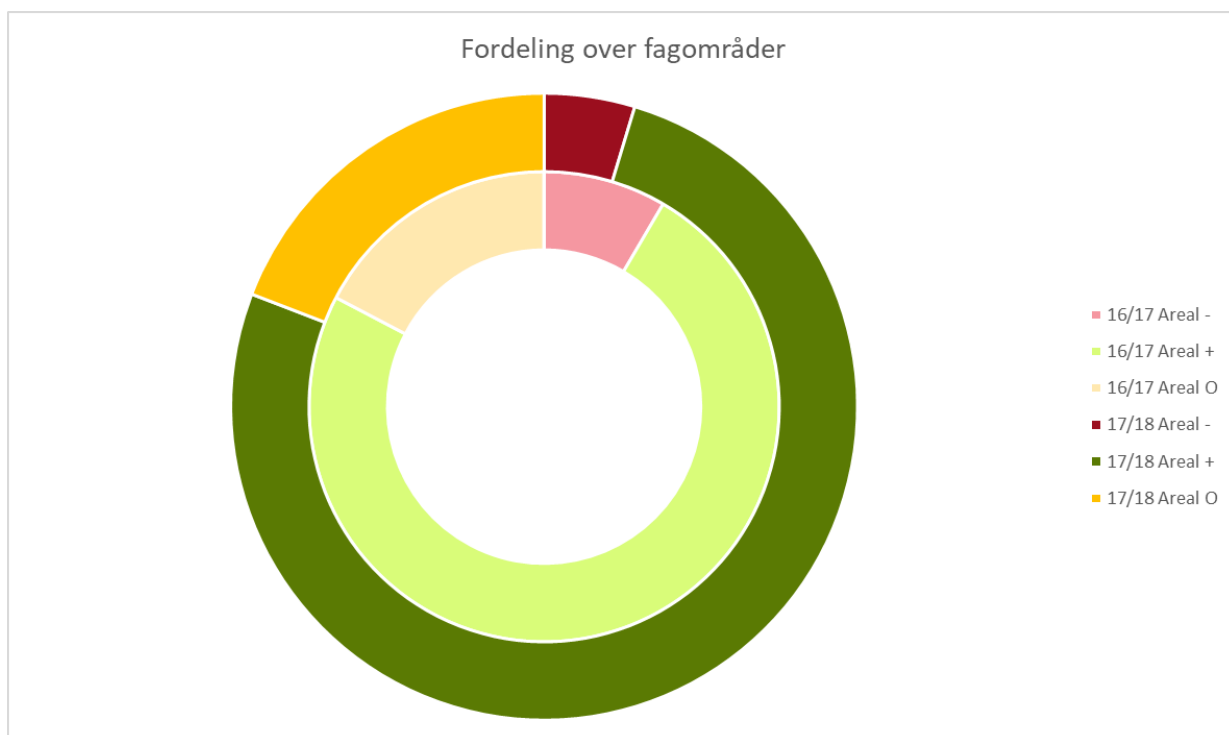
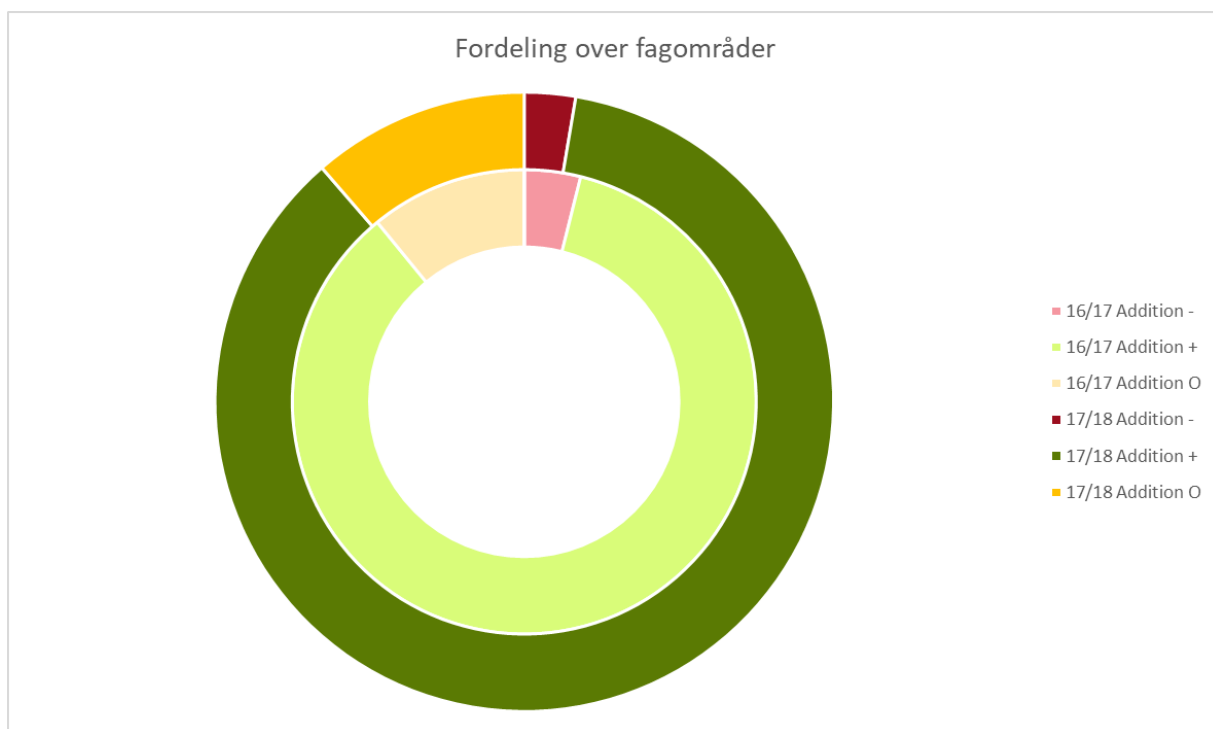

På 4. klassetrin, ligger Skoleforeningen over normen. Her er den manglende 0. klasse blevet indhentet og eleverne er vant til matematikundervisningen. Desuden passer læreplanen bedre til prøven, og der stilles flere spørgsmål, så grafen har et bedre datagrundlag end MG1-prøven.

Det er dog påfaldende, at vi har færre dygtige elever end årgangen før. Udviklingen i området C0-C4 er på næsten samme niveau som året før, dog stadig bedre end den danske norm. Antallet af de meget dygtige elever er gået tilbage i forhold til året før. Middelområdet er samlet set godt, dog er det en påfaldende større del i C4 end året før. Her anbefales, at lærerne sætter ind og ser hvor problemerne hos de enkelte elever er, således at en manglende viden ikke udløser større problemer senere i skoleforløbet.

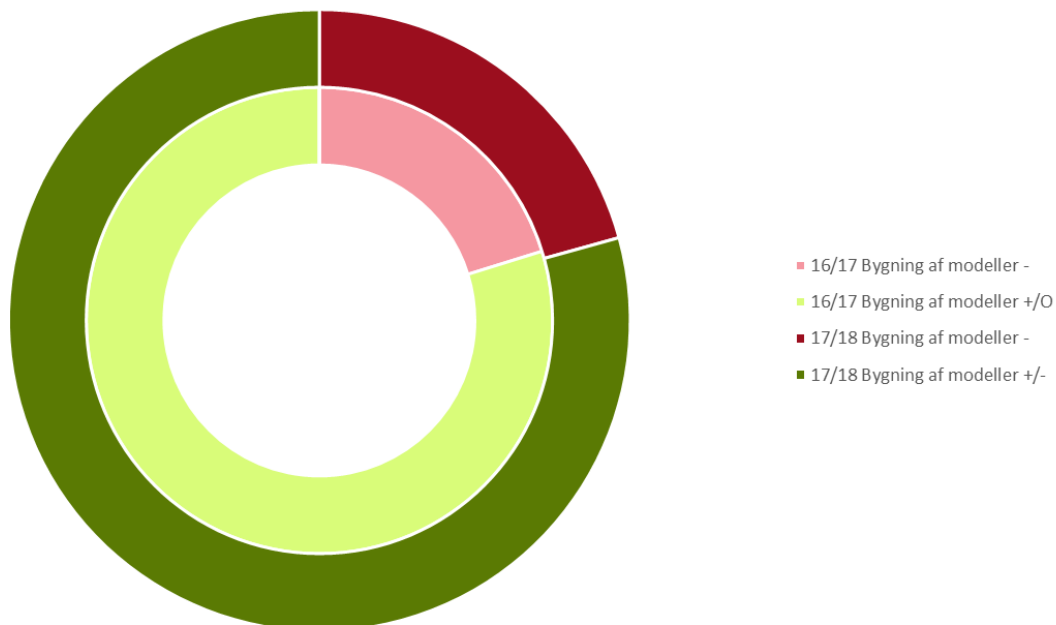

Oversigten over fagområderne viser, hvor problemområderne er.

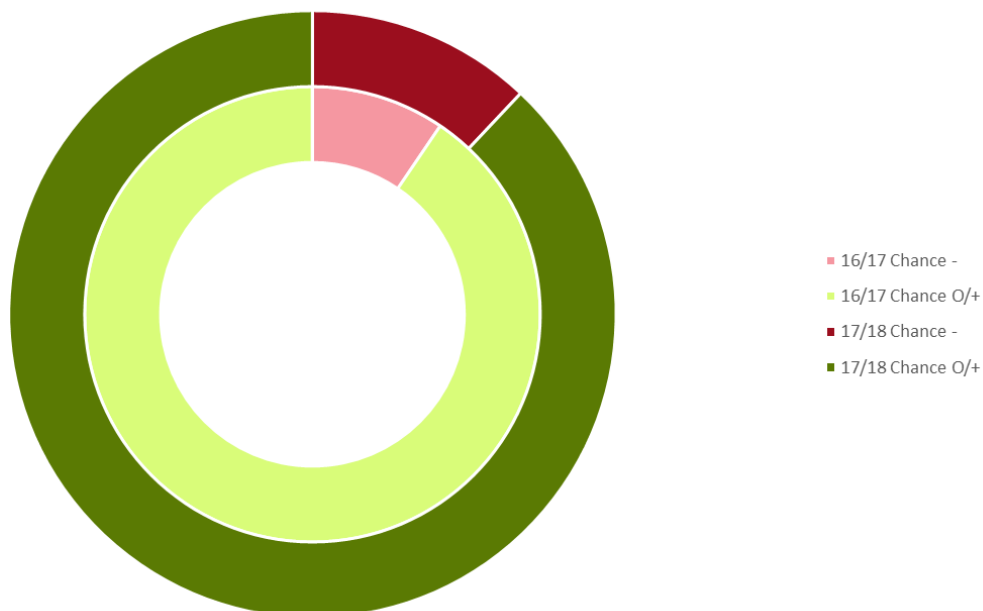

Fordeling over fagområder

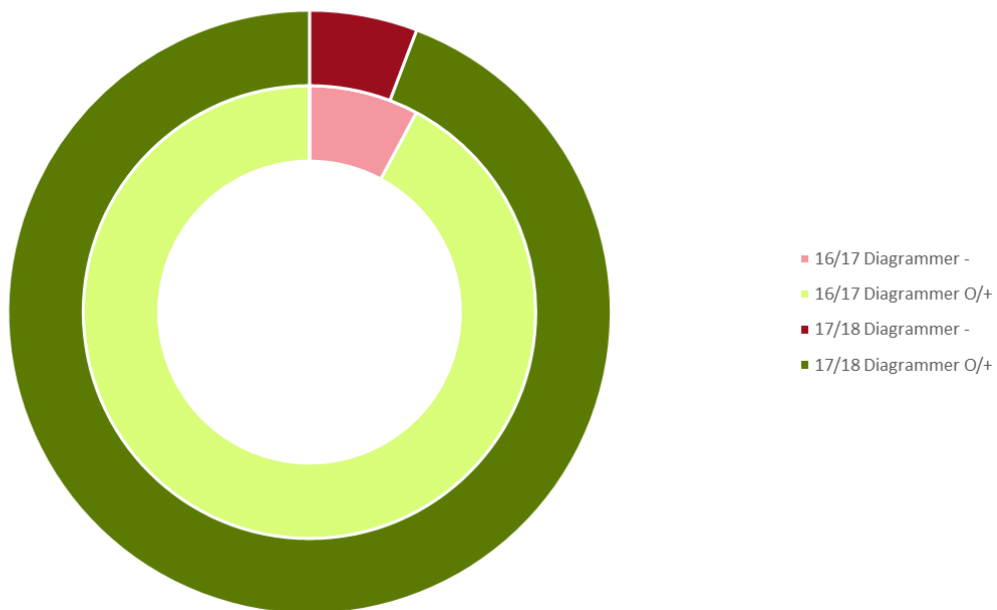

Fordeling over fagområder

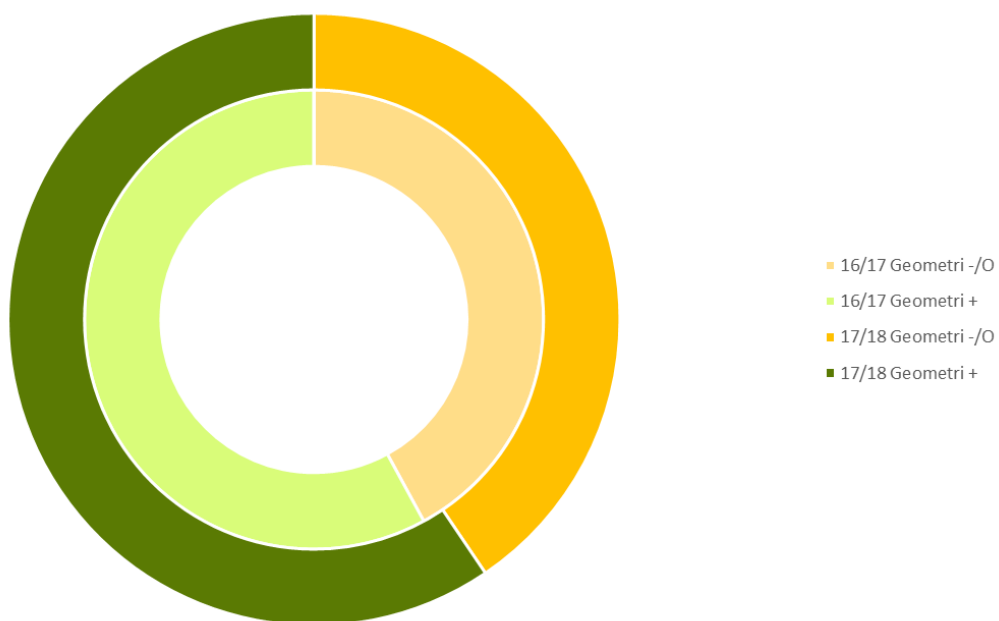

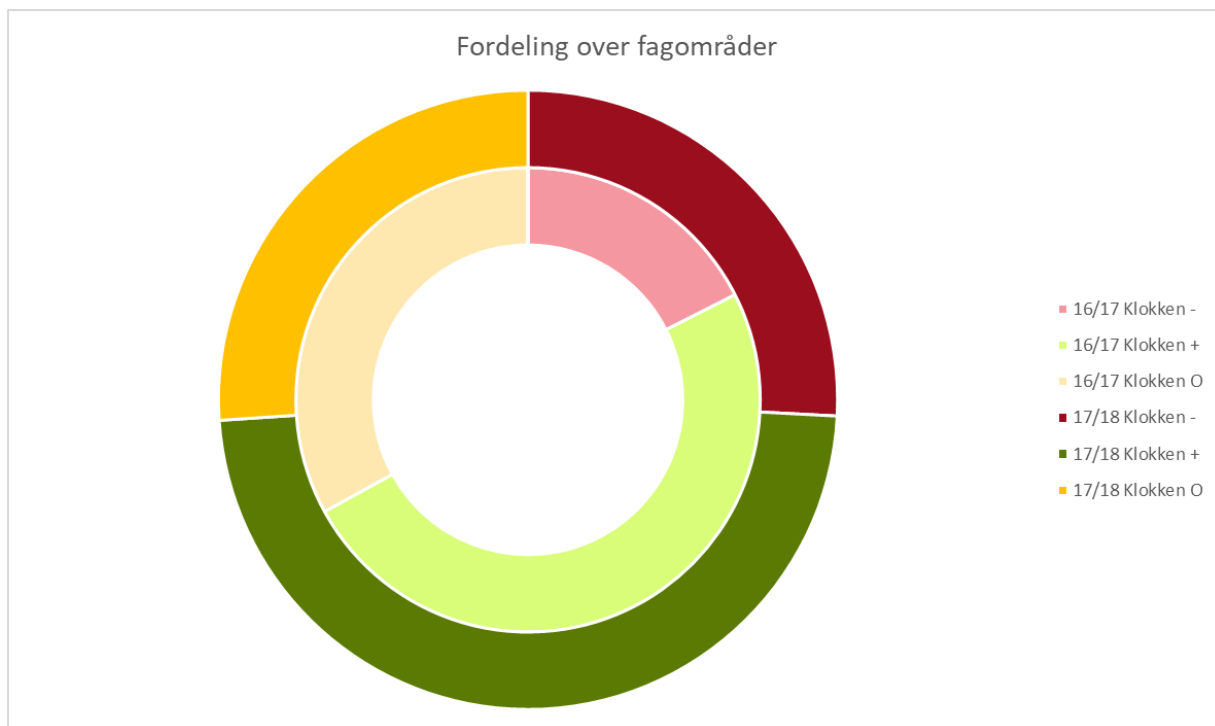

Fordeling over fagområder

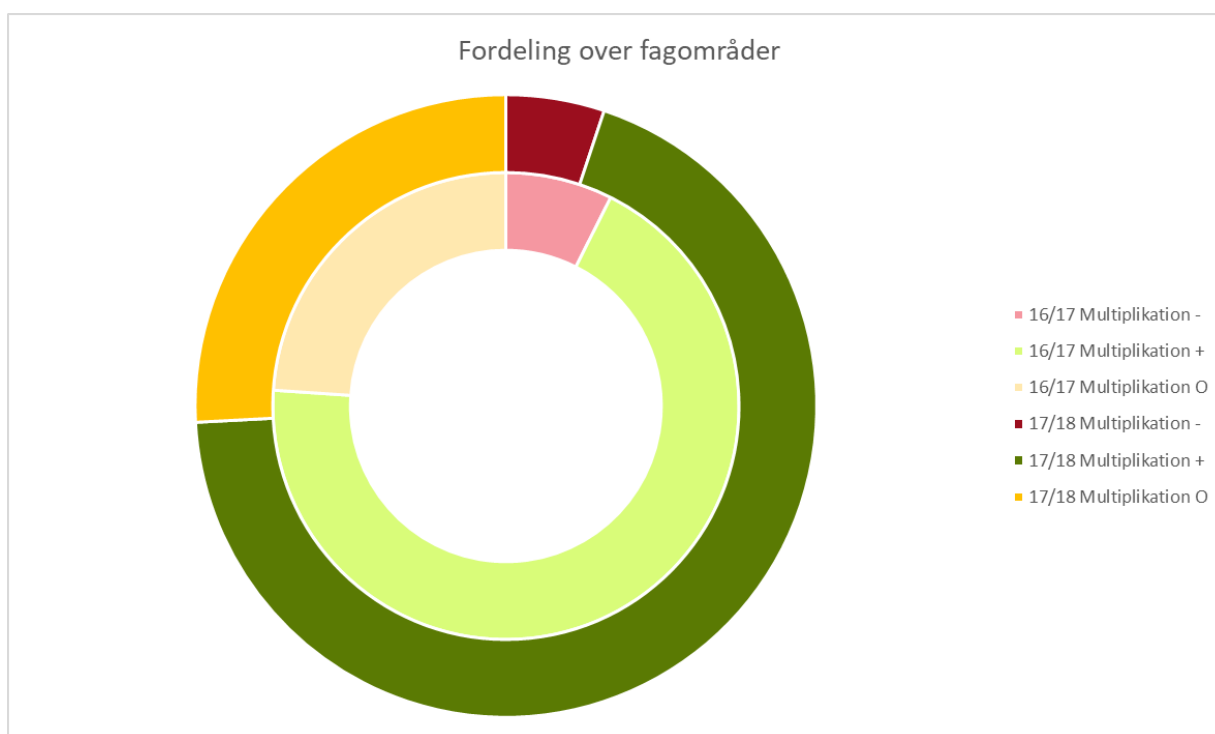

Fordeling over fagområder

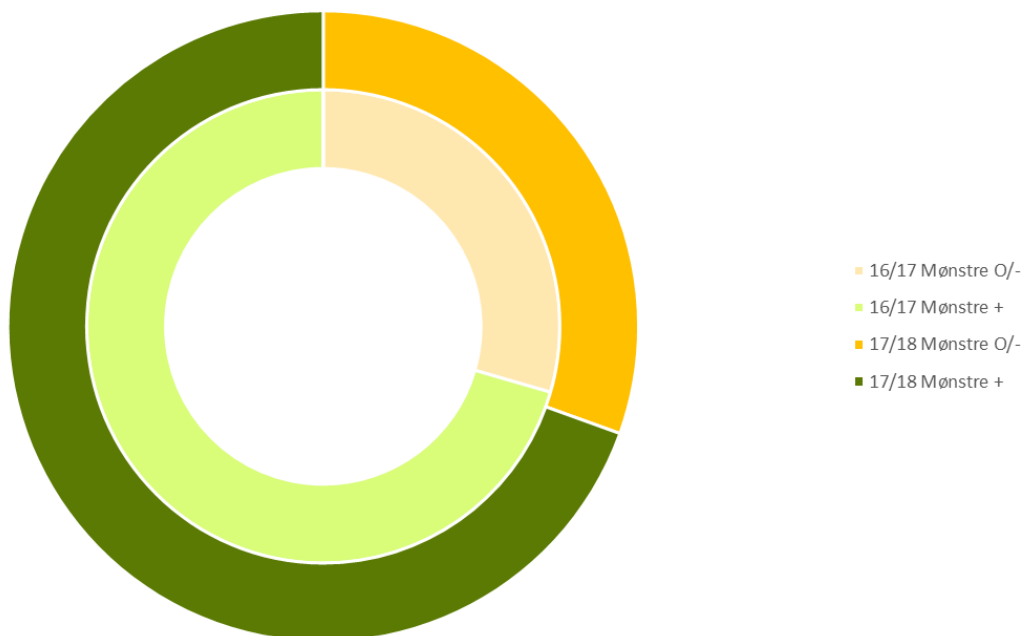

Det er påfaldende, at antallet af elever, der ikke behersker klokken er steget sammenlignet med skoleåret 16/17.

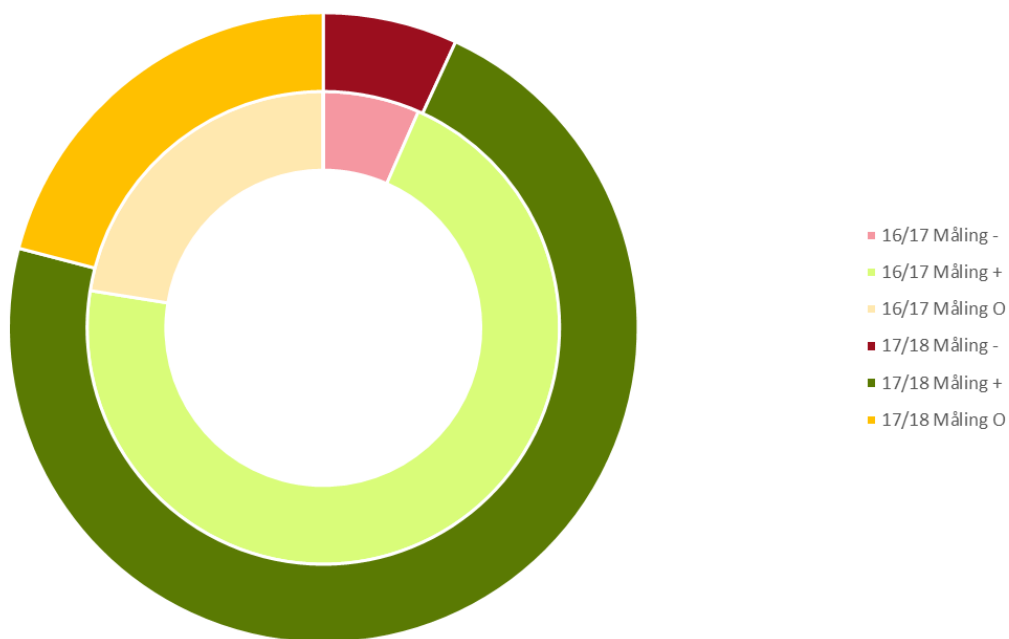

Fordeling over fagområder

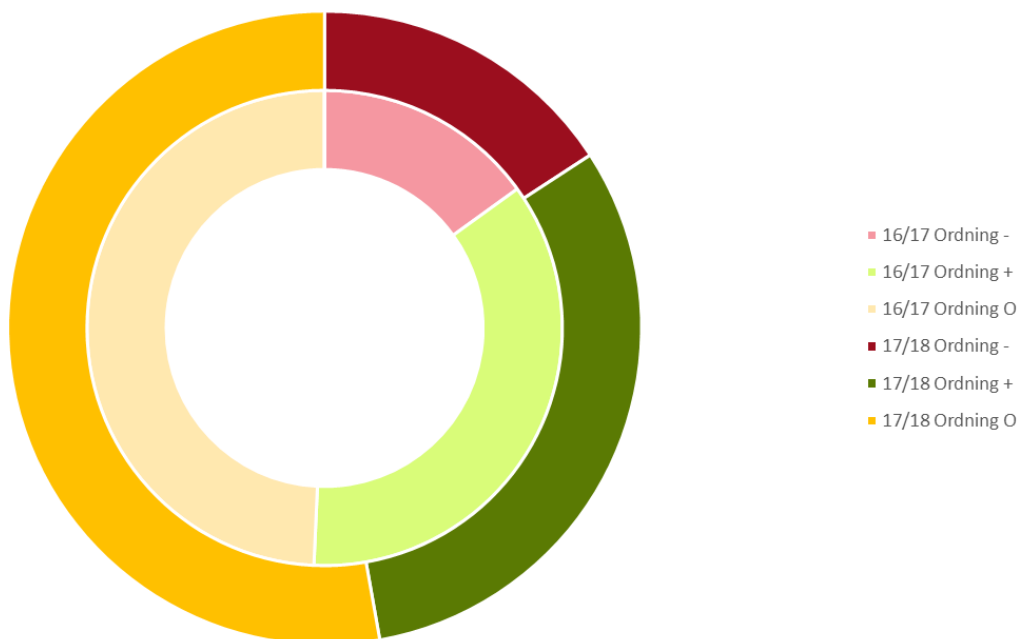

Fordeling over fagområder

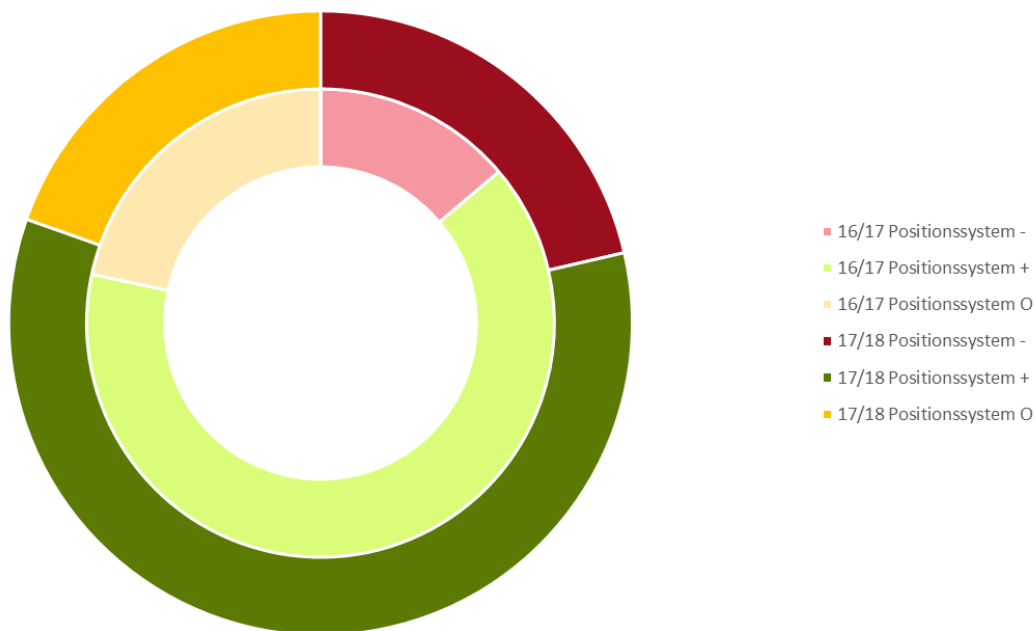

Fordeling over fagområder

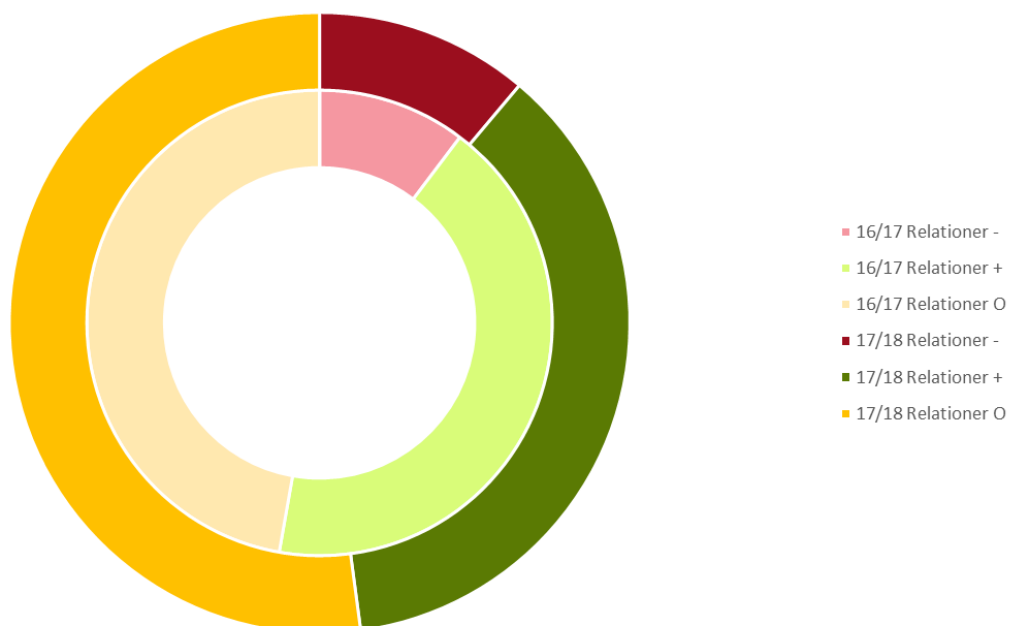
Fordeling over fagområder

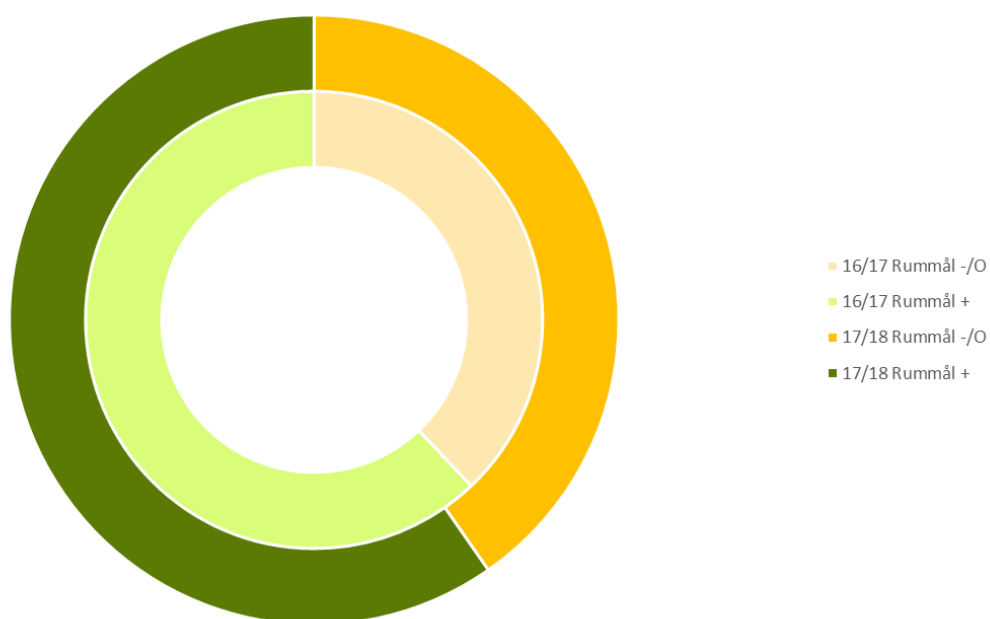
Positionssystemet volder større problemer end året før. Det er tegn på, at talforståelsen ikke helt er på plads.

Fordeling over fagområder

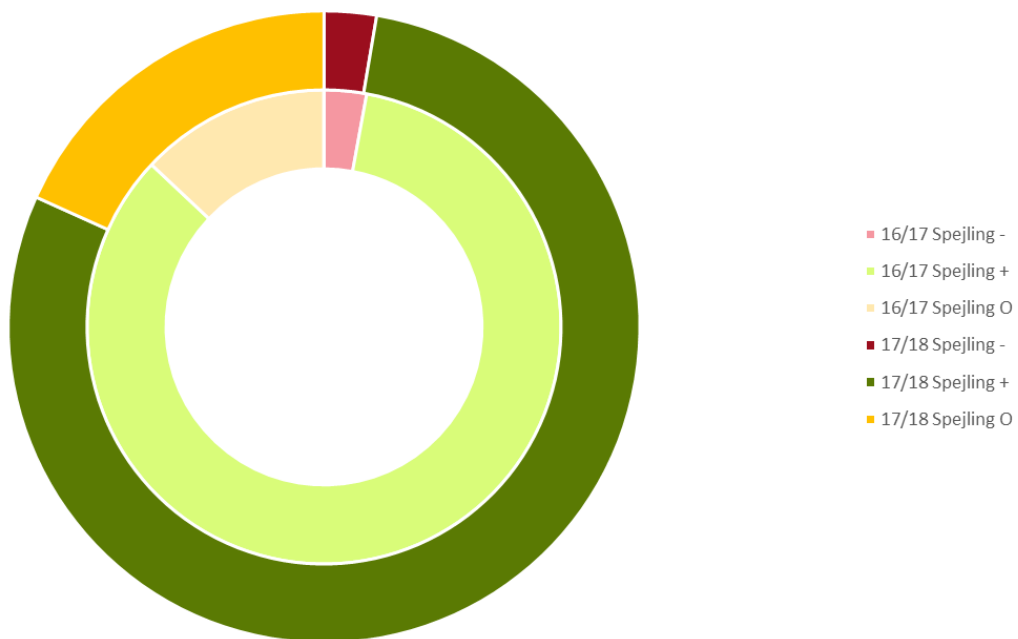

Fordeling over fagområder

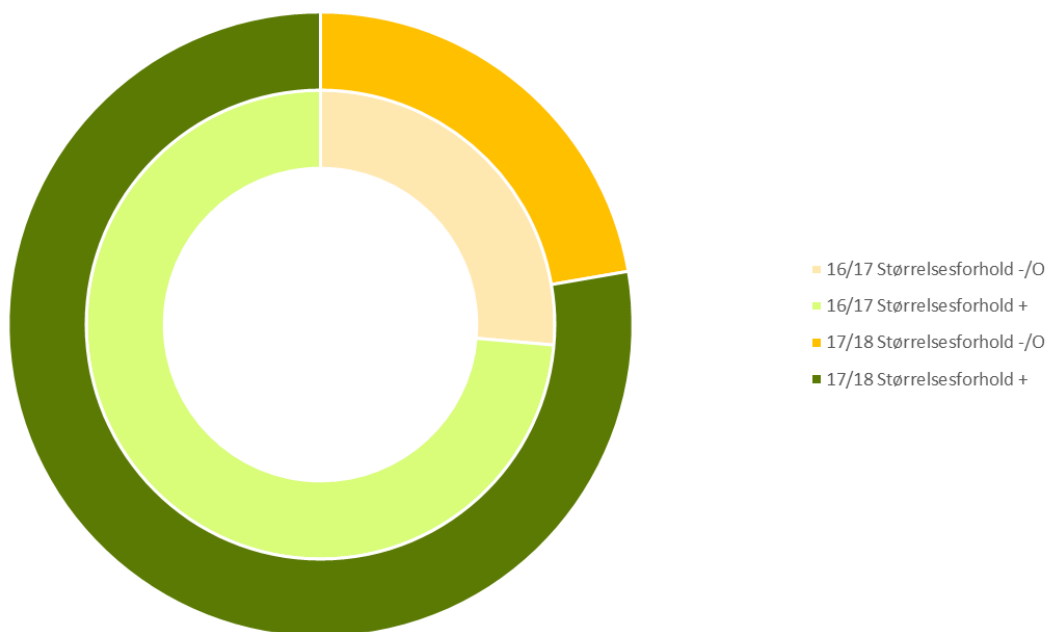

Fordeling over fagområder

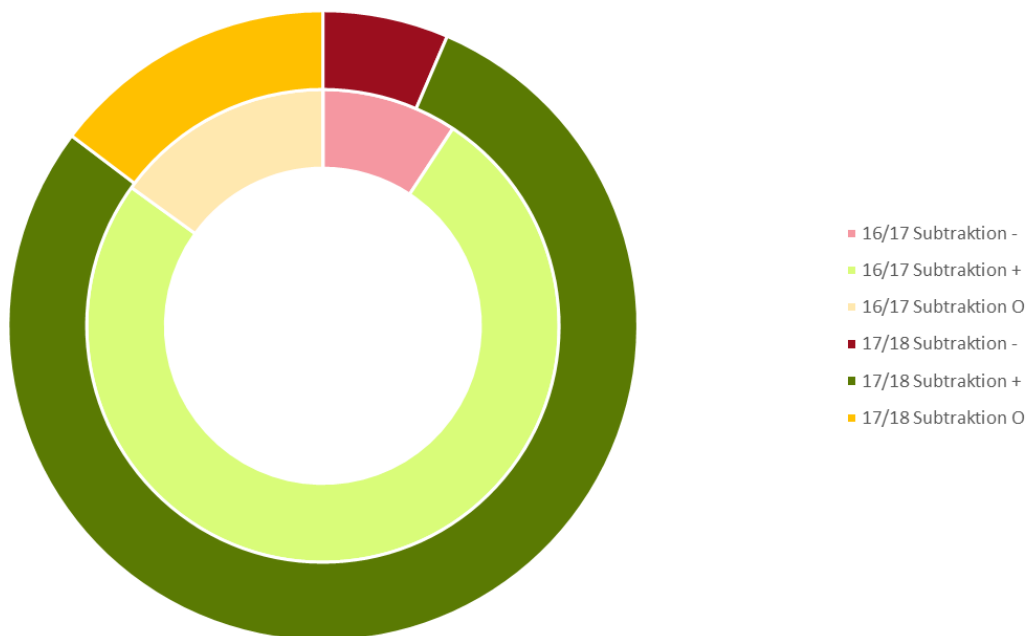

Fordeling over fagområder

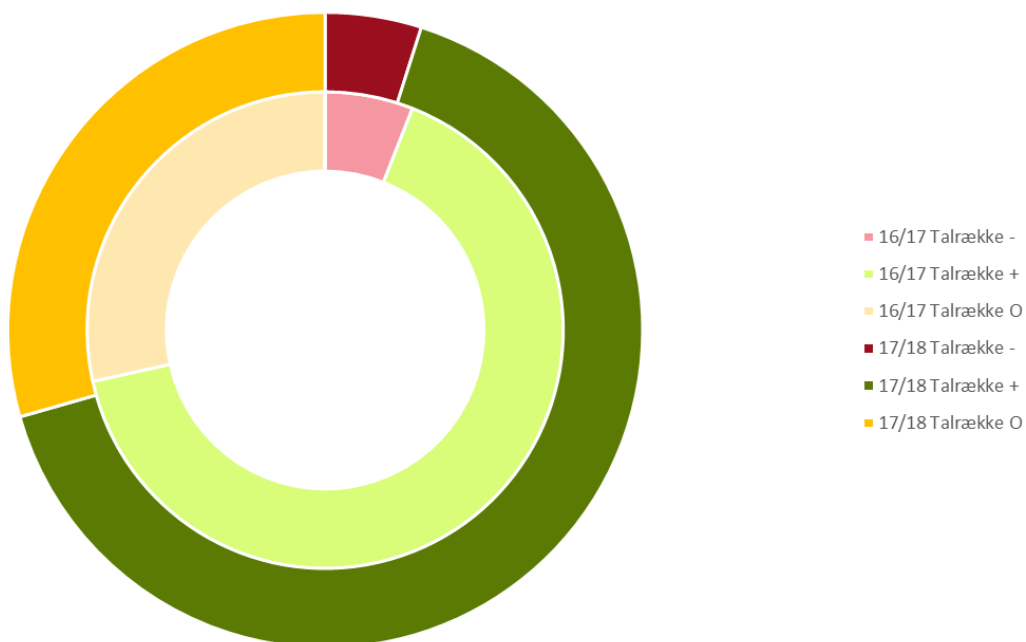

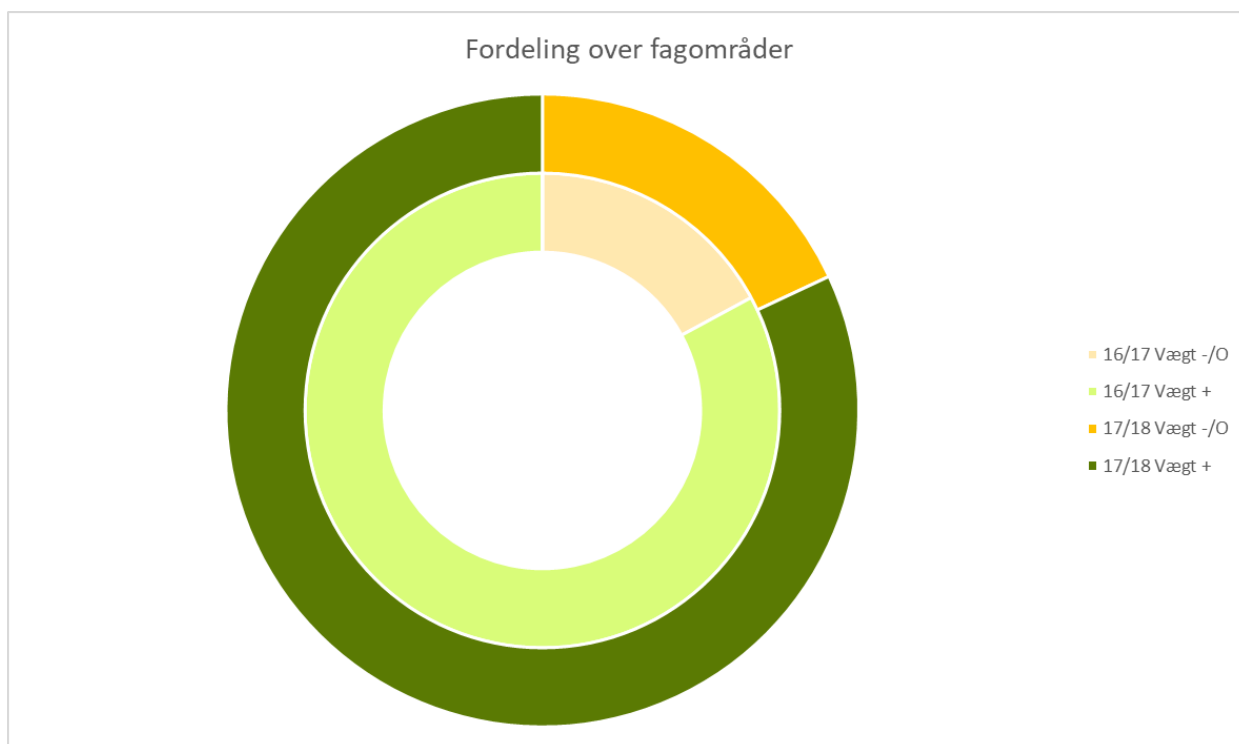

Fordeling over fagområder

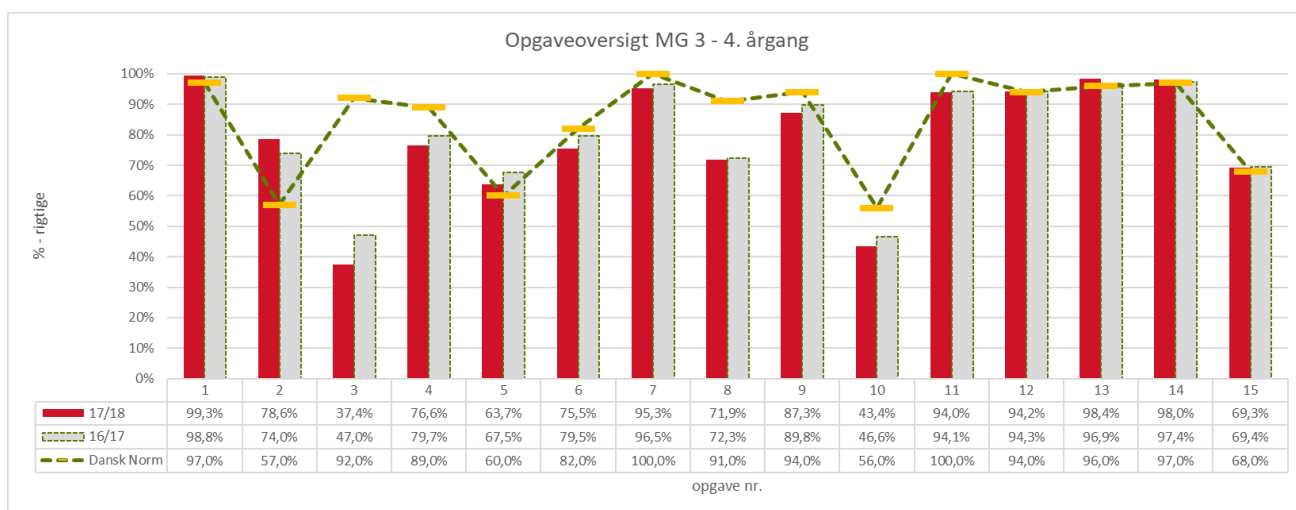

Fordeling over fagområder

Graferne pr. opgave viser, hvor mange elever der har svaret rigtigt, og hvad man forventer af rigtighedsprocent.

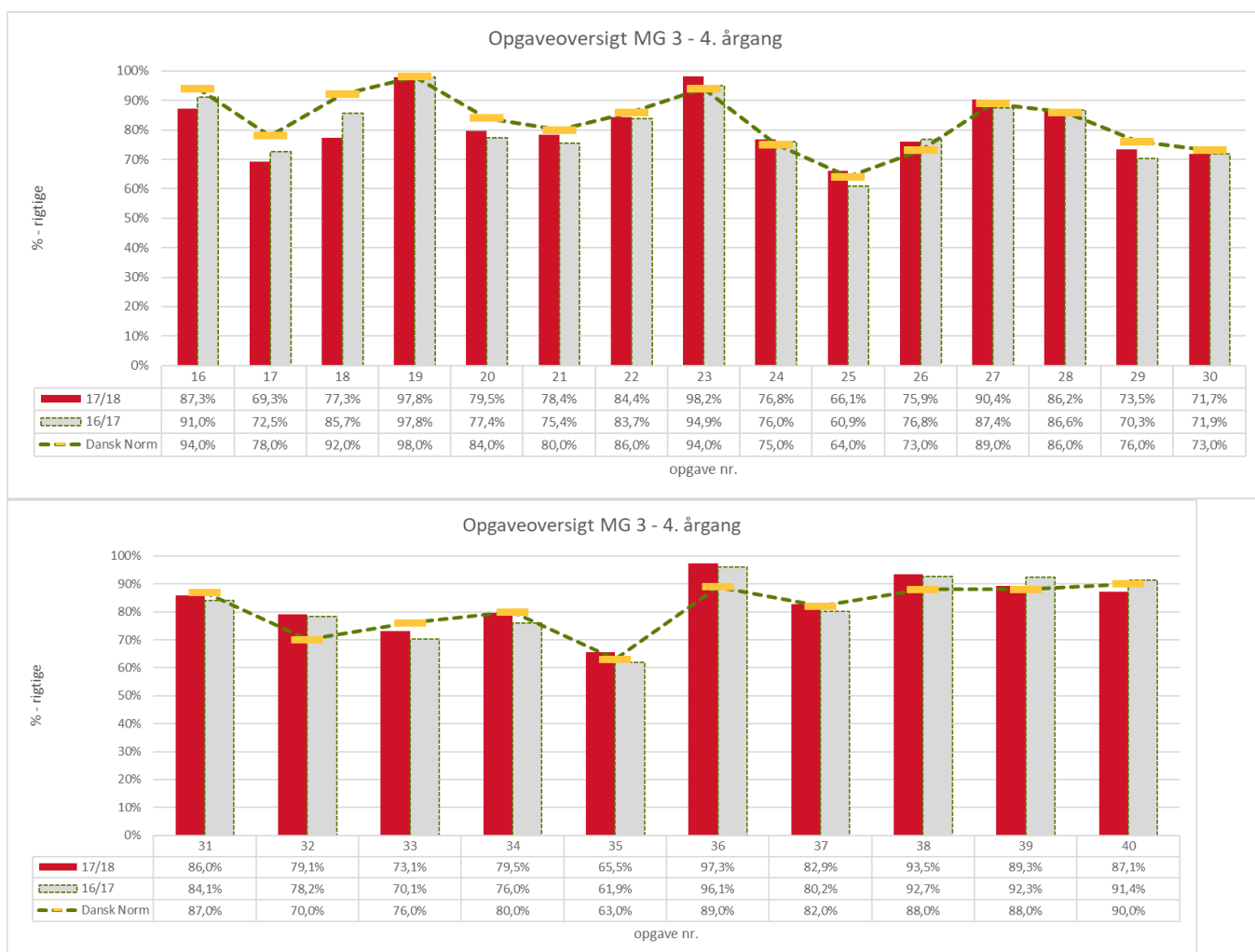
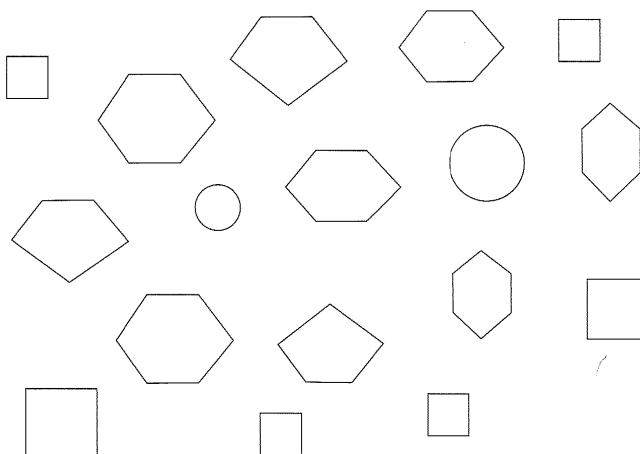
Opgave 3 har et meget påfaldende dårligt resultat, det er en tilbagegang sammenlignet med sidste skoleår. Opgaven i sig selv er rimelig nem. Det, der kunne mangle, er tællestrategier, eller hvad der er mere sandsynligt: en forståelse for kongruens i figurerne og forståelse af, at opgaven går ud på at tælle kongruente figurer.

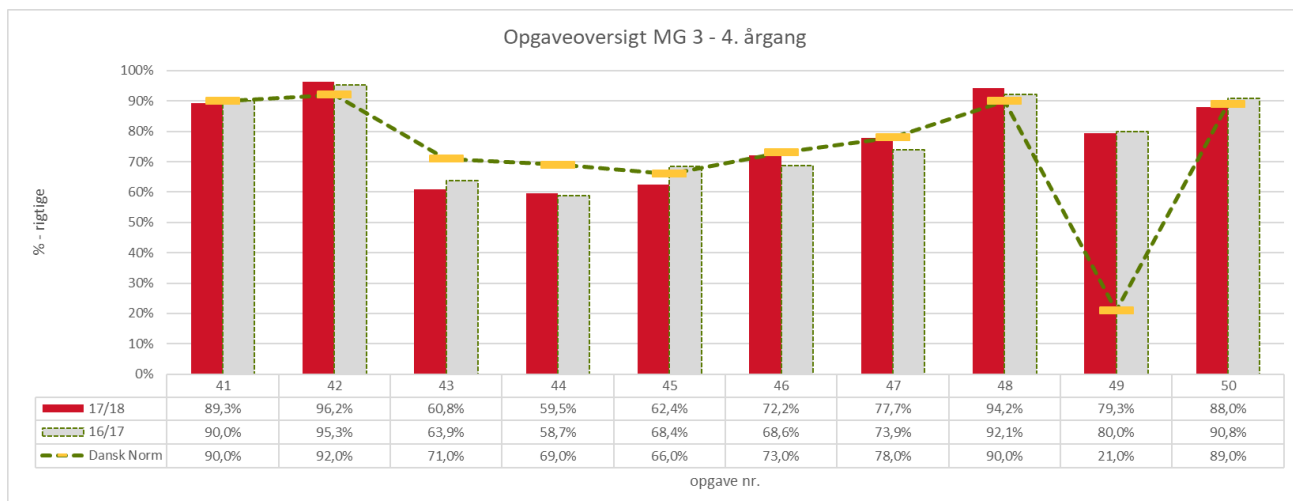

Antal

3.

	2
	
	
	

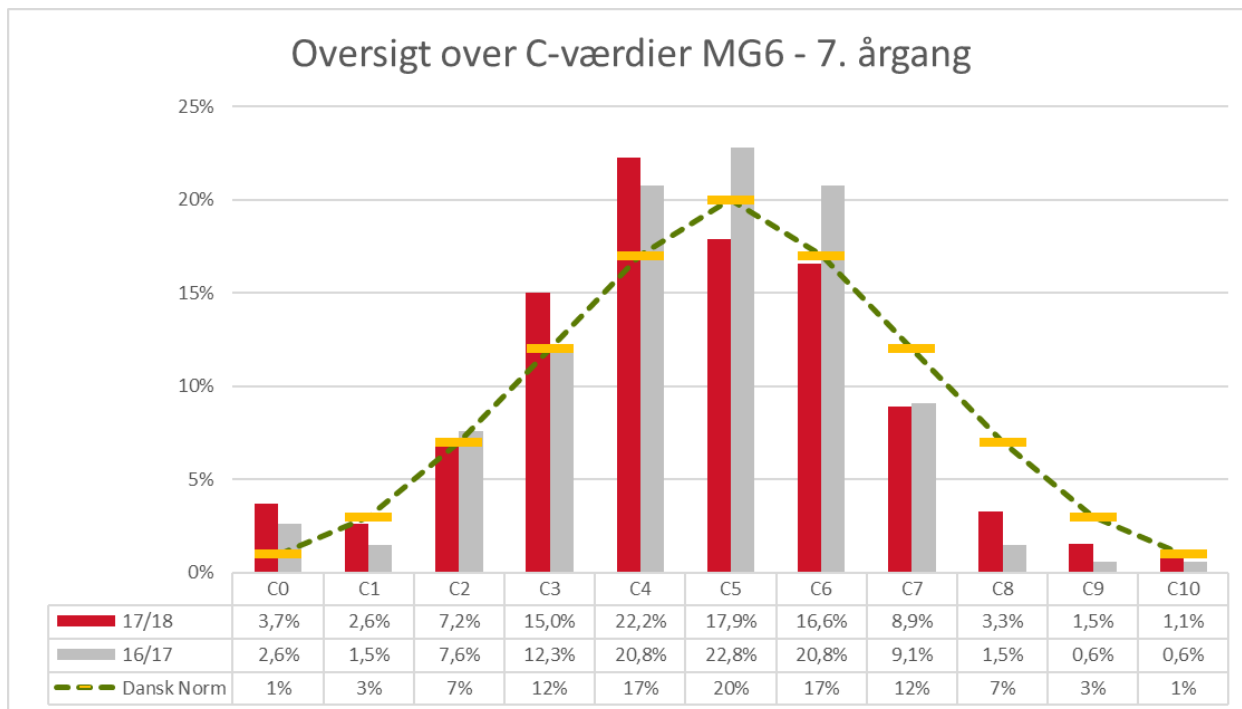

I opgave 49 har vi et betydeligt beder resultat end normgruppen i de seneste år.

7. Årgang – MG6

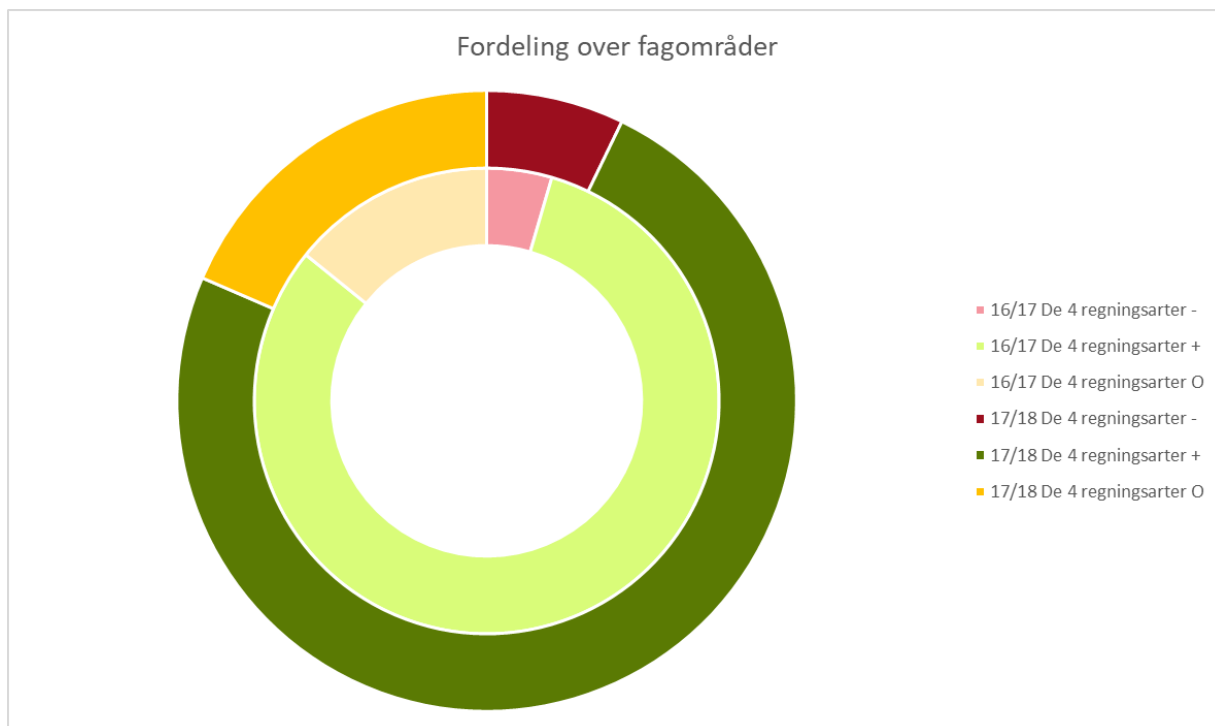
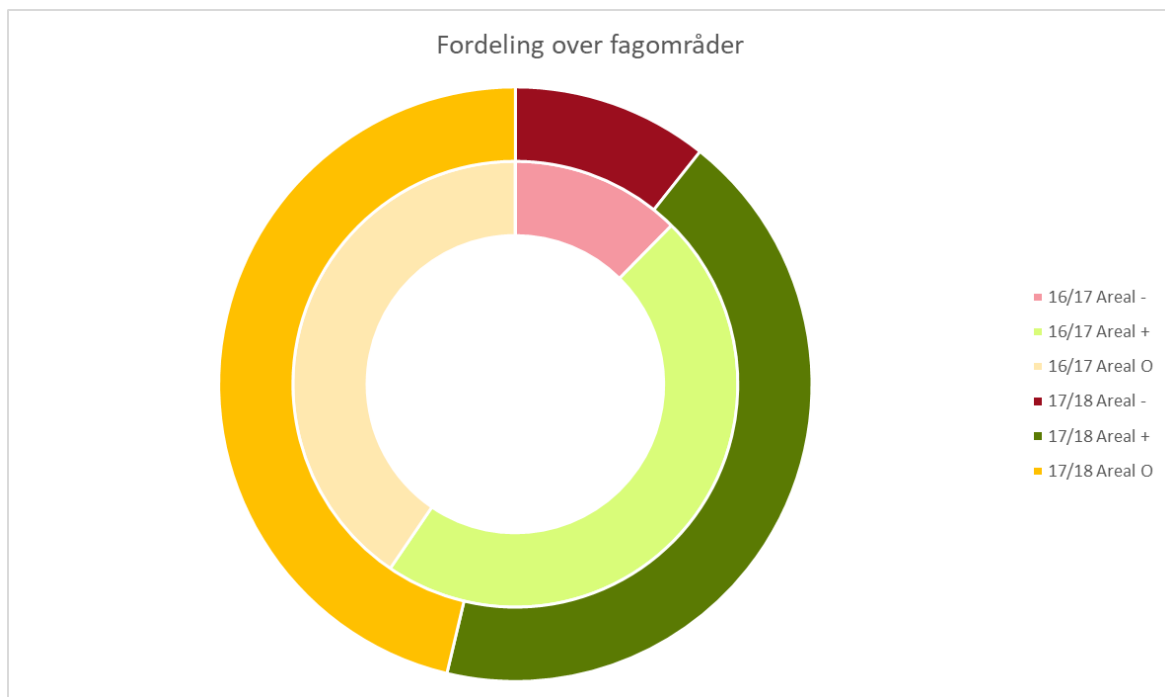
Talmængden er ikke over hele Skoleforeningen, men kun af cirka 60% af Skoleforeningens 7. klasser.

Grafen viser, at eleverne på 7. årgang har en matematisk udfordring. Der foreligger til denne årgang ikke noget sammenligningsgrundlag, da denne årgang er hullet i processen, hvor vi har skiftet testning fra 5. til 4. klasse. Sammenlignet med 7. klasse i skoleåret 16/17 har vi flere i det gode område, men desværre også flere i det dårlige område. Samlet set ligger vi under middel sammenlignet med den danske norm. En faktor der kan have stor indflydelse er blandt andet elevens alder samt situationen, at mange elever er startet med en ny lærer og på en ny skole, det kan dog ikke forklare alle vanskeligheder.

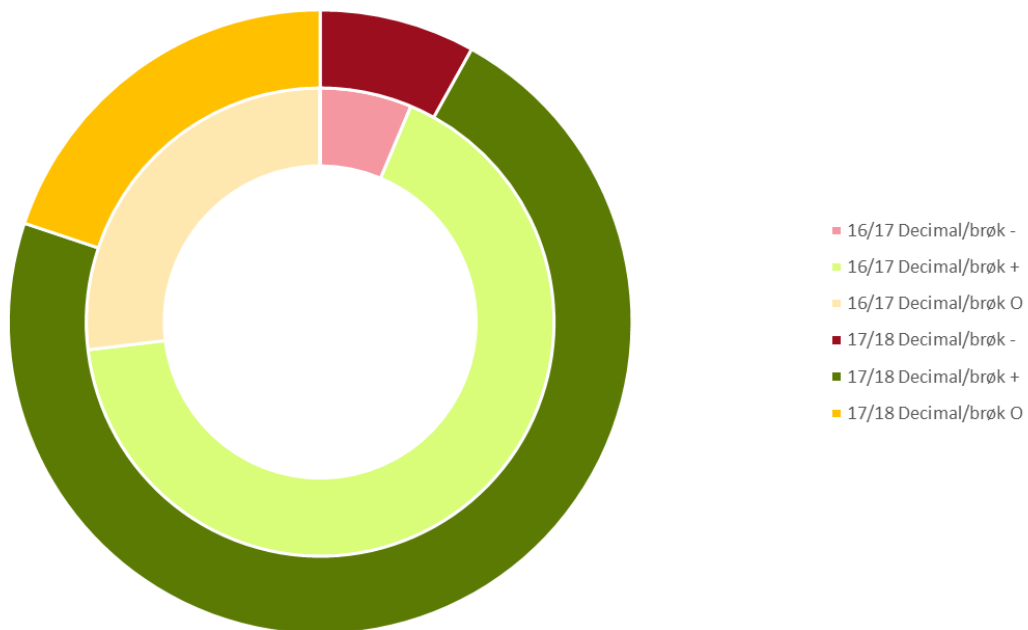

Fagoversigterne kan give et hint om, hvor der kunne være en mulig udfordring.

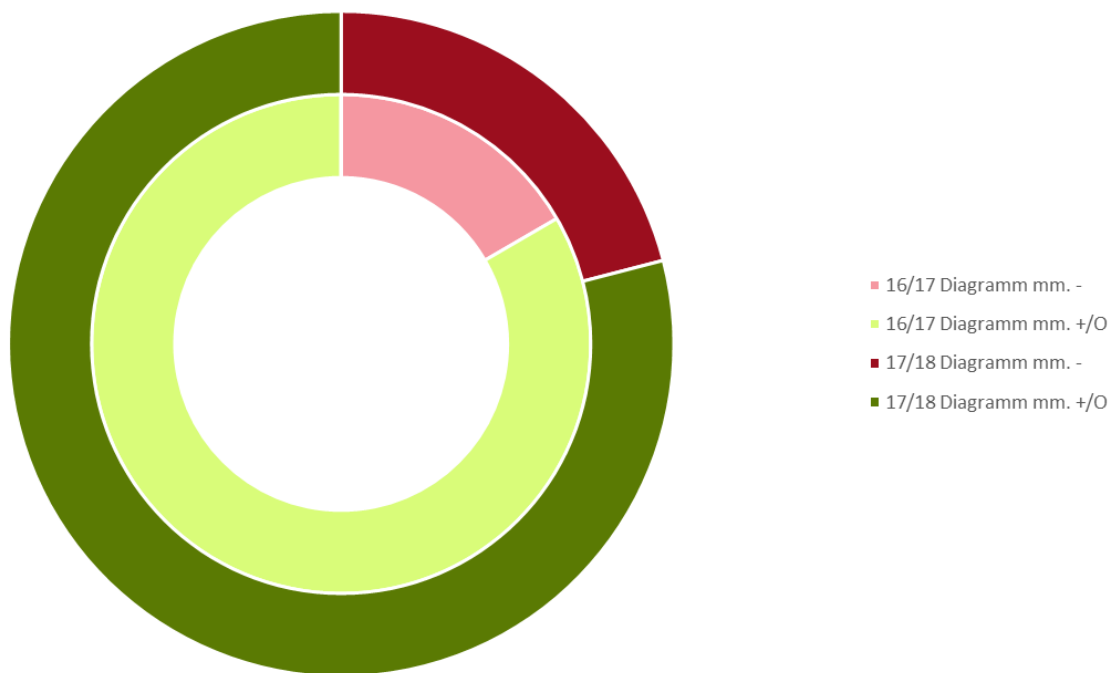

Fordeling over fagområder

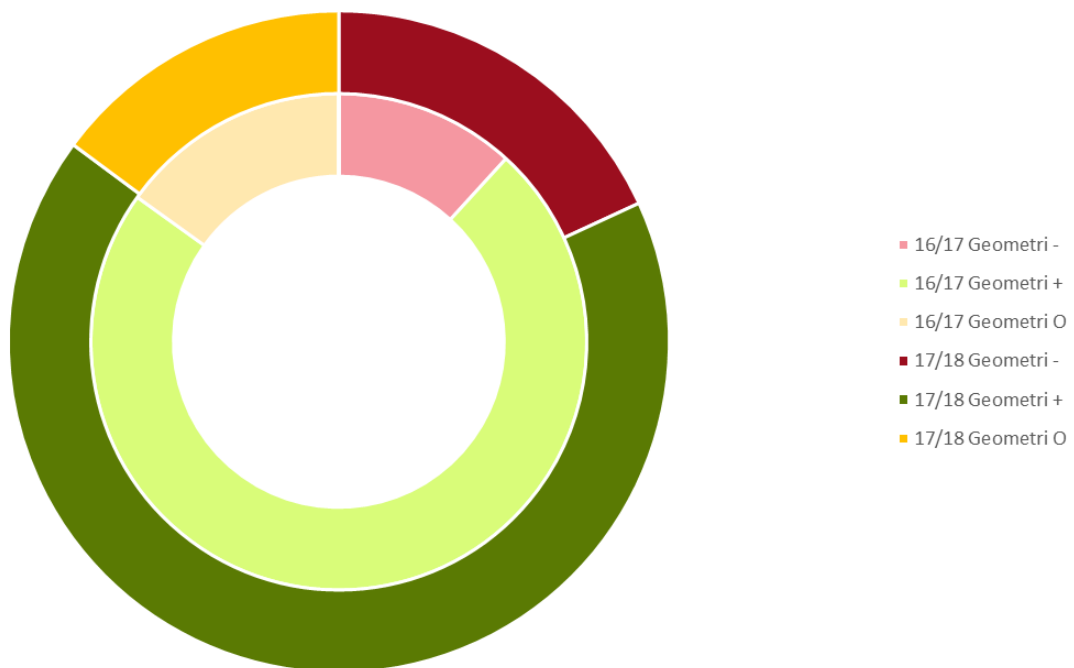

Fordeling over fagområder

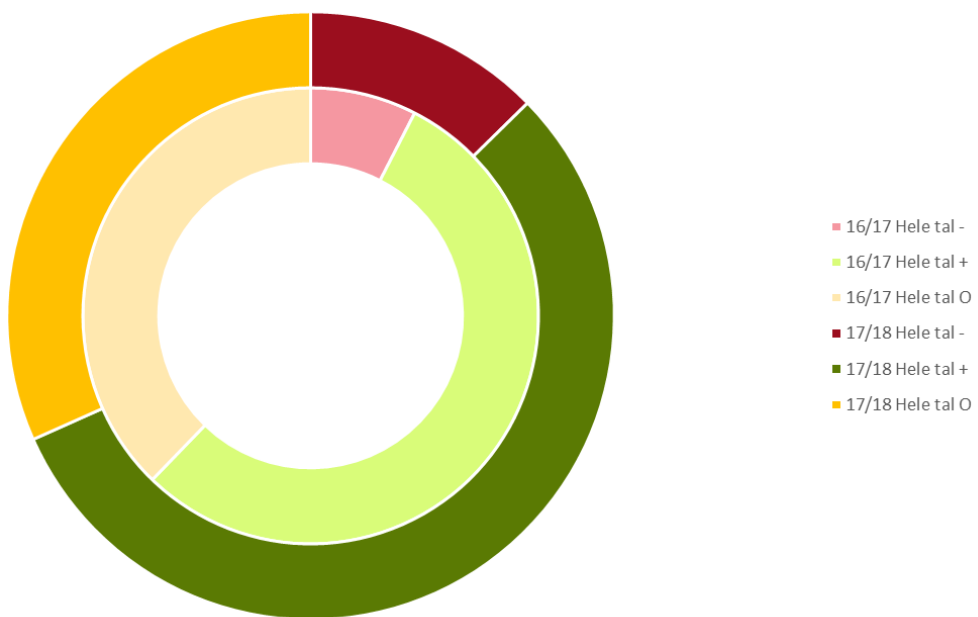

Fordeling over fagområder

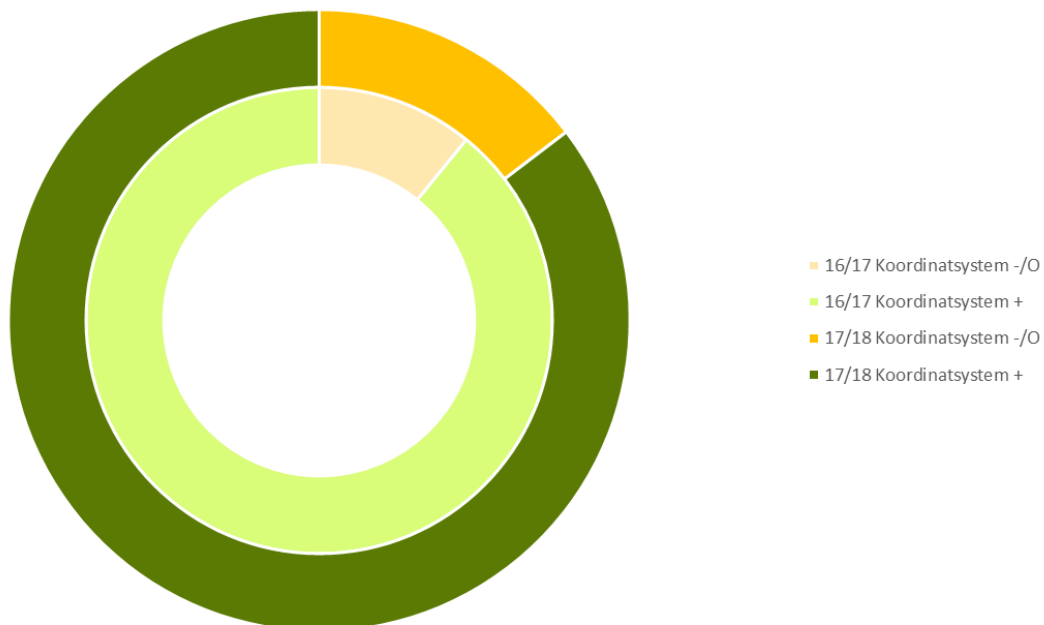

Fordeling over fagområder

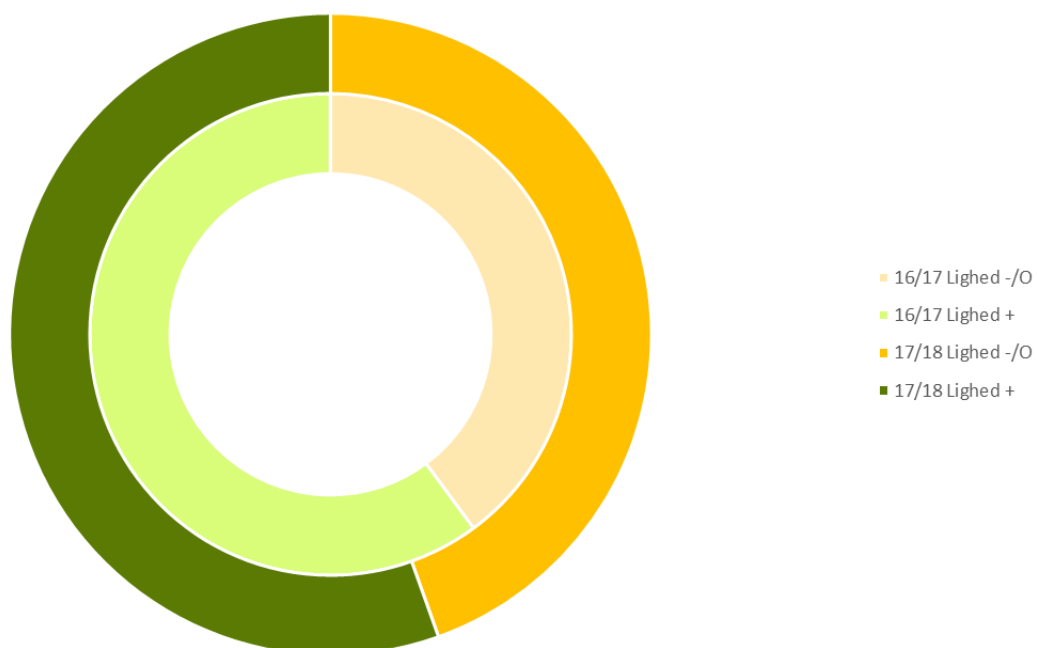

Fordeling over fagområder

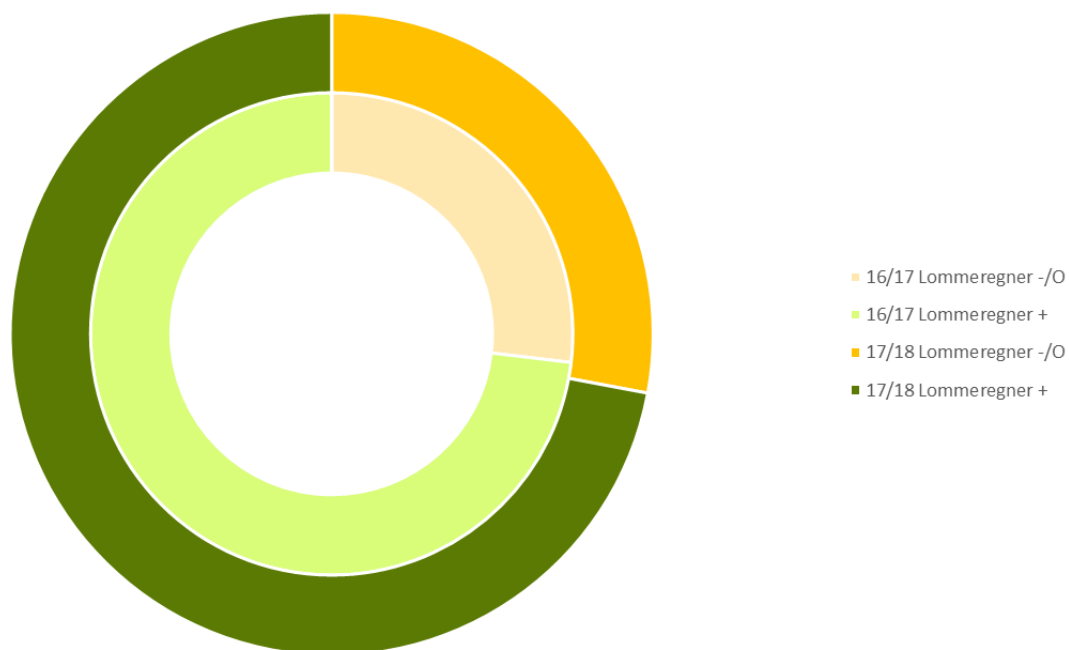

Fordeling over fagområder

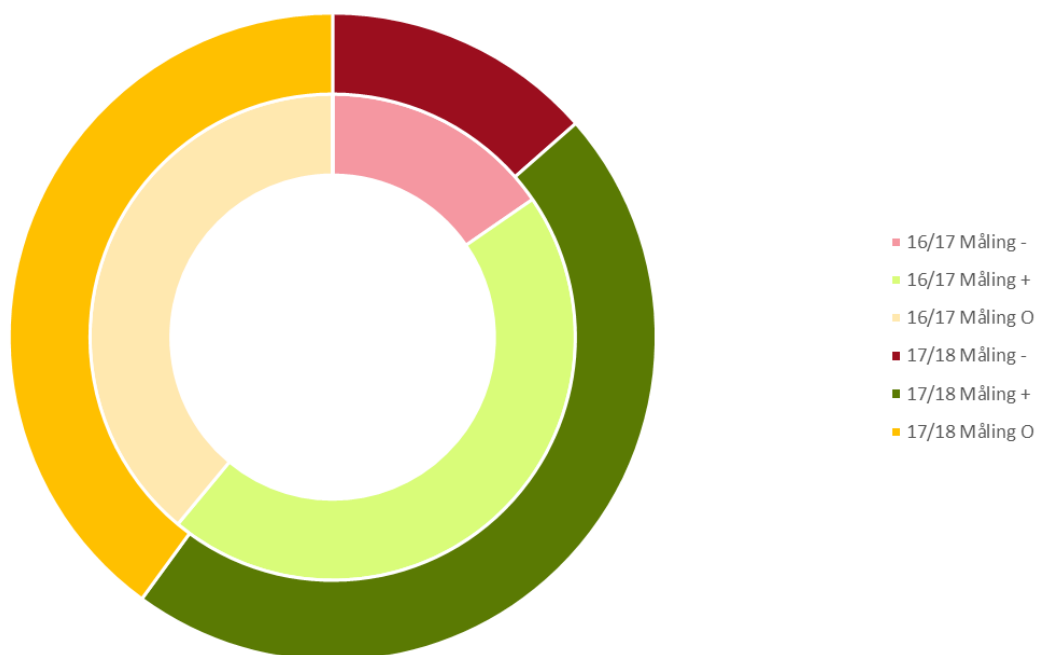

Fordeling over fagområder

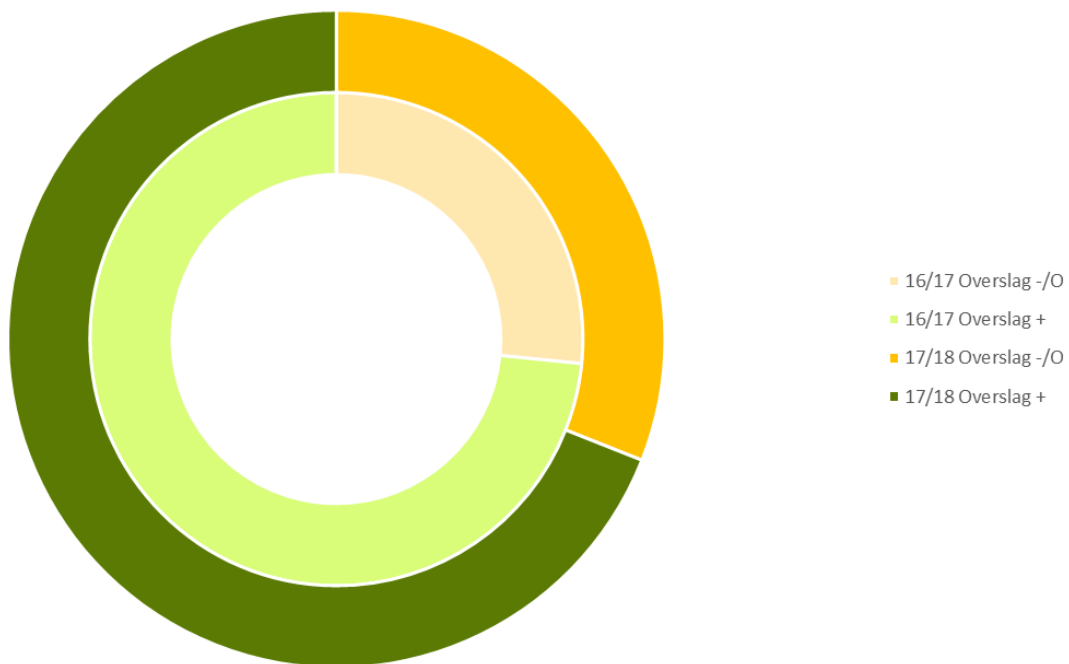

Fordeling over fagområder

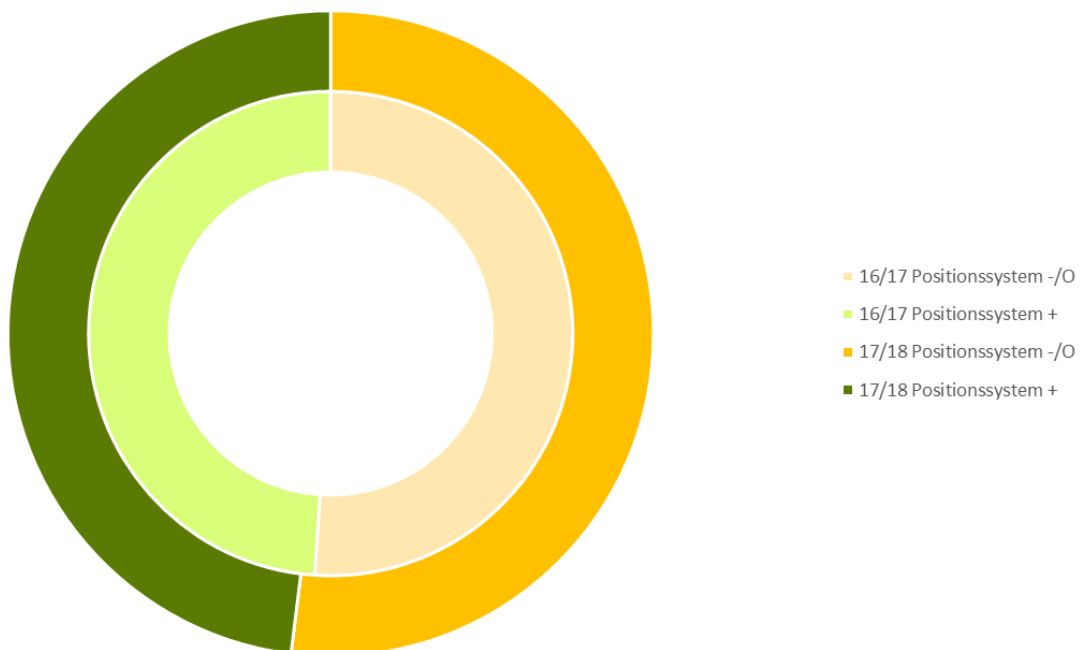

Fordeling over fagområder

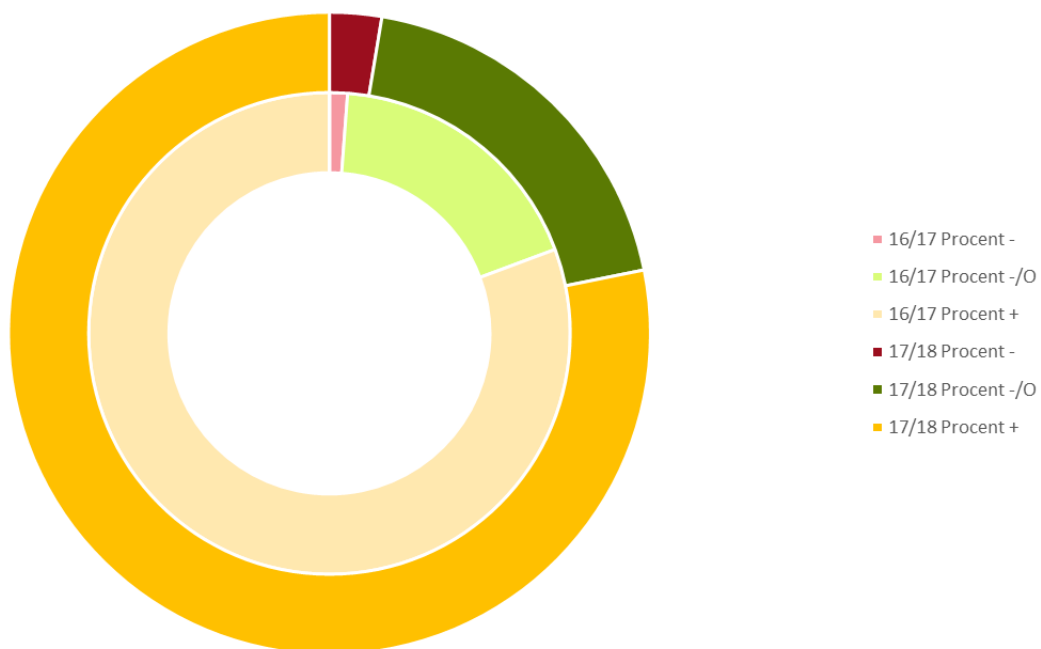

Fordeling over fagområder

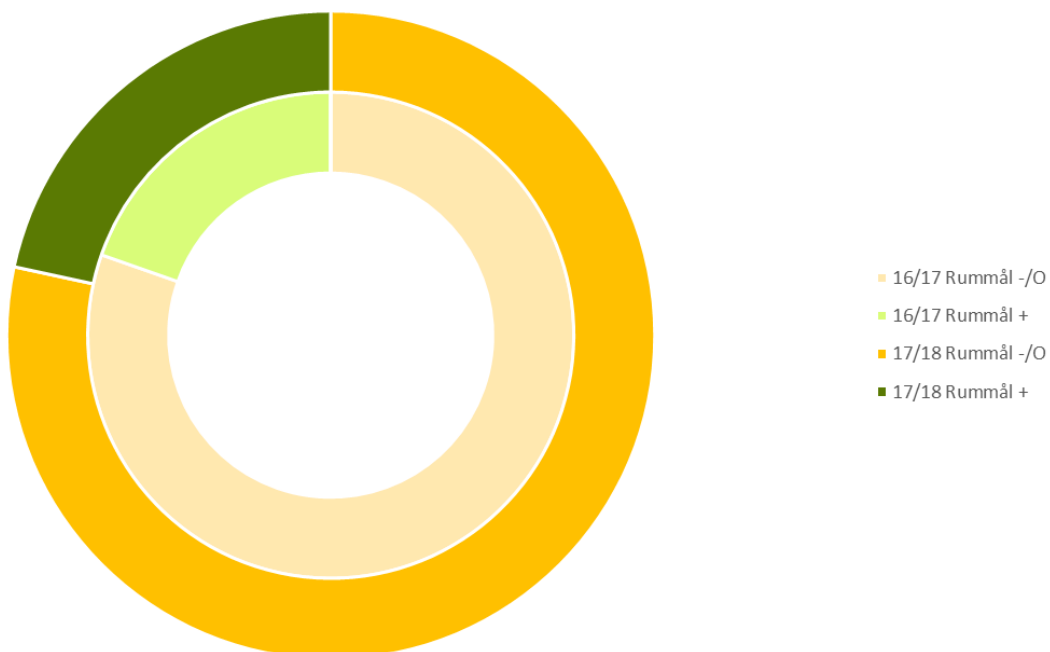

Fordeling over fagområder

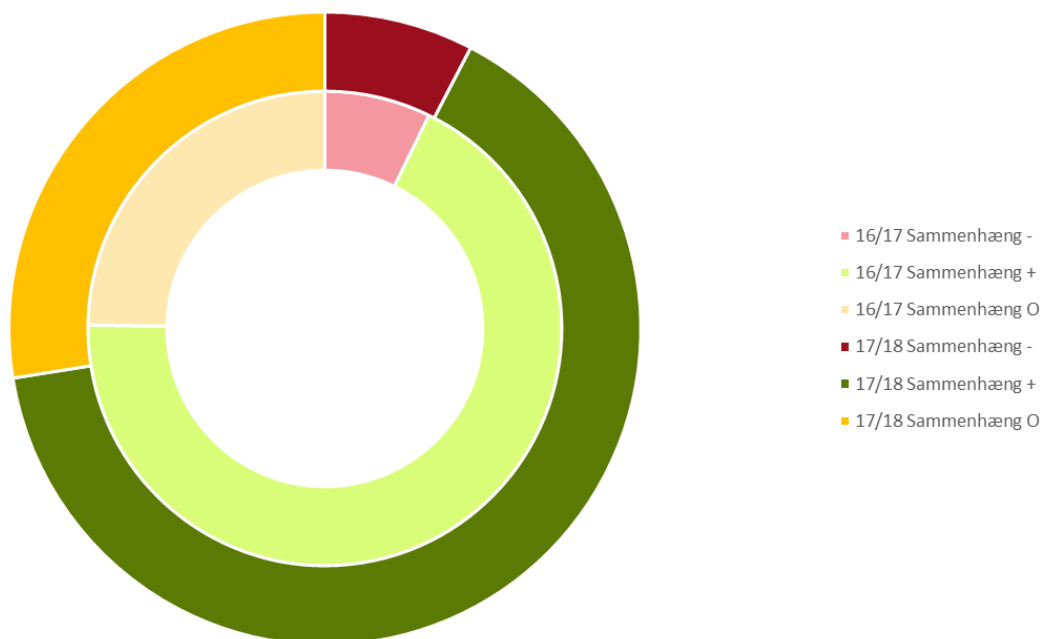

Fordeling over fagområder

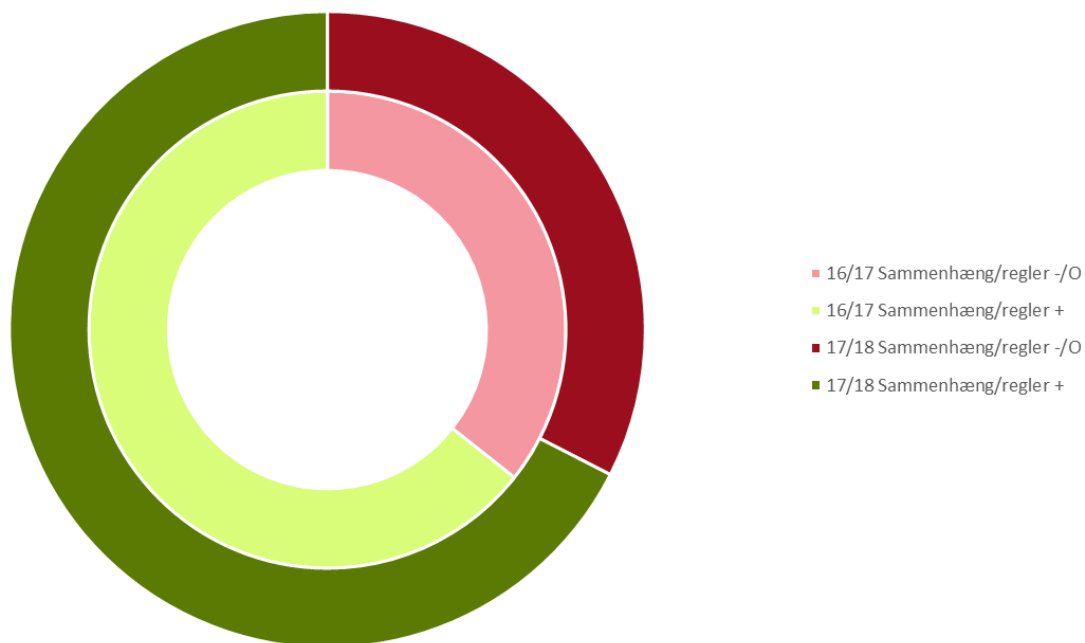

Fordeling over fagområder

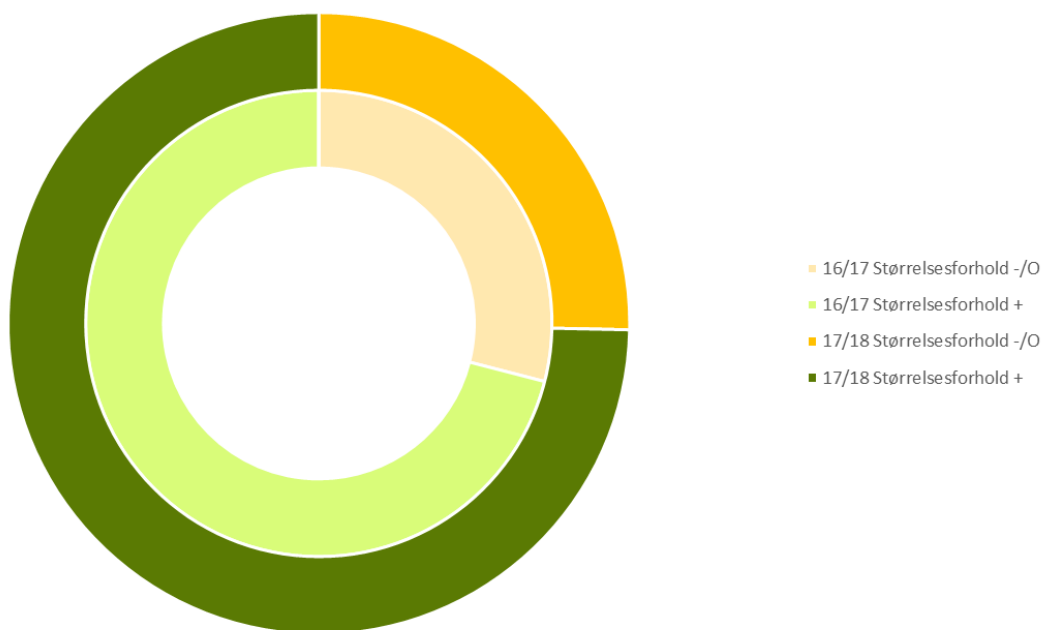

Fordeling over fagområder

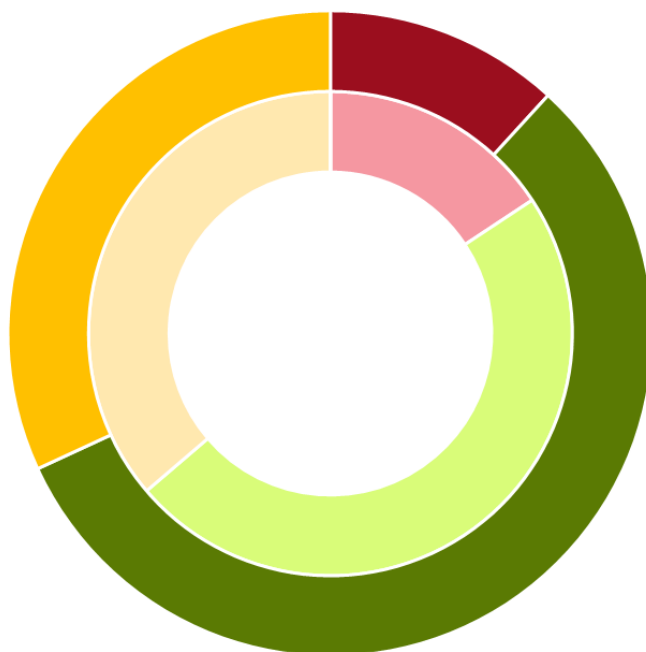

Fordeling over fagområder

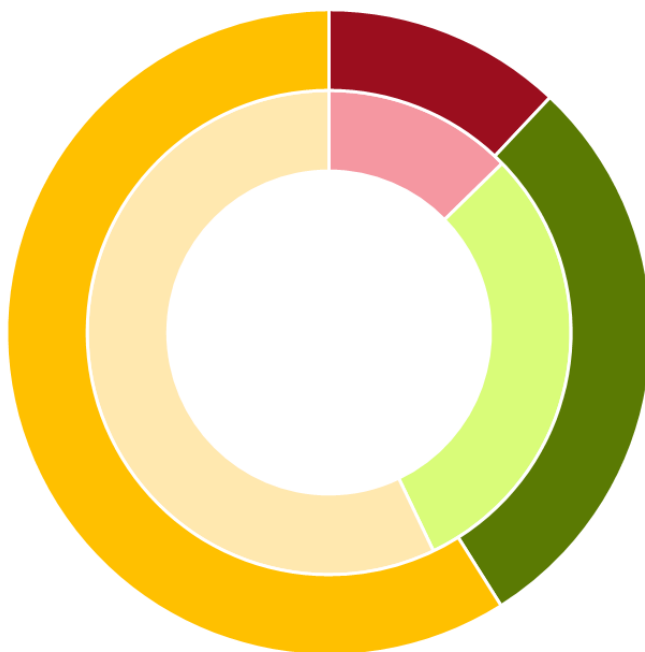

Fordeling over fagområder

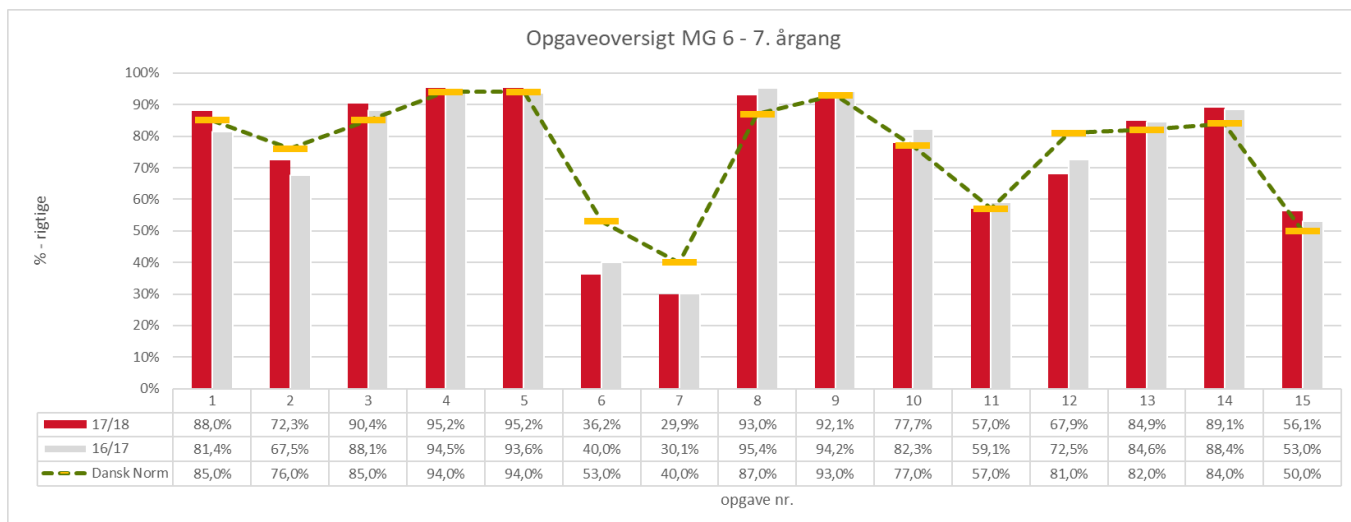

- 16/17 Tid mm. -
- 16/17 Tid mm. +
- 16/17 Tid mm. O
- 17/18 Tid mm. -
- 17/18 Tid mm. +
- 17/18 Tid mm. O

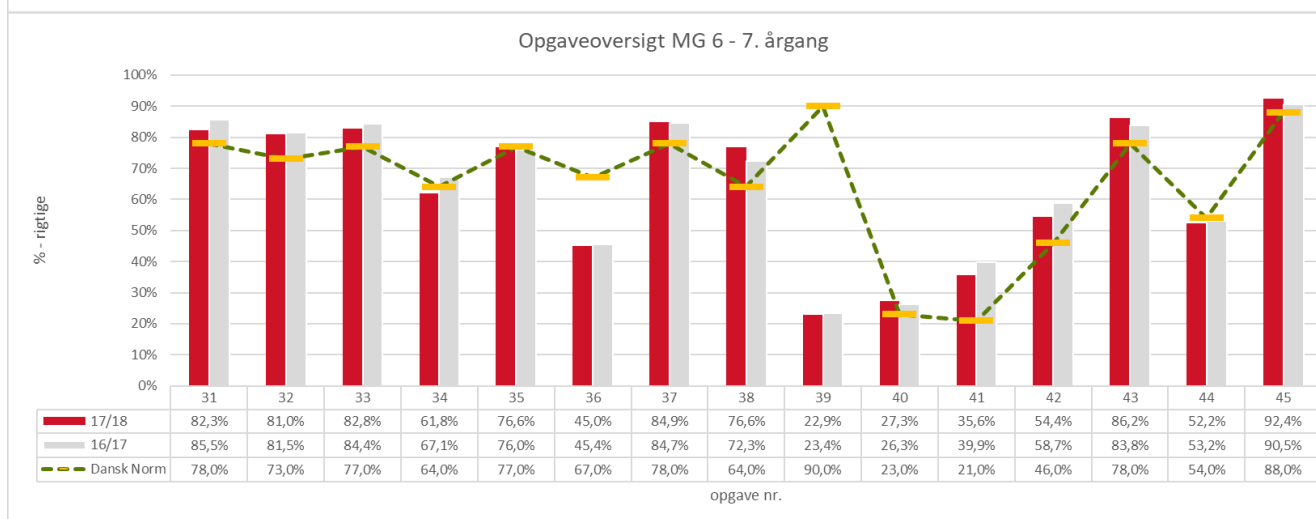
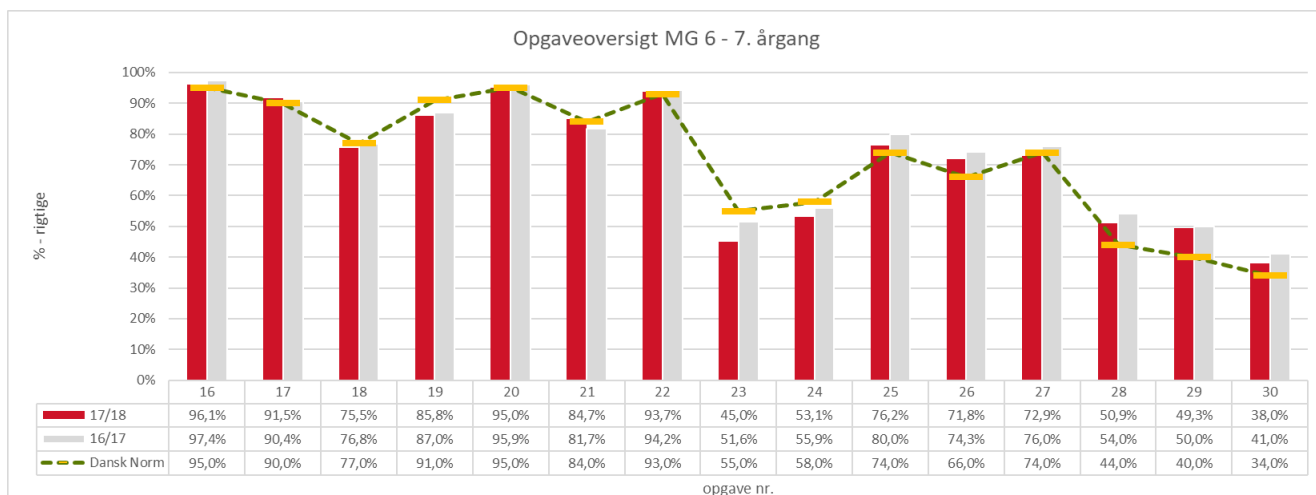
Fordeling over fagområder

- 16/17 Tilfældighed -
- 16/17 Tilfældighed +
- 16/17 Tilfældighed O
- 17/18 Tilfældighed -
- 17/18 Tilfældighed +
- 17/18 Tilfældighed O

Opgave 6 er et spørgsmål til positionssystemet. Det er påfaldende, at så mange løser denne opgave forkert. Denne fejltypen har vi haft før påfaldende i tidligere prøver og på tidligere skoleår.

SAMLET VURDERING

MG-prøverne viser, at der sker noget med vores elever fra 1. til 7. årgang. Det er positivt, at vi på 4. årgang har så gode resultater, og at der med den indførte MG6-prøve er talmateriale parat, som kan bruges til at spore en mulig indsats. Da der ikke foreligger resultater over en længere periode, og de enkelte elever ikke kan følges endnu, er det svært at sige, hvor "matematik-knækket" sker. Der har ikke været tradition for en standardiseret gennemgående test på flere klassetrin med central opsamling af

data. Med dette nye redskab burde vi have mulighed for at spore problemet og målrettet sætte ind. Samlet set ligger resultaterne tæt op ad resultaterne fra de tidligere år. Det er påfaldende, at fejltyper om positionssystemet går igennem i prøverne.

ANBEFALINGER TIL INDSATSER

- Det anbefales, at MG-prøveordningen fortsætter uforandret i 18/19.
- Det anbefales, at det talmateriale der foreligger af de frivillige prøver også burde kunne indtastes frivilligt, så elever målrettet kan spores og understøttes.
- Over de kommende 2 til 4 år skal der undersøges, hvor eleverne der placerer sig i de "gode" C værdier på 4. årgang rykker hen i skalaen, når de kommer i 7. årgang, og hvor de elever, der placerer sig i de meget "dårlige" C-værdier kommer fra, hvis man ser på deres placering i 4. årgang.
- Prøverne gennemses for opgaver, der ikke svarer til læreplanen når de nye læreplaner er trådt i kraft med en dertilhørende vurdering af, om prøverne stadig er egnede.
- Det anbefales, at nedsættes en arbejdsgruppe, der overvejer hvor man kan sætte ind, så resultaterne bliver bedst mulige. Matematikvejleder-uddannelsen skal tages i brug, hvor der uddannes matematikvejledere på fællesskolerne, som så er sparringspartnere i det lokale område med fokus på indskolingen.
- Obligatoriske evalueringsmøder vil være fordelagtigt for at kunne formidle problemstillingerne til lærerne samt at give mulighed for sparring.

Januar 2018, Markus Hausen, skolekonsulent for matematik